

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

31740

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 28-వ తేది గురువారము } No. 28
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామసంవత్సర చైత్రమాస బహుళ ద్వాదశి. } సంచిక ౨౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పులమాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్లబోగొట్టును, బెంటుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతవివంతిది.
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు
తేజ
249, ఫ్రీరీరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

ది మద్రాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంక్లండు లో ఇంకా వ్యాపారము చేయు బడినది)

నోటీసు

1927 సం॥ 1 వ తారీఖునుండి గుంటూరు చిన్న గంజాం స్టేషనులకు మధ్యపోవుచున్న బండ్ల
రాకపోకలందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన మార్పులుండును

నెం 187 రు ప్యాసంజరు	తెనాలినుండి బయలుదేరుట	పగలు గం 9-5	ని గుంటూరు చేరుట	పగలు గం 10-0	ని
నెం 189 రు ప్యాసంజరు	"	"	"	"	11-25 ని
నెం 143 రు ప్యాసంజరు	"	మధ్యాహ్నము 1-10	"	మధ్యాహ్నము	2-5
నెం 147 రు ప్యాసంజరు	"	సాయంత్రము 4-35	"	సాయంత్రము	5-45
నెం 188 రు ప్యాసంజరు	గుంటూరునుండి	పగలు 10-55	తెనాలి చేరుట	పగలు	11-58
నెం 156 రు	"	"	"	"	2-27
"	తెనాలినుండి	"	"	"	2-45
"	"	"	"	"	5-5

ప్రస్తుతము గుంటూరునుండి తెనాలికి పగలు 11-40 కు పోవుచున్న నెం 140 రు బండి రద్దుచేయబడును.

2. ప్రస్తుతము పెరబూరునుండి ఉదయం 7 గం 15 ని బయలుదేరుచున్న నెం 2 68 రు లోకల్ బండి యొకమునపు
విల్లివాకమునుండి ఉదయం 7 గం 15 నిమిషములకు బయలుదేరి బీచ్ స్టేషను 7 గం 46 నిమిషములకు చేరును.

3. 2 క్రాస్ లోకల్ నెం 2 43 రు మద్రాసు బీచ్ నుండి ఉదయం 7 గం 52 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయచూరు
7 గం 58 నిమిషము చేరును

4. మద్రాసు బీచ్ రాయచూరు స్టేషనులకు మధ్యపోవుచున్న నెం 68. 43 రుల బండ్లు ఆదివారమునాడు పోవు.

ఆటంక పరచుటకు దురుచ్చుట

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } మీ
దీనిని } లోకామయ హరకస్తూరి మాత్రలు } నిజమును
జెప్పింపి. } గ్రహింపుడు.

Regd TradeMark అమృతాంజన పేషంట్లు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి కాస్తూరి క్రమగా తయారుచేయబడినవి.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కట ఈడ్పు, అల్సర్, శ్లేష, కడుపుబ్బరము, బుహినక, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణత గలుగు కడుపుబ్బరము మొదలగువాటికి విజ్ఞాపకము పంపిడి. అనుపాన పత్రముకూడ పంపబడును. కాల, దేశ, లింగ నాయున్న భేదము లేక అనేక సం॥ రములనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతాంజనము పంపిడి.
250-300 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పొట్టుఖర్చు 0 4 0, పోస్టుఖర్చుతో సహా 6 కి రు 1 3 0,
12 కి 2 18 0, 25 కి రు 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అమృతాంజన సుగుణములు మా
బహుమందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నవి
తెలిసికోమటలకై మా వర్తక గుణులునుచూచి తీయుడు. ప్రతిపూరిలోను ప్రతి గుళికా ముద్రాను గురిగతులు
లిపగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, వ్రావైబరు,

శ్రీ సీతారాఘవచైతన్యశాస్త్రి, చెన్నపట్టణము.

WANTED

3168

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE, DELHI.

మంచు గడ్డ

1. పాను ఒక అణా మాడు వైసలు. పెద్ద అడ్డరుకు తగిన
డిస్కాంట్లు యివ్వబడును. ఏకైకము కావలయును.
శింగము శెట్టి వెంకటరాజుగారు,
నర్సాపురము, పడమటి గోదావరిజిల్లా.

కావలెను

మా 'ప్యాఫ్' కుట్టు మిషనుల విక్రయించు
టకు చెన్నరాజధానియందు దంతటను ఏజంట్లు. కా
వలెను. ప్రస్తుత ముమ్మలడువానికన్నిటికంటెను
చాలా మేలైనవి, దృఢమైనవి. వివరములకు వ్రా
యుడు. బెల్ అందు కో (లిమిటెడ్)
1/186 మాంటుకోర్డు, మద్రాసు.

కావలెను

కట్టపడి, సామర్థ్యముతో పనిచేయునట్టి ఏజం
ట్లు ఉత్తరప్రదేశ్ లులందున్న భాగములందును ఇం
డియాయందు మిక్కిలి అభివృద్ధిదశలోనున్న భీమా
కంపెనీయైన ది బెనరత్ అస్సూరీయస్
సానైటి లిమిటెడ్ కు కావలెను.

సరియైనవారికి గొప్ప వరుమానముగలదు
Apply to:—
S. Kaboor Esq B. A F. S. Assistant Manager (Office) ఆధికారిలు
BANGALORE (ఆంధ్ర)

ప్రశ్న

598

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. శిర్డీ 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1275

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

సువర్ణ సుందరము

సహజమైనది 40 శిల్పి. కి॥ శే॥ కటారి

గుంటూరు ప్రభుత్వ కలెక్టరేట్ కు చెల్లబడినది. ఎటువంటి సహజమైనది గుంటూరు. ఇక్కడకు ఆనవలగము. 50 నాణెలు రూ. 5/ వాడుకము మందుతో పంపవలెను. 2126

ఆంధ్ర సాయనశాల, ముక్కాపా, కృష్ణా

పుట్టుచెముడును కుదిర్చెదము.

వివరములకు 1 అకాబిశ్యంపవలెను.

యామవరం అగ్రస్థైర్యరథాపు, హెచ్. సి. అండు పీస్ డిస్కెన్సరీ. బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

రూ. 3-0-0

చరక చికిత్సాస్థానము రు 6

ఆంధ్ర బైమజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మకాశిక రు. 1 (2046) చాక్లెట్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

గజ్జికెలము

నెల వట్టి 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-9-0

ఈ తెలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలము, జిల మొదలగునవి వలెను. తప్పక పనిజేయును. అన్న తొంజవా డిష్. మదరాసు తల బాంకాయి

ఆంధ్రనటప్రకాశిక నిర్ణేతలగు

బ్ర॥ పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారి

“సావిత్రీ” (6 అంకముల నాటకము)

నెల రు 1-0-0 మాత్రము. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వర్తమాన ప్రత్యేకధర ౪ వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 8559

కార్యదర్శి, విద్యార్థిస్థాననభ, బందరు.

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుట

యేగాక అశ్మము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను హరించుటయేగాక బలమును, జీర్ణ శక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు నరప్రసాదము. ప్రతి గృహ మందుండవలసినది 8357

250 మాత్రల సీసా 0 4 0

12 సీసాలు 2 8 0

వి. పి. చార్జి ఎన్నటికైనా 0 6 0

పి. సి. ఏ. అంకు కో. ఆయుర్వేదసమాజం,

పెరిచేపి - నెల్లూరు జిల్లా.

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్

ఇన్సూరెన్స్ సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు:—కలకత్తా

కేవలము హైదరాబాదుచేనే నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు.

భీమా చేయబడిన మొత్తము రు 2,00,00,000

రాబడి రు 75,00,000

భీమా నిధి రు 60,00,000

రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలెను. విశదములకు క్రిందివారికి వ్రాయును.

3543 పి. రంగస్వామయ్యంగారు

పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు

మానేజరు పోస్టుబాక్సు 228 మద్రాసు.

వారి, కృష్ణాజిల్లాల ప్రతినిధి, కాకినాడ

విల్లివాకం హత్య విచారణ ముగించుచున్నట్లు

ప్రాసిక్యూషనువారి వాదన

చంగల్పట్టు సెషన్సుకోర్టు

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

చంగల్పట్టు, ఏప్రిల్ 27:—చంగల్పట్టు సెషన్సు కోర్టులో విచారించబడుచున్న విల్లివాకం హత్యకేసులో ప్రాసిక్యూషన్ వారి వాదన ప్రారంభింపబడెను. ఉదయము 11-20 గంటలనుండి సాయంకాలము 5 గంటలు కోర్టువారు లేదు వరకు పట్టు ప్రాసిక్యూటరుగారే వాదన గావించుచుండిరి. రేపటిదినము మరియొక ఆరగంటలో తమ వాదన ముగింపగల మనిరి

పట్టు ప్రాసిక్యూటరువాదన

పట్టు ప్రాసిక్యూటరువారు తమిళ భాషలో ఆసెనరుల నుద్దేశించి మాట్లాడిరి.

ఆదినారాయణరావు 1926 డిసెంబరు మాసములో డాక్టరు. యు. యల్. నారాయణరావు సంతకమును పోస్టల్ టేసి మోహతాకంపెసేయందు శ్రీకృష్ణస్వపద్ద విషమనుగొనినట్లు నని నేరమాగోపింపబడినది. సుబ్బారావు నెల్లూరు వెళ్లి సుబ్బా మ్మ రాజేశ్వరులను మోసముజేసి తీసికొనినట్లు చెప్పెను. ఇందు తుల శస్త్రి ఆదినారాయణగూడ కోర్టుదీయుండిరిని నేరము గలదు. డిసెంబరు 11వ తేదీ సుబ్బారావు తులశమ్మలు రాజేశ్వరినుబట్టి మృత్యును విషమిచ్చి చంపినందులకును, వీరికి మద్దతు జేసినందుల కాదినారాయణపై నేరమును, 12 వ తేదీ వెంకటకృష్ణయ్య ను విషమిడి చంపినందులకు 1, 8 మద్దతులపైనను, ఈ నేరము నందు తోడ్పడినందులకు ఆదినారాయణపైనను, హత్యవిషయ ము తెలిసియు దాపరికము జేసినందులకు తులశమ్మపై మరియొక నేరమును మోపబడినది.

కావున ఇంతవరకు విచారించిన సాక్ష్యమునెల్ల బాగుగ గమనించి ముత్తయి దోషులో నిర్దోషులో సమగ్రముగ విచారించి నిష్పక్షపాతముద్ధిత డ్రెస్ సాక్షిగ మీయభిప్రాయమును తెలుపగోరెనను అని ఆసెనరుల నుద్దేశించి పట్టు.

2వ మద్దయభార్య కావమ్మ సాక్షిగ విచారించబడినది కామమ్మ నెల్లూరు తీసుకొనినట్లులో కొన్ని కాగితములు, పుస్తకములు లభించినవియు, అందొక చీటి నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుకు పంపబడినవియు సాక్ష్యములో చెప్పబడెను. ఈ చీటి డిసెంబరు 6 వ తేదీ సుబ్బారావు ఆదినారాయణకు వ్రాయబడినది మేము (ప్రాసిక్యూషను) చెప్పుచున్నాము. సుందరరామయ్యగారును, క్రిష్ణారావుగారును సుబ్బారావు సంతకమునుగర్హించిరి. ఆసంతకము తన సంతకమువలె కన్నట్టి నను తాను జేసినసంతకముగాదని సుబ్బారావు తన వాఖ్యా లములోచెప్పెను. 1 వ మద్దయ 2 వ మద్దయకి 12, 13 వ తేనులందు సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరులను తన స్వంతభాధ్యతవై ననే తెచ్చియుంటినిని వ్రాసినయు త్రములు తానే వ్రాసినని మద్దయ అంగీకరించెను. ఆ యుత్తరములలోగల సంతకముతో పోల్చి పరిశీలించిన ఈ చీటియందలి వ్రాతమును ఆ ఉత్తరము లోనిపదములకును సామ్య మెంతయో గలదని స్పష్టమగుచున్నది. “హా ను” అను పదము మాడు ఉత్తరము లందుగలదు. ఆపదము ఒకే పోలికనున్నది. “You” అను పదములో “Y” అను అక్షరముమాడు ఉత్తరములందును ఒకేరీతినున్నది. అచీటి సుబ్బారావు వ్రాసె నని మీరు నమ్మినచో అందేమిగలచో విచారించుము. “నే నీ కార్యము ముగియువరకు ఇల్లువిడచినచున్నట్లుకు పిలువెను. కావు న నీవు రావలెను” అని సుబ్బారావు ఆదినారాయణకు 6-వ తేదీ వ్రాసెను. ఆ “కార్యము” మంచిదైనను చెడ్డదైనను చెడవ మద్దయ ఆదినారాయణకు తెలిసియుండవలెను. కార్య మేమియో తెలుపక రహస్యముగ నుంచబడెను. ఆదినముననే వెంకటకృష్ణయ్య, భారతమ్మలను పూజకు పిలిచినట్లు సాక్ష్య ముగలదు.

తనతల్లి విల్లివాకం వచ్చుటకు మాడు నాలుగు దినముల కుముందు తనభర్త (ఆదినారాయణ) తన తాలిబాట్టును తీసుక వెళ్లెనని కామమ్మ సాక్ష్యముచెప్పెను. ఆదినముననే (7-వ తేదీ) ముద్దయలు పట్టుమీసుక వెళ్లి (చెంగలాయడేవో వద్ద కాపు జేసి) వేదాచల తెట్టవద్ద అమ్మనట్లు వేదాచల తెట్టి లెక్కలను చూపించెను ఆతాళివిషయము తనతల్లి తన్నడిగినట్లును, తా

నందుకు సమాధాన మేమియు చెప్పనట్లును కామమ్మ సాక్ష్యము లోచెప్పెను. 12వ తేదీ తిరిగి తిరువెంకటసామి కోర్టుదీయు ఇచ్చి తాళిబాట్టు చేయింపవలసినదిగ 2వ ముద్దయ గోరికట్టును తిరువెంకటసామి ఆతాళిబాట్టును చేయించి యిచ్చినట్లును సాక్ష్యము జెప్పియుండెను.

విషపు సీసాను గొనుట

టంకకాలపీఠిలోనున్న డాక్టరు యు. యల్. నారాయణరావు అనువారి పేరు అచ్చువేయబడిన తెలుగుకాగితము నుప యోగించి 2వ ముద్దయ మోహతాకంపెసేలో ఒకడొమ్మ విష మును రు 3-4-0 లకు కొనియుండెనని ప్రాసిక్యూషన్ వారి వాదము. 18 సం॥ లకుపైవ వయస్సుగలవారను తనకు దలిసిన వారు గాని లేదా డాక్టరుములమునగాని ఎచ్చిననే అట్టివారి కి విషము అమ్మెననుని శ్రీకేవ్ సాక్ష్యముపరిగియుండె ను. డాక్టరు, యు. యల్. నారాయణరావుపేరు తెలుగుపే రగుపై ముద్రింపబడినందున దానినిమాది సంతకమునుపరిశీం పకయే విషమమ్మితిమరి చెప్పియుండిరి. డాక్టరు నారాయణ రావుపేరుగల తెలుగుపేరులు ఇతరులకు లభించుట, ధుర్బల ముగా దని డాక్టరు సాక్ష్యము నందుచెప్పి యుండెను. 2 వ ముద్దయ తన తన ౨ కుమారుడగు రాఘవయ్యగారికిని కృష్ణారావునకును వ్రాసిన ఉత్తరములను విషమునై వ్రాసిన ఉత్తరములోని వ్రాతయు న్ను ఒకరు వ్రాసినదేయని దీక్షియందలి దస్తూరిపరిశీలించు అధికారి తనయభిప్రాయమును తెలియజేసెను. అనేకవిధముల ఈ చేవ్రాలు పోక గలిగియున్నట్లు ఒకరే వ్రాసినట్లును దస్తూరి పరిశీలించి వ్రాసియుండెను. ఇంతమాత్రమేగాదు. 2 ముద్దయ దస్తూరిని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములములమున బాగుగ ఎరంగదగి యున్న మామయగు సుందరరామయ్యగారును కృష్ణారావుమొక లగునా కెల్లరు దస్తూరి ఆదినారాయణదేయని గుర్తించిరి. సు బ్బారావు ఇంటిలో స్నానపుగదినుండి విషపుసీసా పోలీసునా రికి 1 మద్దయచే యివ్వబడినట్లు సాక్ష్యము గలదు.

8 తేదీ సుబ్బారావు పట్టుము వెంకటకృష్ణయ్య గారి మతులున్న చీటికి వెళ్లి ఆదినారాయణతో సమాధానముచేసికొ నవలసినదని వారితో జెప్పినట్లు చంద్రమతిసాక్ష్యము కలదు. మరు సటిదినమే సుబ్బారావు నెల్లూరు వెళ్లి సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరులనుతన తో తీసికొనినట్లు చెప్పెను. కాని మద్దయ మొన్న తనవాఖ్యాలము లో నెల్లూరు తన మాతురుమునుకై వెళ్లి దారిలో సుందర రామయ్య కనుపించగ వారితో మాట్లాడి ఇంటికి వెళ్లెనపుడు సుబ్బామ్మ తనవెంట విల్లివాకం వచ్చెనని చెప్పెను. కాని 1-వ మద్దయ వెంటియం పోలీసువారివద్ద ఇచ్చిన వాఖ్యాలములో ఆదినారాయణకును ఆతని భార్యకునుగల కొన్ని చిహ్నాలవలన వానిని పరిష్కరించుటకై నేను నెల్లూరు వెళ్లి సుబ్బామ్మను తీసుకొనివచ్చితినిని వ్రాసియుండెను. సుబ్బారావు నెల్లూరు వెళ్లి సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరులను, వైమాటలుజెప్పి తీసుకొనివచ్చినట్లు నలువరు సాక్షులు గలరు.

10-వ తేదీ శుక్రవారము సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరులు 1-వ ముద్దయయింట భుజించినవిషయము మద్దయలే ఒప్పుకొనిరి. 11-వతేదీ సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరులు కామమ్మతోబాటు ఆది నారాయణ ఇంటికివెళ్లిరి. తన అత్త కాళిగావియిచ్చెనని 2-వ ముద్దయజెప్పెను. ఆదినము సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరులు 1-వ ము ద్దయయింటిలో భుజించి 3 గంటలకు తిరిగి ఆదినారాయణ యింటికి వెళ్లి రని రంగమ్మ, కామమ్మ, ఆది నారాయణ మువ్వరును అంగీకరించిరి జానకమ్మ భారతమ్మలగుడ దీనిని బలపరచుచున్నార సాయంకాల మందు తనతల్లిని చెల్లెలిని సుబ్బారావు ఇంటిలో విడవచ్చితి నని కామమ్మచెప్పెను. దాదాపు ఆసమయమందే సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరులను 1 వ ముద్దయ యింట్లో చూచినట్లు యిల్లు ఊడ్చెడి లక్ష్మిగూడ చెప్పెను ఆరాత్రి 7-80 గంటలకు వెం కటరమాయ్య సుబ్బారావుఇంటికి వెళ్లి సుబ్బామ్మ రాజేశ్వరు లను బోజనమునకు పిలచెనుగాని ఆరాత్రి వెళ్లేదేరు అటు తరువాత రంగమ్మ తప్ప మరియొకసాక్షి లేదు. ఆరాత్రి సుబ్బ

మృత్యువెంటటమయ్య ఇంటికివెళ్లి భోజనము చేసెవచ్చి తన యింట నుండి నిడురించెనని 1 వ ముద్దయి తన వాఙ్మూలములో చెప్పెను. భారతమృత్యు, వెంటటమయ్య, రంగమ్మ సాక్ష్యము లను నమ్మువలెనా? లేక 1 వ ముద్దయి వాఙ్మూలము నమ్మువలెనా? ఒకవేళ సుబ్బమ్మ వెంటటమయ్య ఇంటిలో భుజించి ఆచ్చట భోజనము చేసెన కలువబడి మరణించినచో రాజేశ్వరి గూడ మరణించుట ఎట్లు సంభవించును? మరియు సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరి కల శవముల కడుపులు పరీక్షింపగ “స్క్రిక్ నైను” విషప్రయోగముకన్పించెను. ఇట్లెట్లు సంభవము ను? కావున తల్లిమాతకు డిరువురును ఒకచోటనే భుజించియుండవలెను. అందువలన రాజేశ్వరిమాత్రమే మాయంటిలో భోజనముచేసినది, సుబ్బమ్మ వెంటటమయ్య ఇంటిలో భుజించినదని 1 వ ముద్దయి సుబ్బారావుచెప్పటం అసత్యముగావలెను. ఆరాత్రికి పివస సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలను విల్లివాకములో గాని పురింకొక చోటగాని ఎవరుగాని చూచినట్లు రుజువులేదు.

12 వ తేదీ ఉదయము కామమ్మ సుబ్బారావు ఇంటికి వెళ్లి తన తల్లిచెల్లెండ విషయ ముగగ తాను నారిన పట్టా మునందు విడచివెట్టివచ్చితినియు మధ్యాహ్నము తిరిగి విల్లివాకంబుచెప్పెదనియు 1 వ ముద్దయి చెప్పినట్లు కామమ్మ చెప్పియున్నది. పిదప కామమ్మ ఆదినము రెండుమాడుమారులు తన తల్లి చెల్లెండకొరకై సుబ్బారావుఇంటికి వెళ్లెను. కాని వారు రాకుండిరి. వెంటటమయ్య 12 గంటలవరకు చూచెను గాని సుబ్బమ్మ తిరిగిరాలేదని చెప్పెను. అదినారాయణరావు కామమ్మ ఇరువురు రి గంటలకు పట్టమువెళ్లి సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలకొరకై వెంటటమయ్య వీధి నుండి దిశావతారము మొదలగు తావులను చూచినప్పటి మని ఆదినారాయణ, కామమ్మ డిరువురు అంగీకరించిరి. వెంటటమయ్య చంద్రమతులు హైకోర్టు బెంచ్చి గార్ల వెంకట్రామన్ గారి యింటనివసించుచుండిరి. వెంటటమయ్య చంద్రమతులను చూచుటకై ఆదినము ఎవ్వరుగాని తన యింటికిరాలేదని వెంకట్రామన్ గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారి సాక్ష్యమును నమ్ముకుండుట కెట్టికారణములేదు. ఇట్టిసందర్భము లో సుబ్బారావు ఏమి చెప్పుచున్నాడు? ఆదినము 12 గంటలకు సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలు తిరిగి తనయింటికివచ్చిరని వాఙ్మూలములో చెప్పెను. ఇయ్యది నమ్ముతినది గాదు.

చంద్రమతి, వెంటటమయ్యలు విల్లివాకంలో కనుపించి నపుడు కామమ్మ తన తల్లిచెల్లెండ విషయమునారిని అడుగలేదు. అని ఆమెయే చెప్పినది. తల్లిచెల్లెండ విషయమునగూర్చి ఆలంకారపదముననుమిసి వెంటటమయ్య చంద్రమతులను జూచుటలోడనే వారి నడిగినగుండుట స్వాభావికము. ఒకవేళ కామమ్మ చెప్పినది నిజమైనను, కామమ్మ, ఇంతమాత్రముచే కామమ్మ చెప్పిన సాక్ష్యమంతయు అబద్ధమననా? 11 వ తేదీ సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలు 1 వ ముద్దయి యింటిలో నిడురించిన విషయమును ఎల్లరును అంగీకరించిరి. 12 వ తేదీ వాచక్కడకువెళ్లిరి. అనువిషయములో మాత్రము భిన్నాభిప్రాయములు గలవు. కాని సుబ్బారావుతప్ప మరెవరుగాని ఆదినమున సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలను చూచినట్లు చెప్పటలేదు.

ఆదినారాయణరాత్రి చంద్రమతి వెంటటమయ్య, సుబ్బమ్మ తనతండ్రి గారల కలసి భుజించి రని

రంగమ్మ క్రాసు పరీక్షలో చెప్పెను గాని తిరిగి కోర్టు వారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చుచు సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలు ఆరాత్రి తన యింటిలో భుజించుటమాడలేదని మరలచెప్పెను. ఇక ఆదినమున రంగమ్మ తప్ప చంద్రమతి సాక్ష్యముగలదు. వెంటటమయ్య తాను (చంద్రమతి) మాత్రమే భుజించిరనియు సుబ్బారావు తరువాతభుజించెదనిని చెప్పెననియు చంద్రమతి చెప్పుచున్నది. రంగమ్మగూడ వెంటటమయ్య చంద్రమతులు భుజించుచుండ తనతండ్రి (సుబ్బారావు) సామాన్యతెచ్చుటకు వెళ్లియుండెననియు చెప్పినది. కాని రాజేశ్వరి తనమాతకు రంగమ్మలు ముందు భుజించిరనియు తాను వెంటటమయ్య కలసి భుజించిరనియు పిమ్మట తనభార్య తులశమ్మ చంద్రమతి కలసి భుజించి రనియు 1 వ ముద్దయి సుబ్బారావు చెప్పెను. సుబ్బమ్మ ఆనాడు భోజనము చేయనేలేదనియు చారు అన్నమైనను పుచ్చుకొను మని కోరి చంద్రమతిచేత చారు ఇప్పించితిమనియు సుబ్బారావు తన వాఙ్మూలములో చెప్పెను. ఇట్లులే నచో చంద్రమతి సాక్షిగ విచారించబడునపుడు క్రాసుపరీక్షలో ఈ విషయమై ఒక్కపళ్ళెయైనను అడుగకుండుటకు కారణ మేమి? అందువలన వాఙ్మూలములో చెప్పిన విషయము సత్యముగాదనియు పిమ్మట గావించిన కల్పితమే యనియు స్పష్టమగుచున్నది.

వెంటటమయ్య మరణించినందున ఇంటిలో శవమునుచూచి భీతిబెంది సుబ్బమ్మ తన యింటినుండి వెంటటమయ్య ఇంటికి వెళ్లెనని 1 వ ముద్దయి చెప్పెను. అది నిజమేయైనచో వెంటటమయ్యను గాని భారతమృత్యును గాని మీ యింటికి సుబ్బమ్మ నిడురించుటకై వచ్చియుండలేదా అని అడిగియుండవలసినది కాని అట్లు అడుగ లేదు. అందుచే ముద్దయి వాఙ్మూలము విశ్వసనీయము గాదు. అదిగాక శవము యింటిలో నున్నందున పసిపిల్లయగు రాజేశ్వరిని వేరొక యింటికి గొంపోవలసినదిగ సుబ్బమ్మచెప్పటం సహజముగాని నలుగురైనగురు బిడ్డల గని చాల వయస్సుమీరిన సుబ్బమ్మ యింట శవమును గాంచి భయపడి మరొకరి యింటికి వెళ్లెననుట అసహజముగ గన్పట్టును.

సుందరరామయ్యకు సుబ్బారావు వ్రాసిన ఉత్తరములలో సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలను నెల్లూరు పంపెదనని వ్రాసియుండెను. మరియు ఆదినారాయణుని 12 తేదీ ఒక ఉత్తరమును 18 తేదీ మరియొక ఉత్తరమును సుబ్బారావు వ్రాసియుండెను. అందు మొదటి ఉత్తరములో ఆదినారాయణరావుకు తెలియకుండనే సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలను తీసుకొనివచ్చితినిని సుబ్బారావు వ్రాసియుండెను 18 తేదీ వ్రాసిన ఉత్తరములో “నేటి ఉదయము మీ ఆత్మ (సుబ్బమ్మ) రాజేశ్వరిలు తిరిగి నాయంటికి వచ్చిరి. రాత్రికి నెల్లూరు పంపుచున్నాను” అని వ్రాసియున్నట్లు 1,2 ముద్దయి డిరువురు అంగీకరించుచు నేయున్నారు. అది నిజమనినమీనచో 12-వ తేదీ వెంటటమయ్య యింటికివెళ్లి సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలు తిరిగి తనయింటికి వచ్చిరని తెల్పుట సర్వబద్ధముగావలెను. సుబ్బమ్మ 12-వ తేదీ ఆదినారాయణ ఇంటికివచ్చి కాసీగావించుచున్నది. సాయంత్రము అట్లునకు తలంటి నీళ్లుపోసెను. అట్టితేటి సుబ్బారావుకు

“నా ఆత్మను ఎందుకు నెల్లూరునుండి తీసికొనివచ్చితిరి?” అని వ్రాయుటకు కారణములేదు. మరియు 18-వ తేదీ వెంటటమయ్య శవమును స్వకానమునకు 1,2 ముద్దయి ఇరువురు గొంపోయిరి. అప్పుడు ఇరువురుగలసి మాట్లాడియుండవచ్చునుగాదా! ఈ ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల కెట్టి హేతువుగాని అవసరముగాని లేదు. సుబ్బారావుకంటె ఆదినారాయణరావు యుక్తిగలవాడు. అందుచే తనపైచేరమును తొలగజేసికొనుటకై ఉత్తరములను 1-వ ముద్దయిచే జబాబులను సృజింపజేసెను.

డిసెంబరు 12 వ తేదీ ఆదినారాయణ రెండవముద్దయి నగలను వేదాచల కెట్టికి అమ్మినట్లు వేదాచలకెట్టి తన లెక్క పుస్తకములో స్పష్టముగ పద్యవ్రాసియుండెను. అదినమే నగలమ్మపైకము గైకొనినట్లు టి. వి. వేంకటరావు (తిరువల్లూరు) అనువారి పేరిట 2 వ ముద్దయి రసీదు వ్రాసియిచ్చినట్లు వేదాచలకెట్టిసాక్ష్యములో చెప్పెను ఆ రసీదులో చేసినసంతకముంద “Rao” (రావు) అనుపదమునకును, 2 వ ముద్దయి వ్రాసిన ఇతరజాబులలోని సంతకములకును సామ్య మెంతయో గలదు. ఆయుత్తరములోను, 2 వ ముద్దయి వ్రాసిన ఇతరఉత్తరములలోగూడ డిసెంబరు మాసమునకు (12) అను మామూలు అంకవేయుటకు బదులు (XII) అనురోమును అంకెలను వేసియుండెను. తనపైబాధ్యత లేకుండ తప్పించుకొను నుద్దేశముతో కావలెనని ఇంకొకరి పేరుబెట్టి వ్రాసిన ఉత్తరమును తన దస్తూరిగ గుర్తీంపకుండు నట్లు చాల జాగ్రత్తగా వ్రాయును. అందువలన అందు ఏమో ఒకటి రెండు పదములను ఆధారముగ గైకొని రుజువుజేయవలెను. మరియు తిరువల్లూరులో టి. వి. వెంకట్రావు అనువారు లేనేలేరు. తిరువల్లూరులో సన్నిధిపిథి ఒకటి మాత్రమేకలదు, అపిధి నేగాక ఊరంతయు పోలీసువారు పరీక్షించిరి. కాని వెంకటరావు అనువారు లేరు అనిరి.

కోర్టువారు రంతట ఫలాహారములకై లేచిరి.

ఫలాహారాంతరము

తిరువల్లిక్కేణియందు ఒకానొక నగల దుకాణములో కృష్ణరావు అను గుమాస్తావద్ద 2 వ ముద్దయి ఆదినారాయణరావు డిసెంబరు 12 వ తేదీ కమ్మలు రు 15 లకు అమ్మి రు 10 లకు ఉంగరము కొనినట్లు కృష్ణరావు సాక్ష్యముగలదు. క్రాసుపరీక్షవలన కమ్మలు మదువబెట్టుబడెనని రుజువు చేయబడెనని చెప్పబడినది. కమ్మలు మదువబెట్టినను లేక అమ్మినను కమ్మలు కృష్ణరావున కెట్లు జేరెనను విషయమే ప్రాసిక్యూషనువారికి ముఖ్యము.

“యింటి అద్దె”

నవంబరు మాసము 5 వ తేదీకి విల్లివాకములో తన ఇంటి యజమానికి రు 65 లు బాకీయని 2 వ ముద్దయి ఆదినారాయణరావు వ్రాసిన ఉత్తరమువలననే స్పష్టమగుచున్నది. అందువలన డిసెంబరు 5 వ తేదీకి రు 65 లు మాత్రమే గాక ఇంకను రు 20 లు 2 వ ముద్దయి బాకీయుండెను. ఆకారణమున రు 65 లకు బాండు వ్రాసియిచ్చి రు 20 లు రొక్కమును యింటి యజమాని తిరువెంకటసామికి ఇచ్చినట్లు సాక్ష్యముగలదు. కాని రు 20 ల రొక్కమును తానివ్వ నేలేదనియు, తిరువెంకటసామి 12 వ తేదీ ఉదయమే తన

HIMALAYA ICE FACTORY.

మంచుగడ్డప్యాక్టరీ

బెజవాడ గవర్నరుపేటలో బందరు కాలువ యొద్దను గూడూరి లక్ష్మణరావుగారి ఆవరణలో

నూతనముగా స్థాపించబడి అనుదినము పని జరుగుచున్నది. శుభ్రమైన మంచుగడ్డ అతిసరసముగా విక్రయింపబడును.

బయట గ్రామాదులకు మంచిప్యాకింగుతో అతిశీఘ్రముగా పంపబడును. రొఖమునకే అమ్మబడును గాని అరుపు ఇవ్వబడుదు.

ప్యాకింగుకు వేరే చార్జి వలయువారు ధరలు మరతులు నిమిత్తము ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

మోటార్ అండ్ జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ,

మేనేజింగు ఏజెంట్లు, బెజవాడ.

యింటికివచ్చి మధ్యాహ్నమువరకు లెక్కలను సరిజాచుకొనుచుంటిమనియు, ఆదివారమున తన వాబ్బానియములో చెప్పెను. తరువెంకటసామి తాను ఉదయము విల్లివాకం రానేలేదని చెప్పెను. ముద్దయిచెప్పినది నిజమైనచో తరువెంకటసామి విచారించబడునపుడు మధ్యాహ్నమువరకు వారితో మాట్లాడిన విషయమొందుకు క్రాసుపరీక్షలో ప్రశ్నింపబడలేదు? కావున అయ్యది అసత్యమని నిరారణయగుచున్నది.

14 వ తేదీ వెంకటరమణయ్య సుందరరామయ్యకు "సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులు కనుపించుట లేదు వెంటనే బయలుదేరి రావలెను" అని తంతి నివ్వలంచినపుడు ఆదివారమునాటి పే మనుకువల్ల ఆ తంతిని మార్చి "నెల్లూరు పంపబడినది సుబ్బయ్య రావుచెప్పినట్లు" అని వ్రాయవలసినదిగ వెంకటరమణయ్యతో చెప్పి అట్లువ్రాసి వెంకటరమణయ్య సంతకమునకే యించి తంతినంపెనని వెంకటరమణయ్య సాక్ష్యమువలన తెలిసెను.

కన్నయ్యనాయుడు కృష్ణయ్యకు సాక్ష్యమువలన 2 వ ముద్దయి మార్వాడివద్ద కుదునట్టబడిన అచ్చయ్యనగలను తెచ్చుటకు 100 రు నోటునుమార్చి మార్వాడికి చెల్లించి నగలను తెచ్చెనని వివరముచున్నది. సుబ్బారావు, సుందరరామయ్య, కృష్ణరావులతోబాటు వెంటయం పోలీసుస్టేషనుకువల్ల ఫిర్యాదులనిసంగిరి. సుబ్బారావును ఫిర్యాదువ్రాసి యివ్వవలసినదిగ కృష్ణరావును పోలీసువారు నిర్బంధపెట్టినని ముద్దయిచెప్పిరి. అట్లు జేయులేదని సుందరరామయ్య, కృష్ణరావులుచెప్పిరి. ఒకేవే నిర్బంధపరచలేదని అంగీరించినను ఫలానివిధముగ ఫిర్యాదును వ్రాయవలసినదిగ నిర్బంధించినమాత్రము ముద్దయి చెప్పలేదు. ఈఫిర్యాదులో సోమవారమునాడు సుబ్బయ్య, రాజేశ్వరులును వెంటలపైవనువద్ద నెల్లూరువెట్టుటకై విడిపించిచ్చితినిని వ్రాసెను దీనినిబట్టి 18-వ తేదీ "నేటి ఉదయము నాయించికివచ్చెను" ని ఆదివారమునాడు వ్రాసిన ఉత్తరము అసత్యముగానలెను. కావున 12-వ తేదీగాని, 18-వ తేదీగాని సుబ్బయ్య, రాజేశ్వరులు తిరిగి తనయింటికి (సుబ్బారావు యింటికి) వచ్చుట సర్వాభద్రమని తేలుచున్నది.

సుబ్బయ్య రాజేశ్వరుల విషయమై సుబ్బారావుకు తప్ప మరెవ్వరికి తెలియజాలదు. 15 వ తేదీ 1 వ ముద్దయి తనంతానే ఎవరు కోర్కయే మరియొక ఫిర్యాదును పోలీసువారి కిచ్చెను. అందు సుబ్బయ్య తననాదరినవద్దకు దువ్వారకు బోయి యుండ నచ్చును. కావున అచ్చటగూడ విచారించవలసినదని వ్రాసెను. మరియు "తన మాతండ్రికి జూచి సమద్రములో బడి ప్రాణముల బాసెదనని ఏడ్చుచుండగ" ఆదివారమునాడు యింటిలో పరిశేయు లక్ష్మి అను మనిషి విడిచిన గూడ 1 వ ముద్దయి ఆఫీసరులో వ్రాసెను. అందుకుకారణ మేమన సుందరరామయ్య మొదలగువారు విల్లివాకంవచ్చుట ముద్దయి కిష్టము లేదు. అందుచేత ఇట్టి తప్పుడు సమాచారములు తెలిపి పోలీసువారు క్రమమున విచారాలు గావించకుండుటకై పన్నిన పన్నాగమని ప్రాసిక్యూటర్ అభిప్రాయము.

ఆదివారమునాడు కాసుమ్మ నెల్లూరు సుందరరామయ్య ఇంటికి చెల్లినపుడు సుందర రామయ్య ఆదివారమునాటి నీడై నా కనుమానముగలదని పంపివేసెను. దీనిని బట్టి సుందరరామయ్యకు మొదటినుండియు 2 వ ముద్దయిపై అవిశ్వాసము గల నని తెలియనగును.

22 వ తేదీ నెల్లూరు పోలీసువారివద్ద 1 వ ముద్దయి తన యింటివద్దలో సుబ్బయ్య రాజేశ్వరుల శవములను జూపినట్లును విషపునీచాను తీసియిచ్చినట్లును సాక్ష్యముగలదు. వెంగలనీరు నాయునును అదేవాదిరి చెప్పెను. ఇదియంతయు అసత్యమని యు పోలీసువారు తనచేతులు కాట్చియు మరియు అనేకవిధముల బాధించి తన్నట్లు చెప్పమని నిర్బంధించినట్లు 1 వ ముద్దయి తనవాబ్బానియములో చెప్పెను. వేడికాఫీ చేతులపైబడగ కాలేనని ముద్దయి తనతో చెప్పినట్లు మాజిస్ట్రేటు చెప్పియుండెను. ఒకవేళ ముద్దయి జైవనవిషయమే నిశ్చయమని నమ్ముచో మాజిస్ట్రేటు తనయింటికివచ్చినపుడు శవములన్నట్టిసలమును చూపించెనే గాని "నే నే మి ఎ గుం గ ను. నన్ను పట్టావేట పు గు చెప్ప నల సిన ద ని ఆ నే క విధముల బాధపెట్టి నిర్బంధించిరి." అని మాజిస్ట్రేటుతో ముద్దయి ఎందుకు చెప్పియుండరాదు? పోలీసువారిచర్యనుగూర్చి మాజిస్ట్రేటువద్ద చెప్పట కెట్టి అభ్యంతరము ఉండదుగదా? కాని అట్లేమియు చెప్పియుండలేదు.

25 వ తేదీ శనివారము క్రిస్ మస్ పండుగ యుటవలన శలవదినము. 23 వ తేదీ ఆదివారము శలవు. అందువలన విషపు క్షోధికారి కంపుటకు విలుగాకపోయెను. కంపటడెను. సీసా మొదలపోలీసువారి

కోసంగబడినప్పటినుండియు సీలుచేయబడియే యుండెను ఒక వేళ పోలీసువారు సీసాలో విషమునువేయుండిరని వాదించినచో సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులకుదుపులలోనుండిన విషము "స్ప్రిక్ నైను" విషమని ఎట్లు తెలిసికొన సాధ్యమగును? రసాయనపరీక్షాధికారి శవముల పరీక్షించిన విమృటనేగదా "స్ప్రిక్ నైను" విషము ప్రయోగింపబడెనని తెలిసినది! మరియు 1 ముద్దయిచెప్పినట్లు సుబ్బయ్య వెంకటరమణయ్య ఇంటిలో భుజించినవియు రాజేశ్వరి తనయింటిలోభుజించెననియు నమ్మినచో ఇరువురికేరములందు ఒకేవిధముగ విషము (స్ప్రిక్ నైను) ఉండుట ఎట్లుతెలుసిండును? సుబ్బయ్య రాజేశ్వరుల కడుపులలో అన్నముజీర్ణమైయుండలేదని రసాయనపరీక్షకులు జెప్పియుండిరి. పరియన్నము సాధారణముగ రెండుగంటలలోజీర్ణమగును. అందుచే సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులు భుజించినవిధపరెండుగంటలలోపుననే మరణించియుండవలెను. సుబ్బయ్యశవమును గుర్తించుటకు కృష్ణరావునుసుబ్బయ్యకు ఒకగుర్తునుజెప్పెను. సుబ్బయ్యను బట్టతలగలదనియు సుబ్బారావు దొడ్డిలో దొరకిన శ్రీశేషమునకును బట్టతలగలదనియు తెల్పెను. సుబ్బారావు ఇంటిబావిలో ఇతనినగలతోబాటు తాళము చెవియొకటి దొరికెను. సుందరరామయ్యగారి సాక్ష్యములో తనవద్దను తనభార్య సుబ్బయ్య వద్దను ఒకేపెట్టెకు రెండు తాళముచెవులుండెనని చెప్పి తనవద్దనున్న తాళముచెవిని జూపించిరి. బావిలో దొరకిన తాళము చెవియున్న సుందరరామయ్యగారి వద్దనున్న తాళము చెవియు ఒకే వెంటరు గలిగియుండెను. రెండును ఒకేమాదిరిగ నుండెను.

ఈ ముద్దయి రిద్దవురు సుబ్బయ్య రాజేశ్వరుల సేల చంపవలెనని సందేశముండవచ్చును? కామయ్యను వివాహముజేసి నప్పటినుండియు ఆదివారమునాడు భార్య నగలను తీసుకొనివెళ్లి అమ్ముచుండెను. సుబ్బయ్యకు ఈకారణము వలన అల్లునిపై అయిష్టముండెను. ఇదియు నుకాక 2 వ ముద్దయి తనపై సుబ్బయ్య ఏదో ప్రయోగముజేసెనని మనస్తాపము గలిగియుండెను. అందుచే బహిరంగముగ అత్త, అల్లుడు ఎంత అన్యోన్యముగ మెలగుచున్నట్లు కన్పించినను మనస్సులో క్రోధమున్నట్లు కామయ్యగూడ చెప్పుచున్నది. ఆదివారమునాడు వెంకట కృష్ణయ్య ఇరువురును మహాత్ములవారు గారనియు, చపల చిత్తులనియు సుబ్బయ్య అభిప్రాయము గలిగియుండెననిగూడ సాక్ష్యముగలదు.

వెంకటకృష్ణయ్య మరణమునుగూర్చి చంద్రమతి సాక్ష్యముమాత్రమేగలదు. వెంకటకృష్ణయ్య ఆదివారమునాడు రావును గొప్ప మహాత్ములవారినిగ నమ్ముచుండెను. దివ్యజ్ఞాన సమాజ పురుషులు మహాత్ములవద్దనుంచి అనేక ఉత్తరములు వచ్చుచుండెను. అందొకానొక ఉత్తరములో ఆదివారమునాడు రావుకై ఆర్థికముగగాని ఇతరసంబంధమున చిక్కులనన్నిటిని భరించవలసినదనియు, అప్పుతీసియైనను మరేవిధముననైన ఆదివారమునాడుకు వలసిన అవసరములన్నీటిని తీర్చవలసినదనియు వ్రాయబడియుండెను. నవంబరు 9-వ తేదీ వెంకటకృష్ణయ్య శ్రేణవాడ నుండి జనరాజదాసగారికి వ్రాసిన ఉత్తరములోమాత్రమే ఆదివారమునాడు రావుచే తాను మోపగింపబడినవిధమును మహాత్ముల ఆజ్ఞలవలన తానెంతబాధలకు లోనయ్యెనో ఆ విషయందలనంతను, తెలియజేసెను. పిదప పల్లికుకు ప్రాసిక్యూటరుగారు వెంకటకృష్ణయ్య ఆదివారమునాడు ఖర్చులపెట్టి ఎట్లు రుణములపాలై నదయు, ఆదివారమునాడు చంద్రమతిచేత కోడండరామన్ భార్యవద్దను, ఇందిరాబాయివద్దను నగలను తెచ్చుని వ్రాసినట్లు చంద్రమతి చెప్పినసంగతిని, అచ్చయ్య నగలవిషయమై వెంకటకృష్ణయ్య ఆదివారమునాడు పోలీసువారికి ఫిర్యాదుచేయ బూనుటయును మొదలగు విషయములను వివరించిరి.

వెంకటకృష్ణయ్య మరణావస్థలోనుండి తనకేమైన విష ప్రయోగము జేసిరాయని అడిగెను. చంద్రమతిగూడ సుబ్బారావును విషప్రయోగము జేసేసెనాయని ప్రశ్నింపగ విషము వలన మరణించెనని జనులకు చెప్పినచో శేషమును ముక్కముక్కలుగ ఖండింతురని చెప్పినందున తా నా విషయమును బయట తెలుపుట ఇష్టపడలేదని చంద్రమతి తనసాక్ష్యములో చెప్పెను. శవముపై ఎప్పుడుకై వెంకట్రామన్ గారింటిలో తమగదియందు

న్న రెండుక్రొత్త వస్త్రములును తీసికొని రావలసినదిగ చంద్రమతి సుబ్బారావుకు జెప్పెను. సుబ్బారావు చంద్రమతివద్ద తాళముచెవి తీసికొని వెంకటరామును యింటికివెళ్లి పెట్టెను తీసికొనివెళ్లెనని వెంకట్రామన్ గారు చెప్పుచున్నారు. సుబ్బారావు పెట్టెను గుడ్డలముట ను తీసికొని వచ్చి పెట్టెను ఆదివారమునాడు ఇంటియందు విడచెనని కామయ్యచెప్పుచున్నది. చంద్రమతి తాను వెంకట్రామన్ గారింటిలో తమగదికి వెళ్లి చూడగ పెట్టెకాన్పించలేదని సాక్ష్యమిచ్చెను.

చంద్రమతి వెంకటకృష్ణయ్య గతించినవెంటనే వెంకట కృష్ణయ్యగారి ముఖ్యబంధువుల కందరమును, ఇందిరాబాయికిని ఉత్తరములవలన ఈవార్తను తెలియజేసెను. విల్లివాకంలోనే మూడురోజులు ఉండెను. ఈరాష్ట్రమును విడిచి హైదరాబాదు వెళ్లుటకు కారణము తనపైగల నేరమును తప్పుకొనుటకేయని క్రాసుపరీక్షలో ముద్దయితరపు నూచింపబడెను. అట్లు ఆమె నేరగురాలైనచో వెంకటకృష్ణయ్య బంధువుల కేం తెలియజేసి యుండెను? ఒకవేళ చంద్రమతిపైగూడ నేరముమోసినచో ఆమె నేరగురాలైన కారణముచే ముద్దయిపై నేరము తప్పి పోగలదా? అని పల్కిరి.

అంతట కోర్టువారు నేటికి విచారణముగించిరి.

గుజరాతు విభజనము

వల్లభాయి దేశాయిగారి ఆక్షేపణలు

బొంబాయి, ఏప్రిలు 25:— బొంబాయిరాష్ట్రమునుండి గుజరాతును విడదీసి ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నేర్పరచవలయునను నూచనను ఆక్షేపించుచు వల్లభాయి దేశాయిగారు ప్రీ. ప్రెసుప్రతినిధితో ఇట్లుచెప్పిరి:— గుజరాతును బొంబాయి నుండి విడదీయుటను నే నెంతమాత్రము అంగీకరింపజాలను. ఇట్టి నూచనలు సాంఘిక విభేదములను ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ దురభిమానమును నృద్ధిచేయుచుండును. రాష్ట్రములసంఖ్య తగ్గనలయును. కేంద్రశాసనసభ్యులసంఖ్య వారినుండవలసిన అధికారములు ఎక్కువచేయవలయును. ఈవిషయములనుగరించి జాతీయ నాయకులు ఆలోచించుట ఉచితము. కాని సాంఘిక విభేదములను నిరసరచునూననలు గావించుట సరికాదు. (ప్రీ ప్రెసు)

ఫిల్లి, ఏప్రిలు 27:— వెంట్రాట్ రెవెన్యూ అక్టోం లెంటు జనరలు కాలాగారియింటి తెల్ల వారుజామున బండిపోలు జరిగెను. సామునుతన బండిపోట్లు దీగులుతోవచ్చి 7 పెట్టెలను విలువగల దుస్తులను ఎత్తుకొనిపోయిరి. కాలాగారి మేనల్లుడు వారి నెదిరింపగా తీవ్రగాయములకు లోనయ్యెను. పోలీసువారివచ్చుట దగ్గరలేనందున ఫోనులోపిలువగా వచ్చిరి. యువకుని ఆసుప్రతికంపిరి. బండిపోట్లు కనుపడలేదు ఆసుపత్రిలో నాయకుడును ప్రాణాపసాన అవస్థయందున్నాడు. (ప్రీ ప్రెసు)

బొంబాయి, ఏప్రిలు 27:— నేడు హైదరాబాద్ మోడల్ బయలుదేరినవారిలో ఈమధ్య కత్తితో సామువడిన షేకుసాఫరుగారును పెన్న నునందిన లాహూరు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి సర్ సయ్యదు అబ్దుల్ రాఫ్ చంపతులును నున్నారు. షేకుతాల్ పోవువారి నందరినియూ విడుదలించిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

వల స్వల్పము! ఫల వధికము!

ఆంధ్ర లోకోక్తి ముక్తావళి

మొదటి భాగము
ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి వాడుకలో నుండు సామెత లెందు గలవు. పెక్కింటికి వివరములు నైతము వ్రాయబడి యున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసకులకును వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును.
వెల నాలుగణాలు. పి. పి. ఖర్చు వేటు
బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్య
24, సోలైయప్పకా వీధి, దేవాంగళురము, పాతచాకలపేట, మద్రాస్.

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలవీధి, సాహుకారుపేట మద్రాసు. 3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాలెలూగు ఉచితముగ పంపబడును.

వంగరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు విజయము

జె. యం. సేనుగుప్తగారు కలకత్తా మేయరుగ ఎన్నికౌబడట

కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి హవురా బై ఎలెక్షనునందు విజయము గాంచుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 27:— నేటిదినము సాయంకాలము కార్పొరేషనుసభ మార్గముగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. మేయరు ఎన్నిక కార్యక్రమమునందు ప్రధానాంశముగ నుండెను. కీ॥ శ్రీ॥ బువేంద్రనాథ బోసుగారి సోదరుని పుత్రుడగు జె. యం. బోసుగారు స్వరాజ్యేతర పక్షములవారి అభ్యర్థిగ నుండిరి. జె. యం. సేనుగుప్తగారు కాంగ్రెసుపక్షపు అభ్యర్థిగ నుండెను. 5 వోట్ల భేదముతో సేనుగుప్తగారు గెలిచిరి.

సేనుగుప్తగారి విజయము మిగుల గొప్ప విషయము. కాంగ్రెసు బలమును నిరూపించుచున్నది. మహమ్మదీయసభ్యులందరు బోసుగారికి అనుకూలముగ సమ్యకుల నివ్వలయునని తీర్మానించుకొనిరి. వారిని తమవంక త్రిపుక్షానుటకు స్వరాజ్య పక్షమువారు ఎంత ప్రయత్నించినను లాభము లేకపోయెను. నిన్నరాత్రి కూడ మహమ్మదీయసభ్యులు సమావేశమై సేనుగుప్తగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరపమాడవని తీర్మానించుకొనిరి. ఇంతేకాక ఆంగ్లేయసభ్యులు, నామినేటేడు సభ్యులు స్వతంత్రపక్షమునకు చేరిన మహమ్మదీయేతర సభ్యులు బోసుగారి అభ్యర్థిత్వమునే బలపరప తీర్మానించుకొనిరి. కాని నేటిదినము సభకు వచ్చిన 15 మంది మహమ్మదీయ సభ్యులలో మువ్వరు సేనుగుప్తగారికి అనుకూలముగ సమ్యకుల నొసగిరి. సభలో ఒక చిత్రము జరిగెను. బోసుగారు మేయరుగ నుండవలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిపాదించిరి. సేనుగుప్తగారు మేయరుగ నుండవలయునని రాయరామశర్మ దెవర్జి బహదరుగారు ప్రతిపాదించిరి. బోసుగారి అనుకూలత దావూదుగారు బలపరచిరి.

జె. యం. సేనుగుప్తగారికి 45 వోట్లు, జె. యం. బోసుగారికి 40 వోట్లు వచ్చెను.

అభినందనములు

పిమ్మట జె. యం. సేనుగుప్తగారు అధ్యక్షస్థానము లంకరించిరి. అన్ని పక్షములవారు సేనుగుప్తగారిని అభినందించుచు మాట్లాడిరి.

జె. యం. బోసుగారు సేనుగుప్తగారిని అభినందించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— కార్పొరేషను వెలుపల మనము భిన్న భిన్న పక్షములకు చేరినవారమైనను కార్పొరేషనులో మనమందరము ఒకటే పక్షమునకు చేరినట్లు పనిచేయవలయును నగరవాసుల క్షేమమునకై పాటుపడుటయే ముఖ్యముగ ఆవర్యముగ దృష్టి యందుంచుకొని తోడి సభ్యులకు కూక ఇట్టి ఆవర్యమే ఏర్పడు విధమున సేనుగుప్తగారు నగరక్షేమమునకై పాటుపడెదరని నమ్ముచున్నాను”

ఆంగ్లేయసభ్యులు కూడ సేనుగుప్తగారిని అభినందించుచు మాట్లాడిరి. జె. యం. సేనుగుప్తగారు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— దేశభంధుదాసు కార్యక్రమమును కొనసాగించేము ప్రయత్నించుచున్నాము. ఈ సంవత్సరము మునిసిపల షులైక్వేసు రద్దుచేయ పూనుకొనెదము. నగరమునందు ప్రాథమిక విద్యను వ్యాపింపజేయ ఈసంవత్సరము 5 లక్షలు వ్యయమొనర్ప ఉద్దేశించుచున్నాము.

కార్పొరేషను ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరు సుభాను చంద్ర బోసుగారి విషయమై మాట్లాడుచు సేనుగుప్తగారిట్లుచెప్పిరి:— మీరు 2 1/2 సంవత్సరములు ఎట్టి విచారణలేక కారాగృహమునందుంచబడితి. ప్రస్తుతము మీరి ఆరోగ్యము అపాయకరముగ నుండుచున్నది. కావున ప్రభుత్వమువారి రిప్పటికైనను పశ్చాత్తాపము జూపి బోసుగారిని విడుదల చేయవలయు నని కోరుచున్నాను. భారతదేశమున కారాగృహమునందున్నను భారతదేశమునుండి బహిష్కరింపబడినను నిజముగ దేశభక్తిగలవారు సహింపజాలరు. ఇప్పటికైనను ప్రభుత్వమువారు న్యాయమును గుర్తెగి బోసుగారి ఆరోగ్యము సంపూర్ణముగ చెడుటకు పూర్వమే వారిని విడుదలచేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

డిప్యూటీమేయరు

రిస్సానిసిట్టు పక్షములవారి అభ్యర్థియగు ఉన్నకల గారు ఎట్టిపోటీలేక డిప్యూటీ మేయరుగ ఎన్నికౌబడిరి.

పత్రికాభిప్రాయములు స్వాతంత్ర్యవిజయము

మేయరు ఎన్నికల ఫలితములతోను హవురా ఎన్నికలపై ఎలక్షను ఫలితములతోను ఫార్వర్డుపత్రిక ఒక ప్రత్యేకసంచిక ప్రకటింపబడెను. హవురాలో స్వాతంత్ర్యపక్షము విజయము గాంచెననియు స్వాతంత్ర్యభిలాషులక్ష్యముగ నాటుకొని యున్న చనుటకు ఈ విజయములే సూచన లనియు ఫార్వర్డుపత్రిక ప్రాయచున్నది.

ఇంగ్లీషుమొను పత్రిక

మేయరు ఎన్నికపై ఇంగ్లీషుమొను పత్రిక ఇట్లువ్రాసెను:— రాజకీయవిషయములందు అన్ని కార్యములు సరసమైనవే. కలకత్తా మేయరుపోటీ ముగిసినది. ఒక పక్షమువా రోడి పోయిరి. మరియొక పక్షమువారు గెలిచిరి. ఇట్టిసంవర్గములలో కేవలము కార్పొరేషను విషయములే దృష్టియందుంచుకొని విమర్శించుటకువీలులేదు. ఇతరవిభేదములన్న ఈ అభినందనముల ఉత్సాహము తగ్గుచున్నది. కాని మాడు పర్యాయములు విజయముగాంచి సామ్రాజ్యమునందలి ప్రధాననగరపు మేయరుగ ఎన్నికౌబడినందులకు జె. యం. సేనుగుప్తగారి వ్యక్తి విజయమునకు సంకేతించుచున్నాను.

హవురా బైఎలెక్షను

కలకత్తా, ఏప్రిలు 27:—హవురా మహమ్మదీయేతర స్థానపు ప్రతినిధిగ ఖగేంద్రనాథ గాంగూలిగారు ఎంగరాష్ట్ర)

సేనుగుప్తగారు

కలకత్తా కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగ మరల నెన్నుకొనబడిరి.

కా సనసభ్యులగ ఎన్నికౌబడిరి. జెనరలుఎలెక్షనులలో పోలింగు అఫీసరుగారు గాంగూలిగారి అభ్యర్థిత్వనియామక ప్రత్యమును నిరాకరించిరి. స్వేచ్ఛలుక్రియ్యవలవారు ఈనిర్ణయమును ఖండించి మరల ఆస్థానమునకు ఎన్నిక జరుగవలయునని తీర్పుకొప్పటచే బైఎలెక్షనుజరిగెను. కాంగ్రెసుపక్షమున ఖగేంద్రనాథ గాంగూలిగారు యోగి చిత్ర సహకారవాదులపక్షమున చారు చంద్రసింగుగారు అభ్యర్థులుగనుండిరి. గొప్పఉత్సవముజరిగెను. ఎన్నికలఫలితమును తెలిసికొనటకై వేలకొలదిప్రజలు కోర్టు ఆవరణయందు వేచియుండిరి. గాంగూలిగారికి 3801 వోట్లు చారుచంద్ర సింగుగారికి 2950 వోట్లువచ్చెను. గాంగూలిగారు (స్వరాజ్యపక్షము) విజయము గాంచెరని పోలింగు అఫీసరు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

ఉత్తరరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

గాంధీమహాత్మునకు 30,000 రూపాయలు సమర్పించుటకు నిశ్చయించుట 1927 నవంబరునెలలో మహాత్ముడు ఉత్తరమునకు వెళ్లినపుడు 20000 రూపాయలను సమర్పించుటకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ్యులువారు నిశ్చయించిరి. (శ్రీ. ప్రెస్సు.)

యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము

బొంబాయిలో మేనెల 15 వ తేది జరుగును (12 వ తేది జరుగదా)

కార్యదర్శి ప్రకటన

మద్రాసు, ఏప్రిలు 28:— ఆఖరిభారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము మేనెల 12 వ తేది బొంబాయిలో జరుగునని నిన్నటి దినము ప్రకటించబడెను. కాని అధ్యక్షుని ఉత్తరువుల ననుసరించి మేనెల 15 వ తేది ఈసమావేశము జరుపుటకు తీర్మానింపబడినదని కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నాడు. పలువురు సభ్యుల పాకర్యార్థమై ఈమార్పు చేయబడినది. 12 వ తేది సభ జరుగునను ప్రకటన రద్దచేయబడినదనియు మే 15 వ తేది ఆదివారము సభ జరుగుననియు సభ్యులు గుర్తెరుగవలెను. (అ. ప్రె.)

గౌ. వి. జె. పటేలుగారు

ఇంగ్లాండునందు ప్రభువులతో సంభాషించుట కలకత్తా, ఏప్రిలు 28:— ఫార్వర్డుకు వచ్చిన స్వేచ్ఛలు కేబులాకటి యీ విధముగా తెలుపుచున్నది.— గౌరవనీయులగు వి. జె. పటేలుగారు ఇండియా ఆఫీసువద్ద వింటరుటన్ ప్రభువుతో గనిష్టాగోష్ఠి ప్రసంగములు గావించుచున్నారు. ఇట్లే కొద్దిరోజులలో బ్యాన్స్లోను బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుతోను సంభాషింప గలరు. డెయిలీరాక్ (విప్లండులో పార్లమెంటు సభ) సమావేశమున చూచుటకై పీరు డబ్లికోనగరమునకు పోయెనరు. పటేలుగారి సంభాషణలవలన రాయలు కమిషనులో నియమింపబడు మనుష్యులను కూర్చి రాజీనామా ఏర్పాటు కావచ్చును. 'బెరత్' దినపత్రిక సంపాదకుని రాయలు కమిషను లో స్థానము నంగీకరింపవలసిన దని ఆహ్వానించినట్లు తెలియుచున్నది. (శ్రీ. ప్రెస్సు.)

పట్టు ఖాళీసత్యాగ్రహము

మూంజీగారి రాజీనామత్తుములు వారిసాలు, ఏప్రిలు 27:—పట్టుఖాళీ సత్యాగ్రహ సందర్భమున రాజీనికూర్చి మహమ్మదీయ నాయకులు డాక్టరు మాంజీ, కె. సి. నియోగిగార్లు కలిసికొని ముచ్చటించిరి. హిందువు లెప్పుడును మశీకుల ఎదుట వాద్యముల నాపకతప్పదని పట్టుపట్టుటచే రాజీనామరలేదు. మధ్యాహ్నము నియోగి మూంజీగార్లు కలకత్తాకు వెడలిరి. (శ్రీ ప్రెస్సు.)

బొంబాయి, ఏప్రిలు 27:—ఏప్రిలు 24 తేదీతో నాఖి వైసవారమును కలరాత్మను సేవచేసెను. మాల్వి, ధార్వార్,గడగులలో క్రొత్తప్రకేసులు చావులులేవు. ధార్వార్జిల్లాలో క్రొత్తగ కొందరు కలరా వచ్చెను. బీజపూరు జిల్లాము జిల్లాలో వ్యాధి. ఆరోగ్యశాఖాధికారి బాధితప్రదేశముల సంచారము గావించెను. ప్రభుత్వమువారి రంధరము సాయము చేయుదురని వాగ్దాన మొనరించిరి. (శ్రీ ప్రెస్సు.)

కలకత్తా, ఏప్రిలు 27:—వైపురోడ్డు మశీదు ఇమాము మరి 29 నురు జన్మాష్టమి యుత్సవమును ఆటంకపరచి ఒకనూ మృదీయు పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరును హింసించినందులకు క్షేంప బహగా చేసిన అప్పలు కొట్టివేయబడెను. మాల్ కంట్లాక్టరు బాలన సర్దారు మరి 15 నురు మహమ్మదీయులు చేసిన అప్పలుగూడ కొట్టివేయబడెను. (శ్రీ ప్రెస్సు.)

రంగూను, ఏప్రిలు 27:— గవర్నరుగారు రంగూను విశ్వవిద్యాలయమునకు లక్షరూపాయల వసూలుచేసి యిచ్చిన హెంజాదా డిప్టీ కమిషనరును, ఏక్రింది ఆధికారలను హెడ్జాదా ప్రజలను అభినందిం (అ. ప్రె.)

ఈ రీతిగా ఎవరిమట్టుకు వారు ప్రత్యేకపరిస్థితులను
 వ్యాజమున కాంగ్రెసు తీర్మానముల నుల్లంఘించి పనిచేయు
 వన్నచో కాంగ్రెసులో బహునాయకత్వమే యేర్పడగలదు.
 ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు అసహాయోద్యమమునే
 తొందించుచున్నది. అసహాయోద్యమమును కఠిన
 ముగా నెరవేర్చిననేగాని భారతీయులు స్వరాజ్యమును బడయ
 కాలరని నేను గట్టిగా ముమ్మాటికిని సమ్మతమన్నాను. అందు
 కు గల కారణములను నేను చెన్నఛెరిలో సుపన్యసించుచు
 వివరించియుంటిని. భారతదేశమున విద్యాభికులలో హెచ్చు
 నుండి గూడ యిటులనే నమ్ముచున్నారు దేశమందులకు సిద్ధ
 ముగా లేనియెడలను కాంగ్రెసువారి సహాయోద్యమమును వదల
 కునెడలను వంచన లేకుండ మహాసభలో నట్టి తీర్మానము

నామోదించుటయే న్యాయమగు పద్ధతి. దేశీయ లింగము అసహాయోద్యమమునే కోరుచున్నారని నేను నమ్ముచున్నాను. కావున దానియందూ భిన్నాంశములను విడిచిపెట్టి నేల అనుష్ఠానమునకు తీసుకొవలసి అంశము తరువాత మరలయొక యంశము నేల అనుబంధమునకు వచ్చును. అందువలన దీర్ఘకాలము పట్టిన మాత్రమేమి? ఈస్థానమున యిండియను డెయిలీమెయిలు ప్రతిక అసత్యప్రకటనము కావించినది.

“అసహాయోద్యమమును శాసనోల్లంఘనమును నూరేండ్లవరకు నిలుపగూడదు వెంటనే వానినిమునుజరుపవలెను” అని కేశవభవాను ఆసభాసభ్యులకును (ఫార్మి మొదలుగారు) కోరుచున్నారని డెయిలీమెయిలు అసత్యమును ప్రకటించెను.

స్వప్నముగు నాదేశమననము

శాసనోల్లంఘనము పరమావధిగా గల అసహాయోద్యమ విధానమును నిర్ణయింపవలెనని మాత్రమే కేశవభవారు కోరిరి. శాసనసభకు వెలుపల నుగా దేశమునందు అనుష్ఠానయోగ్యమగు విధానమును నిర్ణయించుకపోవువలననే దేశమునం దిప్పుడు ప్రజలలో నిరుత్సాహము మున్నగునవి కలిగినవి.

ఏదేండ్లమండియు అసహాయోద్యమమునువిరిమింపవలెనని చాటుమాటు నూడనలను వేయుచు కాలమును వృధచేయు వారం భించిరి. స్వల్పభాషము భారము బిల్లును హెచ్చుప్రభువుకు లాంగిపోవ గోరుచుండిరి ఇది చాల కోపనీయును నాయకులు స్వప్నముగా నాదేశముల నొసంగిని నానిని యధాత్మరముగా నెరవేర్చుట ప్రజలు సంసిద్ధులుగా నున్నారని నేను చెప్పగలను. కేశవమున నట్టి యభిప్రాయమును నేను మాడగలిగితిరి.

(ఇండియను సేవల పౌరలు)

గంటి లక్ష్మీనరసింహం గారు

విజయనగరం సంస్థానపు నూతన దివాను ఏ రిడివరకు బొంబాయి పోవుటప్రసంగం ఇంజనీరుగ నుండిరి.

పండిత మాళవ్వా గారి ఆరోగ్యము

రెండుమాసముల విశ్రాంతి అవసరము

వారణాసి, ఏప్రిల్ 28:—గంటి లేనందునను పని తొందరవలనను పండిత మాళవ్వాగారి ఆరోగ్యము సంపూర్ణముగ చెడినది కనీసము రెండు మాసములేవలన పండితుడు హిమాలయా ప్రాంత్యమునకు విశ్రాంతి గైకొనుట అవసరమని డాక్టరులు సలహా ఇచ్చియున్నారు. రెండుదినములలో వారేమి చేయునదియు తీర్మానించుకొనెదరు ప్రస్తుతము మాళవ్వాగారు వారణాసి హిందు విశ్వవిద్యాలయమున తన భవనమునందున్నా ర్థశ్రీ (ప్రెస్)

స్వర్లింగు తెండరులు

బాయి, ఏప్రిల్ 27:—ఏప్రిల్ 27 వ తేదీ దాఖలుచేసిన స్వర్లింగు తెండర్లు నిరాకరింపబడినవి. ప్రాతతెండరులు ఏప్రిల్ 4 వ తేదీ 800 నేల పానుల స్వర్లింగు తెండరులు పుచ్చుకోబడునని బొంబాయి కలకత్తాయందలి కరెన్సి కంట్రోలరులు ప్రకటించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు, ఏప్రిల్ 27:—పోలీసువాని నెదిరించినందులకు బారిష్టరు శంకర్లాల్ స్వదేశీస్తారు మానేసింగు ఏజెంట్లపై తేబిసీకేసులో నెవన్సుజడ్జి కొంత జరిమానాను తగ్గింపగారివిజనపటిమను హైకోర్టులో దాఖలు చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1927 నల్ల చైత్రమాస 28-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేదీ నుండి వర్షము	సంవత్సరమునకు వర్షము
గోపాల్ పూర్	90.3	76.6	...	0.28	— 0.47
విశాఖపట్టణం	90.9	83.0	...	0	— 0.67
కాకినాడ	98.9	79.7	...	0	— 0.50
మచిలీపట్టణము	98.9	80.6	...	0	— 0.58
కర్నూలు	102.6	83.3	...	0.65	+ 0.15
బళ్లారి	100.4	82.6	...	0	— 0.70
అనంతపురం	0.02	— 0.29
కడప	103.4	81.7	...	0.02	— 0.41
నెల్లూరు	96.1	79.8	...	0	— 0.36
మద్రాసు	98.8	81.4	...	0	— 0.53
కడలూరు	88.5	74.5	...	1.69	+ 1.10
నీలము	88.8	76.6	...	0.65	— 0.94
కోయంబూరు	82.7	73.2	...	1.32	+ 0.
తిరుగునాపల్లి	87.7	76.7	0.08	0.78	— 0.67
నాగపట్టణము	86.7	77.1	0.18	0.77	+ 0.22
మధుర	86.8	74.7	0.24	2.28	+ 0.43
పాంబక్	87.0	77.0	0.28	3.75	+ 2.18
తిరునల్వేలి	4.21	+ 1.81
తిరువేండ్రము	83.7	75.7	0.27	2.57	— 1.46
కొచ్చిక్	87.0	77.4	0.10	0.45	— 3.85
కాలికట్టు	90.8	77.1	0.05	2.40	— 0.68
మంగళూరు	89.0	77.8	0.10	1.40	+ 0.23
బెంగళూరు	92.0	72.5	...	0.16	— 1.01
మెర్కాట్	81.6	64.0	0.14	0.96	— 1.44
కొడెకనాల్	60.5	51.1	0.06	3.99	+ 0.10

సర్కారులు:—ఆకాశము దట్టమగు మబ్బులతో గూడుకొన్నది. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలుతక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—మేఘములు దట్టముగనున్నవి. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 3½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కర్నూలు, బళ్లారిలో 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు దట్టముగనున్నవి. కడలూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇనట పగటి రాత్రివేడిమి 7, 5 డిగ్రీలు తక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణమున వలబారులో చినుకులు బడినవి. గాలిచివినది. నేటియందయమున వాతావరణపరిస్థితులు కలవరముగ లేవు. వాతావరణము యభివృద్ధి గాంచుచున్న వివట.

వ. వ. నాగాయణ అయ్యర్,

పహాయనానావరణకాస్త్రాక్షుడు

నాగపురము, ఏప్రిల్ 26:—ఆయుధ శాసనాధికార్తము గావించినందులకు ఆరెప్టేయబడి రెండురోజులు విడిబైదు విధింపబడిన ఆభిమన్యు అబ్దుల్ రహిమానుగార్లు విడుదలచేయబడిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

కుంభకోణం, ఏప్రిల్ 26:—లిచారణ జరిగినతరువాత ఒక టైప్ ఒక కత్తితో పొట్టలోను ఇతర చోట్లను గాయపరచికొనెను. ఆత డిప్పుడు వైద్యాలయమున నున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

మహారాష్ట్ర, ఏప్రిల్ 27:—మహారాష్ట్ర బారేజీ కమిటీవారు కరాచీకై వెడలిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

మహారాష్ట్ర, ఏప్రిల్ 27:—లాల్ బజవతిరాయుగారిరాత్రి శ్రద్ధానందస్తూరకవిధి వహుళకై వచ్చుచున్నారు. సింధుహిందుమహాసభకు హాజరయ్యెదరు. మాస్టరు మదనమోహనను బాలగాయక శేఖరుడు మహాసభకు వచ్చుచున్నాడు. (ప్రీ ప్రెసు.)

సాంఘిక సమస్యపరిష్కారము

సర్దార్ మంగళసంగుగారి సూచనలు

అవ్యతసరము, ఏప్రిల్ 26:—సాంఘికసమస్యను పరిష్కారము చేయుటకై హిందువులు నూచించిన పద్ధతులను మహమ్మదీయులు నూచించిన పద్ధతులను లోపభూయిష్టములుగా నున్నవని అకాలీనాయకు డను సర్దార్ మంగళసంగుగారు తెలుపుచున్నారు. హిందువులు అల్పసంఖ్యకులను లెక్కలోనికి దీసుకొనుటలేదు. మహమ్మదీయులు పంజాబు బెంగాలులలో ఉన్న సిక్కు హిందూసంఘములను లెక్కకొనుటలేదు. ఇందులో నెవ్వరును సమస్యను ముఖ్యంశమైన పంజాబుగోలకు పరిష్కారమార్గమును చూపుటలేదు. అని కాప్టి వీరీక్రింది విధమున మరియొక పరిష్కారమార్గమును చూపుచున్నారు—సమిష్టి నియోజకవర్గము 2 మైనారిటీలు కోరినచోట్ల వారికి స్థానములు ప్రత్యేకించి వారిని కాపాడుచు భూమిప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనగల మంచి చెడ్డలను విచారించుట పట్టిమొత్తర సరిహద్దురాష్ట్రమునకును ఇతర నూతనరాష్ట్రములకును సంస్కారములను కోరుట. దీని నంగీకరించినట్లయిన నే పక్షమువారికిని అన్యాయము కలుగకండ నిడియొక విధముగా సమస్యను పరిష్కారము చేయవచ్చును. ఎలనన మైనారీల కిందులన రక్షణ మేర్పడును. బెంగాలులోను పంజాబులోను సిక్కు హిందూ మైనారిటీ సంఘములు ప్రత్యేకహక్కులనుకోరరు అనగానిందులన మొత్తముమీద యీ రాష్ట్రములలో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము తొలగిపోవును. ఇందులోని ముఖ్యమూత్ర మేమనగా అధికసంఖ్యకులకు రక్షణమొసంగకూడదు. వారిని వారే రక్షించుకొనవలెను. మహమ్మదీయులకుగూడ ఇచ్చుట అన్యాయము జరుగలేదు. నూతనరాష్ట్ర నిర్మాణము ఏమయమై సరిహద్దురాష్ట్రములోగాని ఇతర రాష్ట్రములలోని సంస్కరణలప్రవేశ పెట్టుటకు మహమ్మదీయతరులను అడ్డుపెట్టజాలని మహమ్మదీయ తరుంగనలెను. దీని కంగీకరించినట్లయిన సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మైనారిటీ తేనుమునకే భంగకరమని సిక్కులు క్రైస్తవులవలె మహమ్మదీయులవలె గ్రహించిననేతప్ప లేకున్న చో వారి తేనుముగను కాపాడుట అవసరమని తోచినయెడల మహమ్మదీయ మైనారిటీల తేనుములను రక్షించుటకు హిందువులు సంసిద్ధులై యుండవలెను. (ఆ. ప్రె.)

లక్కవరం సెంటరు ఉపాధ్యాయుల గోల

ది 23-4-27 తేదీని లక్కవరం సెంటరులోని బోర్డు పాఠశాలల యుపాధ్యాయులందరు సమావేశమై గావించిన తీర్మానము

ది 1-2-27 తేదీనుండి యెత్తివేయబడిన యర్హుగూడెం తాలూకా బోర్డువారు యివ్వవలసిన 1927 సం॥రం జనవరి నెల జీతములు సదరు తేదీనుండి యీ లేదవరకు యేలూరు తాలూకా బోర్డునకు చేర్చబడిన కామవరపుకోట తాలూకా లక్కవరం సెంటరు యుపాధ్యాయులకు యింతవరకు ముట్టనందులకున్నా, యీ సభవారు సదరవిషయమై శ్రీ యేలూరు తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారికి అర్జీయిచ్చుకొన్నను యిప్పటివరకు ఫలితమేమి కనబడనందులకున్నా యేలూరు తాలూకా బోర్డులో చేర్చబడిన తరువాతనైనను యిప్పటివరకు ఫీబరరీ మార్చి నెలల జీతములైనను ముట్టనందులకున్నా యీకరవుకోజులలో నీదీదోపాధ్యాయులు పడుబాగులను బెలుపుకొను నుపాయములే నున్నా చింతించుచు. నికనైనను నివ్వవలసిన జీతములన్నిటిని వెంటనే దయచేయించి యీ వీదోపాధ్యాయుల గడ్డముల దొలగించగలందులకు నీ సభవారే క్రమముగా నాయాయధికారులను బ్రార్థించుచున్నా.

పుల్లూభాట్ల వెంకటసుబ్బారాయుడు, కార్యదర్శి.

గుంటూరు మ్యూనిసిపలు చైర్మనుపై అర్జీ

గుంటూరు మ్యూనిసిపలు చైర్మనుగారిపై జి. యన్. నరహరిరావుగారును మహమ్మద్ హుస్సేను సాహెబుగారును మరికొందరును ప్రభుత్వమువారి కంపెనీ అర్జీ ప్రతియొకటి మాకుజేరెను. అర్జీని చిత్తగించి సమర్థులగు వేతన్ గ్రహించెడి చైర్మనుగాని, ప్రజాసేవను ముఖ్యమని మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలునుగాని ప్రసాదించినందునని లు గోరిరి. అర్జీ పదునాల్గుపుటలు గారు కోర్టు, నీటిసప్లయ, ఆరోగ లనము విషయమై శ్రద్ధవహించుట లనము బాగుగ లేదని జూపుటకు గనుబడిచిరి.

స్వరాజ్యపక్ష విజయము

శ్రీకృష్ణ

క్రొత్త మేయరు, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు నేకగుర్తుగారు మరియొకమారు ఎన్నుకొనబడిరి. నేకగుర్తుగారు యీమారు తప్పక యోజి పోయెదరనియు, వీరి ప్రత్యర్థులగు బాసుగారు విజయము గాంచెదరనియు, వ్రతీకా విలేఖకులు జోస్యము చెప్పచుండిరి. కాని, ఫలితమన్యభాజగెను. బెంగాలునందు కాంగ్రెసు సంఘములం వైకమత్యము లేకున్నను, పోటీ సంఘములు బయలుదేరుచున్నను, కాంగ్రెసు యుద్యమము క్షణదశ జెందినను, మహమ్మదీయులు ప్రతికూలవైఖరి నవలంబించినను, పరితృప్తమయమరుదెంచునప్పటికి, కలకత్తా కార్పరేషను స్వరాజ్యపక్ష నాయకులే అధ్యక్షునిగ నెన్నికొనుట, గొప్ప విశేషమని ఎంచవలయును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ ఎంతతగ్గినను, కాంగ్రెసుకు గల గౌరవము మరియొక రాజకీయ సంస్థకు చేసికిని లేదనుట నిర్వివాదాంశము. నేకగుర్తుగారి విజయము బట్టి నేర్చుకొనదగిన పాఠమేమి? కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను సభ్యులు కాపాడునెడల, ప్రజల యభిమానము నీ సంస్థ ఎల్లప్పుడును చూరగొను చుండుననుటకు సందియములేదు. హఠాఃరామ్యునిపిలువెన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థులగు గంగూలీగారు విజయము గాంచుట ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము. శాసనసభలలో గూడ కాంగ్రెసు పక్షమువారు, కాంగ్రెసు తీర్మానములను శ్రద్ధతో కొనసాగించుటకు ప్రయత్నించుచో, దేశగౌరవమునకు వారు పాత్రులగుదురు. ప్రజలు వారిపట్ల కృతజ్ఞత జూపెదరు. అటుగాక, తమ బలహీనమువలన కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను తగ్గించుచో, కాంగ్రెసు పక్షమువారి స్థాన మికమింపనిలవ వలదు.

రాబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ తగిన కట్టుదిట్టముల చేర్పరచి, కాంగ్రెసు తీర్మానములు పరిహాసపాత్రముగాకుండ కాపాడుట యవసరము. కాంగ్రెసు ఉండయుండుటయగాక, స్వరాజ్యపక్షపరిపాలనము కలకత్తా పౌరులకు సంతృప్తికరముగనున్నదనుట విశ్వయము. దేశబంధు దాసుగారు జూపినమార్గములనే, నేకగుర్తుప్రభృతులనుసరించుచున్నారు. ఇంతకాలమునుండియు స్వరాజ్యమొక్కటిగ పరిపాలన గావించుచు, ప్రజల బడయుట వారి పాలనాసామర్థ్యమును అంతిమకలహముల మధ్య రచేసిన మేల్లను కలరు. చమకలాల్ గారు యిచ్చయే తుదకు

నెరవేరెను. వారికి గావలసిన అధ్యక్షులే లభించిరి. ప్రజాపరిపాలన కిది అఖండవిజయమని, ఫార్వర్డు పత్రిక సూచించిన విషయమునం దతిశయోక్తి గనుపించదు. కార్పరేషనునందు దన్ని పక్షములవారును గుర్తుగారి నభినందించిరి. ఎన్నికలో నోడిపోయిన బాసుగారు రిందునిమిత్తమై ప్రధమావకాశము గైకొనిరి. నేకగుర్తుగారి విజయమునకు ఎల్లరును సంతోషించుచున్నను, కార్పరేషను పౌష్టవమునకు కారకులై, దేశబంధు దాసుగారికి కుశభజముగ నున్న సుభాషచంద్రబోసుగా లంకను స్వేచ్ఛను బడయకుండుట ఎంత సంతాపకరమో చెలువనక్కరలేదు. బోసుగారి విషయమై నేకగుర్తుగారు చెలిపిన విషయములుఎట్టి కఠిన మృదయమువైనను కరిగింపజాలియుండును. బోసుగారు మృత్యువు నెదుర్కొనుచున్నారు. వారు నానాటికి క్షీణించుచున్నారు. అయినను, ఆత్మగౌరవమునే ప్రధానమని ఎంచి, అవమానకరమగు పరతులను వారంగీకరింపరయిరి. నేకగుర్తుగారు సూచించినటుల, నిర్బంధము దేశమధ్యమునం దయినను, విదేశములలో నయినను నొక్కటియే. బోసుగారు కోరుచున్నది, స్వేచ్ఛగాని నిర్బంధముగాదు. బోసుగారిని ప్రజలు శాసనసభ్యులుగ నెన్నుకొనినను, వారిని ప్రభుత్వము వారు విడువరయిరి. భారత శాసనసభవారును, బెంగాలు శాసనసభవారును బెంగాలు నిర్బంధితులను విడుదలజేయవలయునని తీర్మానించినను, లాభములేకబోయెను. భూతదయను పాటించియున్నను బోసుగారిని విడిచిపెట్టుడని, నేకగుర్తుగారు కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారెటుల మొలగెదరో తెలియదుగాని, నిర్బంధమువలన బోసుగారి శరీరము శుష్కించినను, వారి కీర్తి ఇనుమడించుచున్నది. ప్రజలలో స్వేచ్ఛాభిలాష పెచ్చుపెరుగుచున్నది. కాంగ్రెసునం దంతికోహములు లేకున్నచో, యీ సరికి నిర్బంధితుల విడుదలయు, స్వపరిపాలనా ప్రధానమును సిద్ధించెడివే. నేకగుర్తుగారి విజయముగాంచి యెనను, కాంగ్రెసునం దైకమత్యము గుదిర్చి, ఆ సంస్థను బలపరచుట యుక్తము. కాంగ్రెసు క్షీణించుకొలదియు, ఇండియామంత్రిగారి తృణీకారభావము సయితము అధికమగుచుండును. నేటి పరిస్థితులు కాంగ్రెసుబలమును ప్రజాశక్తిని వృద్ధిజేయుటకు నాయకులకు ప్రోత్సాహము గలిగించుగాక!

శివాజీ మహారాజు

శివాజీ మహారాజుగారి వర్ధంతియొక్క ప్రారంభోత్సవము చెన్నపురిలో జయప్రదముగముగిసినందు కెంతయుసంతసించవచ్చును. ప్రభుత్వకార్యదర్శిగను, కలెక్టరుగను పనిచేసి, ప్రభుత్వమువారి మెప్పువడసి, ఉపకారవేతనము గైకొనిన ది. బి. ఆర్. రామచంద్రరావుగారు నిన్నటిదిన మిచ్చిన ప్రారంభోపన్యాసము, స్వాతంత్ర్యాశయ భరితమై, దేశాభిమాన పూరితమై, ఉత్సాహాతిశయ సమన్వితమై, ఒప్పుచున్నది. ఇయ్యది ప్రజానాయకులు సామాన్యముగ గావించెడి ప్రసంగములకన్నను, అనేక మడుగులు ప్రోత్సాహకరముగ గనుపట్టును. శివాజీ గుణగణములను పేర్కొనుటతో తృప్తి జెందక, రామచంద్రరావుగారు ఆకాలపు పరిపాలనమును ఇక్కాలపు పరిపాలనముతో పోల్చి, శివాజీ పరిపాలనపు యుత్కృష్టతను కనుబటుపగలిగిరి. లోకమాన్య

తిలకు మహాశయుడు శివాజీ యుత్సవముల నారంభించినపుడు, అధికారవర్గము మిగుల భీతిజూపెను. నేడు అన్ని పక్షములవా రీ యుత్సవములందు పాల్గొనుట నూతన పరిణామమునకు నిదర్శనము. శివాజీ యుత్సవములు మహమ్మదీయులకు కోకారణమగునను భయము నిరాధారమని తేలినది. మద్రాసు శాసనసభ్యులగు బషీరు అహమ్మదు సయ్యదుగారి యుత్సవములందు పాల్గొని, శివాజీ దేశస్వేచ్ఛకై పాటుబడెననియు, అందుచే జాతి భేదముల కిందువలన అవకాశ ముండజాలదనియు, దృఢముగ బలికిరి. ఈ సంగతినే సభాధ్యక్షులును తంజావూరు రాజకుమారులగు ప్రతాప సింహరాజుగారును, రామచంద్ర రావుగారును గూడ సూచించిరి. శివాజీ జీవితము, భారతీయులకు నేర్పచున్న పాఠమేమి? ఐకమత్యము, స్వేచ్ఛ. ఈ రెంటిని మనస్సునందుంచుకొని, పనిజేయుచో, ప్రజలముక్తి త్వరలో చేకూరకమానదు. శివాజీని గురించి వెలువడి నన్ని కట్టుకథలు, మరియొక వీరుని గూర్చి వెలువడ లేదు. కాని పరిశోధనలు జరుగు కొలదియు, యివి యసత్యములని తేలుచున్నవి. జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకై బయలుదేరిన యుద్యమములలో శివాజీ మహారాజుగారి యుద్యమమును మించిన దింకొకటి లేదు. ప్రజల భావదాస్యమును తొలగించి, వారిని స్వాతంత్ర్య ప్రియుల గావించుటకు, శివాజీ యావచ్ఛక్తిని వినియోగించెను. స్వల్పలాభముల నిమిత్తము అతడు దేశలాభములను విడనాడ లేదు. డిల్లీ చక్రవర్తి యొద్ద ఉద్యోగము స్వీకరింప నిరాకరించి, నిర్బంధమును వరించెను. రామచంద్రరావు చెలిపినటుల, శివాజీ దేశమున కంతకును సంబంధించినవా డనుటకు సందియము లేదు. జాతీయనాయకులలో అత్యుత్తముడు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారు శివాజీనుండి నేర్చుకొనదగిన విషయములు గలవని, రామచంద్రరావుగారి తలంపు. తాను హిందునయినను, మహమ్మదీయుల సత్కున్నత స్థానములలోనుంచి శివాజీసహాన భావము జూపెను. హిందూమహమ్మదీయ భేదములు తన రాజ్యమునందు లేకుండజేసెను. హిందూదేశమునకు నౌకాదళము నిచ్చుటకు ఇప్పటి ప్రభుత్వమువారింకను ప్రారంభింప లేదు. దేశీయవాణిజ్య నౌకాదళము నొనగుటకు సమ్మతం ప లేదు. ఈ రెంటిని శివాజీ తనకాలములో నిర్మించెను. శివాజీనౌకలు, జగత్ప్రసిద్ధిగాంచెను. శివాజీ పట్టుదలయే, కార్యసిద్ధికి మూలమయ్యెను. రయితుల డేమము కొరకు శివాజీ మహారాజు అవలంబించిన పద్ధతులను రామచంద్రరావుగారు వివరించిరి. నేటికిని అవి ఆదర్శప్రాయముగ గనుపించుచున్నవి. శివాజీ కాలములో న్యాయపరిపాలనము అత్యంత పౌష్టవముగ నుండెను. శివాజీమహారాజు జీవితము జూచిన, స్వపరిపాలనమునకు భారతీయులు అర్హులు గారను వాదము మిథ్యయని తేలును. పాలకులు బుద్ధిపూర్వకముగ స్వపరిపాలనము నిచ్చుచో, ఎట్టి విషమస్థితియు జనింపదని, రామచంద్రరావుగారు పాలకులకు సలహానిచ్చుచున్నారు. ప్రభుత్వపు కొలువులో నుండియు ప్రజాభిలాషలను కనుగొన నవకాశము గల రామచంద్రరావుగారి బోలు రితైర్దు ఉద్యోగుల సలహాలనయినను, ప్రభుత్వము వారు అమలులో జెట్టుట శ్రేయస్కరముగ ద. శివాజీ జన్మదినోత్సవములు, అన్ని జాతులవారిలోను జాతీయభావమును ప్రజ్వలించ జేయుటకు తోడ్పడునని నమ్మెదము.

ఆయుధనిర్ణయ సమావేశము

ఆయుధనిర్ణయ సమావేశము విఫలమయినను, సెసిలు ప్రభువుగారికిను ఆశగన్నులు ముట్ట వింతగా నున్నది. ఆయుధ నియమము సాధ్యమేయని, సెసిలు ప్రభువుగారు తలచుచున్నారు. సాధ్యము గాదని ఎవరు చెప్పగలరు? వివిధజాతుల దృష్టిపక్షము మారుచో, ఆయుధ నిర్ణయము సుసాధ్యమేయగును. కాని, భూస్వామ్యములను తగ్గించుటకు పైన్యబలము గలవా రంగీకరింపక పోగ, నౌకాదళమును తగ్గించుటకు నౌకాదులము గలవా రంగీకరింపకపోగ, ఏకీభావములు గుదురును? వివిధదేశములవారును స్వలాభ దృష్టిని వదిలి ప్రపంచ శ్రేయమును ప్రధానముగా బెట్టుకొనినగాని, అభివృద్ధి కవకాశ మేర్పడదు. జర్మను ప్రతినిధులగు బర్క ప్రార్థుగారు చెలిపిన యభిప్రాయము నించుక గమనింపవచ్చును. వివిధ ప్రభుత్వములవారును ఆయుధములను తగ్గించుట కెట్టి పట్టుదల జూపలేదని, వీరు చాటుచున్నారు. కమిటీవారి కృషివలన, ఆయుధముల సంఖ్యలో దాదాపుగ నెట్టి మార్పొందెదనియే, వీరు భావించుచున్నారు. ప్రజలకిందువలన తీరని యాశాభంగము కలుగుననియు నానారాష్ట్రసంఘము తన అధికారమును కోల్పోవుననియు, ప్రజాభిప్రాయమే ప్రభుత్వముల నికమీద ప్రేరేపింపవలయుననియు జర్మనీ ప్రతినిధి తలచుచున్నాడు. ప్రజాభిప్రాయబలమే శరణ్యమని, సెసిలు ప్రభువుగారును అంగీకరింపవలసినదనియు. ఇందువలన గ్రహింపదగిన సత్యమేమి? సంఘములును సభలును వట్టి యార్భాటములనియు, ప్రజాభిప్రాయబలమే తుదకు ప్రపంచశాంతికి మూలాధారము గావలయుననియు, విదితమగుచున్నది. ప్రపంచశాంతి రక్షణ ప్రభుత్వనాయకులపై నాధారపడియుండును. ఉన్నతాశయములుగల వైసభకులపై నాధారపడియుండును. ఈసంగతిని ప్రపంచమిక నయినను గ్రహించుచో, భావి పరిణామము వేరువిషముగ నుండును. బ్రిటీషు వాయువిమాన మంత్రులగు సర్ సామ్యుయల్ హోరుగారు ముచ్చటించుచు, ఆయుధ నిర్ణయము నెమ్మదిగ జరుగవలయునుగాని, తొందరపడ గూడదనిజెప్పిరి. ఇట్టి భీతచేతస్కులద్వారా, లోక కళ్యాణము చేకురుట దుర్లభము. ఉన్నతాదర్శ ప్రేరేతులగు స్వార్థ రహితులే మానవ హృదయములలో పరివర్తనము బుట్టింపగలరు.

హైందవ నౌకాదళ చట్టము

హైందవనౌకాదళ చట్టము గూర్చి కామన్ను సభలో జరిగిన చర్చయొక్క వివరముల గాంచిన, విటరుటనుగారి ఎత్తులను లేబరు సభ్యులు సహేతుకముగ ఖండించినటుల విదితమగును భారతీయ నౌకాదళమును ఇతర ప్రదేశములలో నుడయోగింపకుండ జూడవలయునని, కెవ్వర్తీగారు కోరగ, భారతీయుల కిందువలన కోపమువచ్చునని విటరుటనుగారు చెప్పిన వాదము నిరాధారమని చెలుపనక్కరలేదు. ఇట్టి యవసరమురాదని విటరుటనుగారు జెప్పిరి గాని, అవసరము లేవుడు, ఏల యిట్టి ఏర్పాటుండవలయునని, లారెన్సుగారు చక్కగ బ్రశ్నించిరి. ఇటులనే వెలుపల బోయినందు కగు న్యయమును హిందూదేశము భరింపగూడదను సవరణనుగూడ విటరుటనుగారు రెదుర్చుట విచిత్రము. భారత శాసనసభవారి సమ్మతి యున్నగాని,

భారత నౌకాదళమును వెలుపలకు బంప గూడదను సవరణను విటరుటనుగారు రంగీకరింపక, విచిత్రము వాదము గావింపబడింది. భారత శాసనసభకు కోశముపై నికారములేకు గావున, ఆ శాసనసభతో నియంత్రములేదని వీరివాదము. కాని శాసనసభ ఎన్నటికిని యిట్టిస్థితిలో నుండునని, విటరుటనుగారి యద్వైత్యమా? భారతీయుల సశమం దుండని నౌకాదళమునలన ప్రయోజనములేదని, లేబరు సభ్యులు విలియంజెప్పిరి. హిందూదేశమునకు స్వరహితులను నిచ్చుటకై నౌకాదళము నిర్మింపబడుచున్నవాదము, వట్టి బూటకమనియు, స్వలాభము కొరకే ఇంగ్లండు దీనిని నిర్మించుచున్నదనియు, లేబరు సభ్యులగు బార్కగూరు స్పష్టపరిచిరి. విటరుటనుగారి వైఖరి భారతీయులకేగాక, బ్రిటీషు లేబరుపక్షమునకు గూడ విసుపు బుట్టించుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాలో ఇండియా ప్రభుత్వపు ఏజెంట్లుగ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని నియమించినటుల బలమగు వదంతులు ప్రబలినను, శాస్త్రిగారి నియామకమును దక్షిణాఫ్రికా పత్రికలు కొనియాడినను, ఇంతవరకు ప్రభుత్వ ప్రకటనము వెలువడకుండుటకు కారణ మెద్దియో తెలియదు. శాస్త్రిగారు వెంటనే రానియెడల, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు నష్టము గలుగునని ఆంగ్లానుగా రభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శాస్త్రిగారిని నియమించిరా లేదా? నియమించినచో, ప్రకటనకంత యాలస్యమేల జరుగవలయును? బడంబడికకును, క్రొత్తచట్టములకును వ్యత్యాసములేకుండ జేయుటకు, శాస్త్రిగారు త్వరలో వెడలుట యవసరమగును. ఈ సంగతి యింకా, దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల కష్టములు నానాటికి అధికమగుచున్నవి. నేటాలులో భారతీయులకు మ్యునిసిపలు ఎన్నిక హక్కులు దాదాపుగ నస్తమించినటుల నేటి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. మ్యునిసిపలు వోటర్లకు పార్లమెంటరీ వోటరులకుండు యోగ్యత యుండవలయు నని, నేటాలు ఆర్డినెన్సు విధించెను. క్రొత్త నియమమునలన భారతీయులలో దాదాపుగ నెవరికిని వోటింగు హక్కు నిలువజాలదు. ఈ నియమమును పరిశీలించుటకై ప్రయత్నింపగ, ఆఫీసు కోర్టువారు మ్యునిసిపలు ఆర్డినెన్సు సక్రమమయినదే యని తీర్పు జెప్పిరి. మొత్తము మీద ప్రస్తుత నిర్బంధములన్నియు భారతీయుల కాదేశములో నిలువనీడలేకుండ జేయుట కుద్దేశింపబడినటుల దోచును. హిందూదేశమునకు స్వరహితులము లభించినగాని, వెలుపలి భారతీయుల స్థితి చక్కబడునని దోచదు.

పటేలుగారు

పటేలుగారు ఇంగ్లండుకు బోయి, కామన్ను సభలో జరుగు కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో పరిశీలించుచున్నారు. హుటరుప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు కామన్ను సభకన్నను భారత శాసనసభ నిశ్చయముగ నుండునని, పటేలుగారు రభిప్రాయ మొనగిరి. కామన్నుసభలో గనుపించెడి తీవ్రప్రసంగములును, వరస్పర దూషణములును ఈ దేశపు శాసనసభలలో గనుపింపవు. విటరుటనుగారితో పటేలుగారు ప్రసంగించిరట. ప్రధానమంత్రియగు బాలు

వినుగారిని ఇండియామంత్రులగు బర్కెట్ హెన్రీ ప్రభువుగారిని వీరు సందర్శించెదరట. హిందూదేశ సమస్యను వీరు చర్చించెదరనుటకు సందియము లేదు. కాని పటేలుగారి యభిప్రాయములను బ్రిటీషు మంత్రులు గౌరవించెదరా? లేక నాయకులెటుల బలికినను, తమ సంతమును విడినాడమనెదరా?

పండిత మాలవ్యాగారు

భారత దేశనాయకులలో చోకరి తిరువారమరియొకరు జబ్బుస్థితిలో నుండుట దేశదౌర్భాగ్యము తప్ప వేరుగాదు. గాంధీమహాత్ముని చార్మల్యము భారతీయుల నెల్లర నాందోళన పెట్టుచున్నది. సర్జనీదేవి ఇంకను కోల్పోనలేదు. ఇంతలోకే మాళవ్యాగారు జబ్బుగ నున్నారని జేరినవార్త, ప్రజల విచారమును విస్తరింప జేయకమాను. హిమవత్సర్వతములండు, మాళవ్యాగారు రెండు మాసములు విశ్రాంతి దీసికొనవలయునని వైద్యులు గోరిరి. వీరు త్వరలో స్వస్థదేహులై దేశసేవించునటుల పరమేశ్వరు డనుగ్రహించు గాక!

15 వ తేది

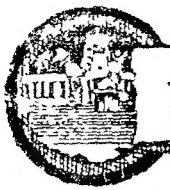
అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ మేరల అయినవ తేదినుండి 12 వ తేదికి మార్చబడినని నిశ్చయించినము తెలిపియుంటిమి. మే 15 వ తేదినాడు సభ జరుగునని కార్యదర్శి మరల ప్రకటించినటుల, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఈతేది ఎల్లరకు సౌకర్యముగ నుండునని, అధ్యక్షులు భావించుచున్నారు. 15 వ తేది నాడయినను సభ తప్పక జరుగునని నమ్మెదము.

రిథాలా అల్లరులు

పూర్వద్యేషము పైకుబుకుట
 ఢిల్లీ, ఏప్రిలు 28:—ఈజ్జదులకు పూర్వద్యేషమే గారము 28 వ తేదీనందుము అల్లాహ్ యనునాత ఒక కుట్టుపనివానినిదక్షకు టోపీ కుట్టించుకొనబోయి అచ్చట హుక్మాకాల్పుకొనుచున్న నలుపురు మహమ్మదీయు లున్నట్లు కనబడ్డెను. ఇంతలో రెండుజట్టులగ హిందువులు హక్కులు, భారతగార్ల నాయకత్వమున ఇరుప్రక్కలనుండియు “వారిని చంపుడు రెండుకటలు ఖర్చయిననుసరి”యని కేలేడును విచ్చి హరిపెబడిరి. ఒకడు వెంటనేవచ్చెను. మరొకడు గాయములవలన వచ్చెను. మిగిలిన మువ్వయ్యకు తీవ్ర గాయము లకులొనైరి. 6 గురు హిందువులు గాయపడిరి. ముగ్గురు అపాయనీతియందున్నారు. 14 రు హిందువులు అరెస్టుచేయబడిరి. ఇంకను కొన్ని అరెస్టులు జరుగును. అంతయు శాంతముగ నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కుట్టుపనివాని వింతమోసము

కలకత్తా, ఏప్రిలు 27 :—కుట్టపాన అమీరుగ జరించుచున్న ఆల్లరీదుగారిని దేశమునుండి వెడలగొట్టి ఆరుకల కకిన వరకము విధించిరని నై సుమంకి ఇంగ్లీషును పత్రికావిలేజరి ప్రాసియున్నాడు. శ్రీబ్రాహ్మణుగారు చికాగోలో కుట్టుపనివాడు. “ఒకనాటి యుడయము అమీరు అడ్వాల్సయను నామముతో నవాబులజేషముతో బయలుదేరెను పెద్ద పెద్దలందఱానికి స్వాగతమిచ్చిరి. ఒక భారత నారీమణితోగలసి ప్రెసిడెంటు హార్డింగ్గారితో లైటుహక్కుగందు ముచ్చటించిరి. పర్యవ్రాత యాతడు పట్టుచుడి అమెరికానుండి వెడలగొట్టబడెను. ఇంగ్లండులో మోసమునకుగాను 6 కలల వై సభవింపెను. స్వీయర్థంను నుండి లెరుమబడి ప్రాంకు, జర్మనీలలో ప్రదునయిండ్డెను. ఈకుట్టపాన మీరు నై సుచేరెను. పోలీసువారి వేసు కబడిగా ఒక డిల్లీ మాటను పాసుపాట్టు, ప్రెసిడి గౌరవకులముల సుద్దులను ఇతర అంతరుచుస్తువు ప దుస్తులను వేసుకెను. (ప్రె. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

రాయపేట మోటార్ ప్రమాదము - ఒక మరణము:—గత శనివారము రాయపేటలో జరిగిన మోటార్ డికోలులో గాయపడినవారిలో సాలమోసప్పి అనునతడు నేటి ఉదయం రాయపేట ఆస్పత్రిలో చనిపోయెను.

రాకెట్ కలు:—సి. బి. ఆర్. యస్. ఆగోగ్యసామి మొదలగువారు గత రాత్రి ఉదయం వచ్చి వెళ్లిరి. స్వేరు డేలుగారు (సానిటరీ ఇంజనీరు) నేటి ఉదయం ముద్రాపాట వచ్చిరి.

పిలనల తిరువేంగడ చెట్టి బాలికాపాఠశాలవారి కోత్తవము:—పై పాఠశాల వార్షిక తీర్మానము మే 28 వ తేదీ మంగళవారమునాడు టి. ఆర్. వెంకట్రామ శాస్త్రిగారి అధ్యక్షత్వము సాంస్కృతికమహాసభలో జరుగును. దావారు ముత్తులక్ష్మీరెడ్డి అమ్మగారు బహుమానములను ఇచ్చెదరు.

బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు పాఠశాల పీఠిక ప్రధానము:—అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతన ఈనెల 25 తేదీ సోమవారమునాడు బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు విద్యార్థుల పాఠశాల పీఠిక ప్రధానభాగ జరిగెను.

జాతీయగీతముతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. పాటిబండ్ల అప్పారావు బి. యే. బి. యల్. గారును సి. వి. సంపత్ రాయగారు (సబ్ జడ్జి) విద్యార్థుల సభాధిపతియై నుపన్యసించిరి. విద్యార్థుల బహుమానములు సంచి పెట్టబడెను. అధ్యక్షుల యంతోష్ సన్మానముతో సభ ముగిసెను.

యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికి నష్టపరిహారము రు. 900

గత అక్టోబరు 25 లో మ్యూనిసిపల్ ఎలక్షన్ల సందర్భములో యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి మోటారు కారునకు మానీ అంగకంపెనీవారి మోటారు ట్రక్కు డికోని శ్రీనివాసయ్యంగారి మోటారు కారునకు అపాయము కలుగజేసినందున సదరు నష్టమునకుగాను రు. 900 లు నష్టపరిహారము కోరబడినది. కోరిన నష్టపరిహారమునకు సంపూర్ణంగా నిన్న డిక్రీయివడినది.

సనాతనధర్మ ఉపన్యాసములు:— దక్షిణ ఇండియా వైశ్వసంఘసభ్యులయొక్కయు, జార్జిటౌన్ వాస్తవ్యులయొక్కయు గోరికమీద ఈనెల 29, 30 వ తేదీలందును మే 1, 2 తేదీలందును ప్రతిదినము సాయంకాలము 5.30 గంటలకు శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీ దేవస్థాన వైశ్వధర్మప్రచారము (గోవిందప్ప నాయక పీఠాలోని సాంస్కృతికసభలకు ప్రక్కన కాశీపుర వాస్తవ్యుల పండిత యు. పి. కృష్ణమాచార్యులుగారిచే సనాతనధర్మ ఉపన్యాసములు జరుపుబడును. ఎల్లరు సకాలము నవిచ్చేయప్రార్థితులు. కందర్ల రామమూర్తి బి. ఎ. యల్. టి.

జయిమినీ అస్పత్రాలాజికలు బీరో కాలండరు:— విశాఖపట్టణంజిల్లా ఎలమంచిలిలో నున్న జయిమినీ అస్పత్రాలాజికలు బీరోవారు పంపిన కాలండరు నందుకొంటిమి. ఈ సంఘమునకు శ్రీయత ఎస్. సత్యనారాయణగారు యజమానులు. వీరు జ్యోతిషసామర్థ్యభిగోళశాస్త్రజ్ఞులు. ఈ కాలండరు ప్రభు సంవత్సరాది అనగా ఏప్రిల్ 1-వ తేదీనుండి ప్రారంభమై 1928 మార్చి 21-వ తేదీతో అనగా ఘట్టన బహుళ అమావాస్యతో ముగియుచున్నదిగాని మార్చి కెలాఖరువరకును గూడ నింగు తేదీలు చూపించబడెను. పంచాంగములందుగల వివరములన్నియును చాలవరకు యికాలండరునందు గలవు. తిథి వార నక్షత్రములు త్యజ్యము సూర్యోదయోస్తమయ కాలములు ఘనము గునవన్నియును చక్కగా వివరింపబడెను అక్షరములు అంకెలు మున్నగునవియును స్పష్టముగాను అందముగాను ముద్రింపబడెను. ఈ కాలండరున్నచో పంచాంగముతో నననగమేయుండదు. ఒక కాలండరు వెల 11 అణాలు. వీరు ప్రత్యేకములు, జాతకములు, సామర్థ్యములు మున్నగునవి తెలిపెదరు. నలయువారు “మేనేజరు” జయిమినీ అస్పత్రాలాజికలు బీరో ఎలమంచిలి, విశాఖపట్టణంజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

బర్మా ఆయులు కంపెనీవారి తగాదా

రాజ్ ప్రయత్నములు •

లేబరుకమిషనరు రిచర్డ్ జార్జి పాడిసనుగారు కూలి పనివాండ్లయొక్క కష్టస్థితిగూర్చి వివరములను పనివాండ్ల నా హ్వనించిరి. నిన్న మధ్యాహ్నము పనివాండ్ల తరపున పదిమంది ప్రతినిధులు వెళ్లి మనవిచేసికొనిరి. పాడిసనుగారు తమరు లేబరు కమిషనరు పనిలో ఉన్నప్పటికిని తమకు పలుకుబడి యేమియులేదని జవాబుచెప్పిరి. బర్మా ఆయులు కంపెనీ అధికారులను, పనివాండ్లను తనయొక్క మిత్రాధికారమును గురించి నేగాని తాను జోక్యముకలుగజేసికొననని పాడిసనుగారు చెప్పిరి. బర్మా ఆయులు కంపెనీ మాన్వేజరుగారగు బ్లాకుగారు పనివాండ్లసంఘప్రతినిధులతో ముచ్చటింప గోరుచున్నారు. గనుక పనివాండ్లను వెళ్లి వారితో మాట్లాడవలసినదిగా పాడిసనుగారు సలహానిచ్చిరి. వారిసలహా ప్రకారము నేటి ఉదయం 5 గురు ప్రతినిధుల (పనివాండ్లు) వెళ్లి మాట్లాడిరి.

ఈ తగాదా త్వరిత తీర్మానింపవలసినదని కార్పొరేషను అధ్యక్షులు కూడా లేబరుకమిషనరుగారివేరే ఉత్తరము వ్రాసిరి.

రైల్వే ప్రయాణీకుల సంఘము

రైల్వే ప్రయాణీకుల సంఘపు కార్యదర్శి నైదాపేటనుండి ఇల్లువ్రాయుచున్నాడు:—సంఘసభ్యులసమావేశము కడచిన ఆదివారము 328 తలబుట్టెసిద్దియందు జరిగెను. జూలై నెలలో చెన్నపురిలో జరుగు రైల్వే ప్రయాణీకుల సమావేశము సంఘసభ్యుల సన్మానసంఘముగ సేర్పరచవలయునని తీర్మానింపబడినది. సన్మానసంఘసభ్యులుక నిసము ఒకరూపాయి రు. 500 చొప్పున లెనకయు సంఘసభ్యులను విడివిడిచేర్చుటకు గౌరవాధ్యక్షులు, రామరావుగారు సంఘపు కార్యదర్శి కృషిపలుపలయుచుననియు తీర్మానింపబడినది.

600 పానుల మూల ధనముతో రంగూనునుండి కలకత్తా పిసాంగులకు వాయువిమానముల సర్వీసు సేర్పరచ ఒక కంపెనీని స్థాపింపవలయునని వాయువిమానములను వింటు సెంటుగారు బర్మావర్తక సంఘమువారి కొక మాదనము గావించిరి. ఇట్టి ఏర్పాటులు గావించుటకు ప్రస్తుతము విలులేదని బర్మావర్తక సంఘమువారు తీర్మానము గావించిరి.

ప్రకటన

నర్సారావుపేట డి. ము. కోర్టులో

అనలు 11/1927

వాది:—క్రాంతి వెంకటచలం నైజాం యిలాకా బామ్మకల్లు.

ప్రతివాదులు:—గడ్డినేని రామకృష్ణమ్మ వగ యిరాళ బామ్మకల్లు.

యీ సెంటరు 6, దావామెడ్యూలు దాఖలు ఆస్తిలో వాదికి గల 1/4 వంతు హక్కును స్థిరపర్చించి పంజీటీ చేయించిస్తావన పర్చించవలసి మధ్య ఫలసాయము నిర్ధారణపై యుంచి ఇప్పించవలసి నచ్చి వాది ప్రతివాదులపై దావా లేవలెననుచున్నాడు. సదరు దావాను కోర్టువారు 28-6-27 తేదీకి వాయిదావేసియున్నారు. ఆక్షేపణలు కలవారు వాయిదాకోసం కోర్టుకు హాజరుఅయి తెలియపర్చుకోవలెను.

కె. గోపాలకృష్ణారావు వాదితరపు స్టేడరు.

తెల. గుసమాచార్

(సంవత్సరాది సంచిక)

భారతదేశపు సమస్త ఆంగ్ల, దేశీయభాషాపత్రికా రాజములచేతను సాగడంగావినది. ఆంగ్లదేశపు సర్వవిషయములను గొప్పగొప్ప వ్యాసములును ఆంగ్ల, ఆంధ్ర, మరాఠీభాషలలో వ్రాయబడి ఇం దిమధ్యబడియున్నది. అతిసుందరముగా ముద్రింపబడి, వందకొలది చిత్రపటములతో నొప్పుచున్నది.

వెల బహుస్వల్పము. పోస్టేజీ కాక రు. 1-8-0. పలయువారు: వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రి అండుకో స్టెప్ మెన్టో మద్రాసు అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

బలవంతముగా పడుపు వృత్తిచేయించుట

(వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు (ఎగ్జూరు) లో ఒక విచిత్రమైన క్రిమినలుకేసు విచారణమయ్యెను. ఇందులో రాజమూర్తి, అబ్బుబకరు, దొరస్వామి అనువారు ముద్దాయిలు. మైసూరురాజ్యములోని పి. మోగా నివాసురాలగు సుందరమూర్తి అను నామె. పైజెప్పిన ముద్దాయిలచే తిరువళ్ళిక్కణి హైకోర్టుమీద నెం 820 రు ఇంటిలో నొకగదిలో సుమారు 15 రోజులు బంధింపబడెను. ఆమెను కొట్టి బాధించిరి. ఆమె నగలను అపహరించిరి.

సుందరమూర్తి శనునామె పి. మోగా నివాసురాలం—వయస్సు 19 సం॥రములు. నరసప్పయనునాత డీమెను ఉంచుకొని యుండెను ఈమె అవివాహిత—యీమె నెలదినముల క్రిందబ నరసప్పను చూచుటకై మద్రాసువచ్చియుండెను. నరసప్ప యుద్వేగము సందాదించుటకు మద్రాసువచ్చెను. ఈమె జట్టాక్కిల్ల ప్రేమనుండిడింబరిగా తిరువళ్ళిక్కణివచ్చెను. నరసప్ప కనుమరచలేదు. రాజమూర్తి ఇంటిలో నెల 1-కి రు 10 చొ॥ ఒకగది అద్దెను తీసికొని అందులో బసచేసియుండెను. లుగు రోజులవరకును ముద్దాయి యీమెను మర్యాదగా చూచెను. మూడవ ముద్దాయికూడా ఆయింటిలోనే కాపురముండెను. మొదటి ముద్దాయికి, రెండవ ముద్దాయికి ఉంపుడుకై. మూడవ ముద్దాయికూడా ఆయింటిలోనే ఉండెను. వీరందరును న్యభిచారములై నే జీవింపమిండిరి. విలులు సాయంకాలము ఆయింటికివచ్చి రాత్రియంతయునుండి వెళ్లుచుండువారు.

మొదటి ముద్దాయియింటిలోనే భోజనముచేయుచుండిన పార్వతి, కవిలయను మరి యిద్దరుకొల్లులు కలరు. మనస్సులు విశేషముగా ఆయింటికి వచ్చిపోవుచుండుటజూచి సుందరమూర్తి తన స్వగ్రామమునకు తిరిగి వెళ్ళనిశ్చయించెను. అప్పుడు ముద్దాయి లీమెనొకగదిలోనికి త్రోసిరి. ఈపని ఆమెవచ్చిన 4 వ దినమున జరిగెను. ఈమె యొడలిమీదనున్న ఒక పండ్గిలుగు ఒక కాశీమాల, ఒక జడవంకీ యీ నగలను ముద్దాయిలు తీసికొనిరి. ఈమె బ్రంకుపెట్టెలో వాచుకొనియుండిన రు 40/- లను కూడా తీసికొనిరి. విటు లెవరై నను వచ్చినయెడల వారిని యీమె నిర్బంధింపబడియున్న గదిలోనికి పంపుచుండెడివారు. ఈ విధముగా వా రామెను 20 దినములు బంధించిరి.

ఈ 20 రోజులను ఆమెకు హాటలునుండి అన్నము తెప్పించి ఆగదిలోనే పెట్టుచుండిరి.

ఈమె ఒకపర్యాయ మొకవిటునితో భోగించుటకియ్యకొనలేదు. అప్పుడు ఒకటి, రెండు ముద్దాయిలీమెను కొట్టెదమని బెదిరించిరి. విటు లెవరును యీమెకు పైకమియ్యలేదు. 15 రోజులై నతరువాత జాఫర్ అను నతిడు యీమెవద్దకు వచ్చెను. ఈ ముద్దాయిలు పెట్టుచున్న బాధల నామె యతనితో చెప్పుకొనెను. ఒక కాశీమాలను తీసికొనివచ్చి ఆమె వ్రేలి ముద్రను దానిమీద వేయించెను. యీమె కంపెయింటు చేసినందుల కీమెకు మరునాడు ముద్దాయిలకొట్టిరి పోలీసువారికి త్వరలో కంపెయింటుచేసి ఆమెను విడిపించెదమని జాఫరు సాహెబు ఆమెతో చెప్పెను. నాలుగురోజులు తర్వాత పోలీసువారువచ్చిరి. అప్పుడిమెయొకగదిలో బంధింపబడి గది తాళమువేయబడియుండెను. గది తాళముతీయవలసినదని పోలీసువారు మొదటిముద్దాయి నడిగిరి. మొదటి ముద్దాయి గది తలుపుతీసెను. అప్పుడు పోలీసువారామెను తీసికొనివెళ్లి ఘోషా ఆస్పత్రికిపంపిరి. అప్పుడామెయొడలిమీద దెబ్బలన్ని అక్కడక్కడ పెట్టియుండెను. ఆమె ఇంకను ఘోషాస్పత్రిలోనేయున్నది. కోర్టువారు ఫలహారమునకు లేచివెళ్లిరి.

వంగరాష్ట్రమున తుపాను.

చిట్టగాంగు, ఏప్రిల్ 27:—మిర్జాపూరుమీదను ఇతర గ్రామములమీదనుగా పోయిన తుపానుగుర్చి తెలిసియితరవన రములవలన అహమ్మదు అనునాయనయు ఆయన కుమార్తెయు చెట్లమీదనుండి పడి మరణించిరి తెలియుచున్నది. అన్ని తరగతులవారికిని నష్టముకలిగినది ఇండ్లమీద కప్పలెగిరిపోయినవి. అధికారప్రకటనలవలన 428 గృహములకు నష్టము కలిగినదనియు చాలమంది యిండ్లులేక నిరాధారులైయున్నారనియును తెలియుచున్నది. నమూలముగా పెకలింపబడినవృక్షములుమార్గముల కడ్డముగా పడియున్నవి. రామకృష్ణ మిషనువారు ప్రజల సహాయార్థమై పనులను చేయుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

సిల్వా, ఏప్రిల్ 27:— సర్ మాల్గాం హాయిలీగారు సెలవుతీసికొనుమాట అసత్యమని రూఢిగా తెలియపర్చినది. (అ. ప్రె.)

పూర్తి, ఏప్రిల్ 27:— స్టీవెన్సు సతి, వీలరుసతి పెటర్నిటీవార్డును ఈ సాయంకాలము యాత్రికుల వైద్యాలయందు ప్రారంభోత్సవము జరిపెను. (అ. ప్రె.)

ధిల్లి, ఏప్రిల్ 28:— రిథాలా అల్లరులలో గాయపడిన రిగురు హిందువులు వైద్యాలయమునందు చేర్చుకొనబడిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు సహాయమొసగుటకుగాను బెంగాలు స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ఒక బిల్లును తయారుచేయుదురని ఇంగ్లీషుపాను పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

దక్షిణ ఇండియా రైల్వేపనివారి మహాసభ మేనేలూఖరున తూర్పుపడిలో జరుగును. ఈసభకు రత్న స్వామిగారు అధ్యక్షులుగ నుండవలయునని తిరుచినాపల్లి బ్రాంచిపనివారి సంఘమువారు నూచించిరి.

రంగూను, ఏప్రిల్ 27:— రంగూను పురపాలకసంఘమువారు చాల భవనముల కట్టుటయందు 17½ లక్షల రూపాయల ఖర్చు పెట్టుచున్నారు. కాన్పూరు భవనము క్రొత్తకేరీలు కూలీలకు వసతులు, మార్చను మార్కెటులను కట్టుచున్నారు. ఒక రోడ్లకు మాత్రము 21 లక్షల ఖర్చు పెట్టుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వ్యవసాయపు విచారణసంఘము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 27:— వ్యవసాయపు విచారణసంఘమువారు రాబోవు శీతకాలము సిల్హాయందుగాని లేక బెంగాలూరునందుగాని సహజేతమే తమ నివేదికమును తయారుచేయుదురని ఇంగ్లీషుపాను పత్రిక సిల్వా విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ఖద్దరు ప్రచారము

సర్. పి. సి. రాయగారి పర్యటనము
ఖల్వా, ఏప్రిల్ 27:— సర్. పి. సి. రాయగారు ఏప్రిల్ 17 తేదీ పర్యటనము ప్రారంభించిరి. దౌలతుపూరు సెన్టాకు జెన్టూలు, ఖల్వా గ్రామములందు తిరిగి స్త్రీలకు విద్యార్థులకు రాటమును గురించియు ఖద్దరు గురించియు ఉపన్యాసముల నొసగిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

వంగరాష్ట్రమున కాలరా వ్యాధి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 27:— వంగరాష్ట్రమునం దిప్పుడు కాలరా వ్యాధి మిక్కుటముగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడు వర్షములు బాగుగా కురిసినగాని వ్యాధితగ్గదు. డిసెంబరు మాసాంతము వరకు జరిగిన మాడుసెలలో 15, 000 మంది చనిపోయిరి. క్రిందటి సంవత్సరమునందు బెంగాలులో కాలరామరణము 60,000 మంది చనిపోయిరి. కార్పొరేషన్ వారి యాజమాన్యమున కాళిఘట్టులలో నేటి సాయంకాలమున టీకాలువేయుటకు ప్రారంభించిరి. స్థానికపరిపాలనా మంత్రి ఘజ్నావగారుడగ్గరచేయుండిరి. వైద్యుల కంఠరికిని టీకాలయందు పంపవలెనని నూచింపబడినది.

ప్రజారోగ్యమును చూడుటకై ఒక సంఘము స్థాపింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు విచారించు చున్నారు. ఇందుకై అప్పుడే బడ్జెటులో రికరింగ్ గ్రాంటు 18 లక్షలు కాంక్షను చేయబడినది. ఒక్కొక్క రానాలో నొక్కొక్క సంఘముచొప్పున నిట్టి సంఘములను 600 స్థాపింపవలెనని నూచింపబడినది. ఆస్పత్రులకు మంచిపాలను సప్లయిచేయుటకై ఒక సంఘమును స్థాపించి పాలన సప్లయిచేయవలెననియు ఆలోచించుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు.)

కార్మికోద్యమముకొరకై కాంగ్రెసు పనిచేయవలెను

బి. యన్. రైల్వే పనివాడయెదుట శ్రీనివాస అయ్యంగారు రుపన్యసించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 27:— కార్మికోద్యమము కొరకై కాంగ్రెసు పనిచేయవలసిన సమయమువచ్చినది. రాజకీయోద్యమమునందు పాటుబడువారు కార్మికోద్యమమును చేపట్టునన్న స్వగాజ్యములభింపుట, దుర్గుటయు అని భారతదేశీయ మహాజనసభయొక్క అధ్యక్షులగు యన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు నేటిసాయంకాలమున కిడ్డరు పురమునందు బి. యన్. రైల్వేపనివాడకు ఉపన్యసించుచు చెప్పిరి. కార్మికోద్యమము హిందూదేశములో నీ ప్రాంతమున నెట్లుపనిచేయుచున్నదో తెలుసుకొనుటకై తామిచ్చటికివచ్చి యుంటిమనియు భారత్ జాతీయమహాసభకు వ్యవహారాభిలాష ముండుట అగత్యమనియు చెప్పిరి. కాంగ్రెసునకు కార్మికులతో విశేష సంబంధముకలదు. కార్మికోద్యమము బాగుగాపనిచేయునట్టి మొదటితరగతి రాజకీయ ప్రచారకుల పోష్యులము లేనిదే నడువసాగదు. ఇందుకు మహాత్మాగాంధీ చేతబంధుదాసులే తార్కాణము. పెట్టుపడిదారులు తమలాభముల నపేక్షించి రాజకీయములలో పాల్గొనుటకు జంకుదురు. కాని కార్మికోద్యమము రాజకీయముల సంబంధము లేనిదే కాంగ్రెసు సహాయములేనిదే నడువజాలదు. క్రిందటిమారు మేమందరము అసెంబ్లీకిపోయి యుండుటచే ఖరగపురము సమైక్యము కార్మికోద్యమము సాగలేదు. పాశ్చాత్యదేశములందు కార్మికులకు మంచియు డును అంతకంటె యెక్కువవిద్యయు నితర సాంఘికసౌకర్యములున్నను కార్మికులు రాజకీయ సంస్థలకు లోబడియే యుండియున్నారు. కాంగ్రెసుగనుక కార్మికోద్యమమును చేపట్టియెడల కొంత అధికారితో పనిచేయవలెను. నిరుద్యోగసమస్యకు తొలగింపుట స్వరాజ్యసమరమున కవసరము. ఆధికసంఖ్యాకుల కధికసౌఖ్యమునందే మనయాదర్శముగానుండవలెను. అసెంబ్లీలో నామగల అవధియునుబట్టి కార్మికులకింతకంటె ఎక్కి ఏర్పాటుండవలెనని తోచుచున్నది. సర్వతాలాగారు చెప్పేవిషయములన్నియు నాను పూర్తిగా గోచరింపకపోయినను కాంగ్రెసు కార్మికోద్యమమును చేపట్టవలయునని అభిప్రాయముతో నే నంగీకరించుచున్నాను.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు కార్మికోద్యమమునుగూర్చి తీవ్రముగా విచారించుచున్నారని టి. సి. గోస్వామిగారు సంతసించిరి. జీవనపుటాల మందరికిని సామాన్యమేగావున ప్రజాబలములో కార్మికులబలమెక్కువనియు వినిదేశ పెట్టుబడిదారులు కార్మికులను తమస్వలాభముకొరకు మమోగించు చున్నారు గావున రాజకీయమై సహాయములేనిదే కార్మికోద్యమము నడువజాలదనియు గోస్వామిగారుచెప్పిరి.

అధ్యక్షతనహించిన దివాన్ చమకాలాలుగారు మానవ జీవితముయొక్క శ్రేష్ఠత్యమును గమనింపవలసినచెప్పిరి. మన విధికి మనమే కర్తలము. జీతపరిస్థితులను చక్కచెట్టుకొనుటకు మనలోమనకు వికమత్యముండవలెను. చిట్టచివరకు రేటుపేయరుల మాటయే నెగ్గినది. వారకోరినట్టి జె. యం. నేనుగుప్తాగారే మేయరులైరి. (ప్రీ ప్రెసు)

బెంగాలు సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారు జె. యన్. మిత్రాగారు వీహారు సహకారమహాసభకు అధ్యక్షత వహింపనంగీకరించిరి. ఈసభ మే 2 తేదీనిజరుగును.

నెసిల్సు “లాక్టోజెన్” ఆవు.

ఈ నూతనవిచిత్రమైన కల్పితనృప్తిని చూచి యుండని మా చదువరులకొరకై బార్జిటవున్ లో నెంటు జేలియరువీధిలో అమర్చబడియుండు

“మేజిస్ట్రేట్ సీనిమాలో”

దీనిని మరల ఏప్రిల్ 30-వ తారీఖునను మే నెల 1-వ తారీఖునను చూపించబడును.

మీరు మీబిడ్డను “లాక్టోజెన్” ను యిచ్చి పోషించుచున్నారా?

నాగపుర సత్యాగ్రహము

రెండురూపాయలకు రెండురోజుల శిక్ష తగ్గించుట
నాగపురము, ఏప్రిల్ 28:— రామలాలుగారికి రిజోజుల శిక్ష విధించినను ఆయననందరెండురూపాయలువసూలుజేసినందునలన మూడవవాటి రాత్రి నిన్నరాత్రి ఆయనను విడుదల చేసిరి. వారినభినందించుచు ఒకే బహిరంగసభ జరిగెను. అందు రామలాలుగారు తమ కృపాణామము వారుతీసికొనినందునలన వారి మూడుదినములనుండియు భుజింపలేనివి తోపిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

ధిల్లి, ఏప్రిల్ 28:— హరికేశ్ అనునాతడు భార్యతోను బిడ్డతోను సత్సృతి తప్పి పడియుండగా పోలీసువారు వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి. ఇప్పుడు వారు షేముముగనున్నారు. ఎవరో వారికి మంచినీళ్లలో “ధాతురా” యను మత్తుమందుకలిపియిచ్చిరని యనుమానపడుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు.)

ఎక్కిమ్యాటిపుకొన్నిలుసభ్యులతో కొన్ని భేదములుండుటచే నాగపూరుకాంగ్రెసుసంఘపు కార్యదర్శి తనపదవికిరాజీనామాఇచ్చిరి. ఈభేదములు అంతమొందుటచే వీరు తనరాజీనామా నుపసంహరించుకొనిరి. రాజకీయ ఖైదీలవిషయమై ఈ విభేదములు ఏర్పడెను.

చీనా పరిస్థితులు

జపాను నౌకాసైనికులు

టోక్యో, ఏప్రిల్ 26:— చీనాలో యంగ్లిస్టిలో యలోయున్న జపానులకు రక్షింపుకు 1000 నౌకాదళ సైనికులు వచ్చుచున్నారు. శత్రు చీనానేలలో వచ్చునుచున్న రెండునౌకలను కాల్చిరి. అవి ముగిసిపోయినవి. 2000 మంది ముగిసిపోయిరి.

యునైటెడ్ స్టేట్సు హాగయోడమీద గూడ గాన్చి ఒకనికి గొప్పగాయములు తగిలినవి. మరికొన్నిటికి చెబ్బులుతగిలినవి. చీనాలో యునైటెడ్ స్టేట్సు యుద్ధనౌకకు ఇంతగొప్ప చెబ్బు ఎన్నడును తగులలేదు.

యునైటెడ్ స్టేట్సు వైమానికులు హతులగుట
న్యూయార్కునుండి ప్యారిసుకు తిన్నగా ఆగకుండ పోవుటకు ప్రయత్నించు యునైటెడ్ స్టేట్సు వైమానికులు ఇద్దరు చనిపోయిరి.

రీడుగారు 16 తేదీ విమానముపైగాల్చి వైమానికులను జంప నెత్తించినందులకు రీడుగారిపై యభియోగమునుచెచ్చిరి. తాను జంప నెంచలేదనిరి. ఆతనిని జామీనుమీద వదలిరి.

కీ॥ శే॥ ఆర్థరు హేలుగారు
లండన్, ఏప్రిల్ 21:— ఆర్థరు హేల్ సి. బి. ఇ. గారు చనిపోయిరి.

వెలువడినది! త్వరపడుడు నీ తినిది

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయందైదవకుసుమము.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిబెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభాషలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనాచక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్లీషులోనికిఁ బరివర్తితమైన యుత్కృష్టనీతిగ్రంథమున కిది మధురమగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసూజితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితోఁ దేటగా నూటిగా నీగ్రంథము చెప్పచున్నది. క్రొను సైజు నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

తపాళుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు

కాకినాడలో ఉపన్యాసము

శాసనసభలను పూర్తిగా బహిష్కరింపుడు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఈనెల 25-వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము కాక నాడబజార్ లో పెద్ద బహిరంగసభ జరుపబడెను. ఖద్దరువిషయమై శ్రీ దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సంఘముగావించుచు నాటియుదయమునకు కాకినాడవచ్చిరి. ఆయన బహిరంగసభలో కాకినాడపౌరులకు హెచ్చరిక పురిగొల్పు ఉపన్యాసముగావించిరి. దాని నీక్రింద సంక్షిప్తముగా తెలిపితిమి.

ఆంధ్రోద్యమసందర్భమున 1918-వ సంవత్సరములో నీ పురమునకు వచ్చినప్పుడు శ్రీదుర్గిరాల మార్యప్రకాశరావుగారు మున్నగు ప్రముఖులు నా జెప్పినమాటలయందు దానిరమునువహించి వాక్యతగు తోడ్పాటునొసంగిరి. పౌరులును అధికసంఖ్యాకులుగా సభలకు వచ్చియుండిరి. పిమ్మట చతుర్థ ఆంధ్రరాష్ట్రములో సభను యీ పౌరులు ఆత్మత్యాగముతో జరిపించి మిగల పేర్వదనిరి. ఈ యుద్యమసంతరమున సహాయనిరాకరణోద్యమము రాగా అప్పుడును యీ పట్టణమును యీమండలమును ఉత్సాహోద్రేకములను చూపించి త్యాగమును ప్రదర్శించి జైల్కుబోయి దేశసేవయందు దీక్షకులు కీర్తినిగడించిరి. 1923 వ సంవత్సరంతమున యీమండల ప్రజలు విశేష శ్రద్ధాభక్తుల నలంబించి అదర్శ ప్రాయమైనరీతిగా దేశీయమహాజనసభను దిగ్విజయముగా జరిపించి వచ్చెగాంచిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమ ఉత్సాహము ఎట్లున్నదియు ఇప్పుడెట్టిపరిస్థితులలో మనమున్నదియు యీ పట్టణసభలననే గోచరముకాగలదు. ఇట్టిస్థితి యీకాకినాడయందేకాక బారతభూమియంతయు నిట్లేయున్నది. భారతదేశములో ఆంధ్రదేశము ముందంజవేసి అధికత్యాగమునుజూపి మణివలెనున్న ఆంధ్రదేశమునకు కొంతనిస్పృహతోలిగిగది. అయినప్పటికిని సమయము వచ్చినప్పుడు ముందంజవేయుచునేయున్నది. ఏమన గతసంవత్సరము శాసనసభల ఎన్నికలసందర్భములో తెనుగుత్యాగముచూపి కాంగ్రెసునకు విజయమును జేకూర్చిరి. ఎన్నికలైపోయినవి. మతేవియు కనిపించదు. అయితే, మనజాతికి ఒకవిధమైన స్వభావమున్నట్లు కన్పించుచున్నది. గొప్పపరిస్థితులలో ఆందోళనలో ప్రవేశించి బుద్ధుడ ప్రాయముగలుగు. ఇది ఆఖిలభారతదేశమునకున్న స్వభావమే కాని అందులో ఆంధ్రజాతికి హెచ్చున్నట్లు చెప్పనలసియున్నది. పట్టణపట్టు నాంతముగా సాఫల్యముయ్యెప్పుడు విడుదలయి స్వభావమునందేనే కార్యాచరణ మగుదుము.

ప్రస్తుతపరిస్థితులగురించి మీరు నన్ను ఉపన్యసించమనిరి. అనగా రాజకీయపరిస్థితులయే భావించి అందరను చెప్పునదియే నేనును చెప్పుదును. క్రొత్తవిషయమేమియు చెప్పుటకు నాకు కనుబడదు. క్రొత్త సంగతియేమియు ఉండదని ఆభిప్రాయముతో వేసవేలు పూర్వమునకువలె సభకు రాకపోవచ్చును. కాని అందరను ఒకచో సమావేశమై ఆభిప్రాయములను వెల్లడిచుకొన్నందువలన ఎక్కువ ఉపయోగములగును. మద్రాసు శాసనసభయందును సామ్రాజ్య శాసనసభయందును మిప్రతినిధులు చేయగలిగినంతవరకు మిప్రతిమున పనిచేసియుండిరి. వారు బయటకువచ్చినతరువాత, మేమేమియు చేయలేకపోతిమని మనకు తెలియజేసిరి. శాసనసభలయందు మేమేమియో చేయగలమని కళ్ళలేదనియు, ప్రభుత్వమువారిప్రకారముపోతుండ కొంత అభ్యంతరముగానుండుటకు అచ్చటకు వెళ్లితిమనియు, స్వరాజ్యమువచ్చినప్పుడు పరిపాలించుకొన సమర్థత కలగజేసికొనుటకుగాను శాసనసభలలో ప్రయత్నింపబడుటకు వెళ్లితిమనియు, దేశనాయకుడు శ్రీనివాసయ్యగారు యీమధ్య తమయుపన్యాసములో చెప్పియుండిరి. స్వరాజ్యమువచ్చినప్పుడు మనము మనలను పరిపాలించుకొనుటకు శాసనసభలయందు తీర్చిదిద్దుకొనుటకు మిగు మిప్రతినిధులను పంపించియుండురని నేననుకొను. (నవ్వు). కేరళరాష్ట్రములో సభలకు అధ్యక్షుడైన బి. జి. హార్నిమన్ గారు శాసనసభ ప్రవేశము నిష్ప్రయోజన మని వక్కాణించిరి. కేరళరాష్ట్రములో సభలకు వారును బహిష్కారాష్ట్రములో సభలకు వారును వెనుకటి సహాయనిరాకరణమార్గమే అవలంబియమని తీర్మానముల గావించిరి. శాసనసభాప్రవేశవిధానము ద్వంద్వప్రభుత్వమును చంపుటకుగాను వుట్టినది. దేశబంధుదాసుగారు ద్వంద్వప్రభుత్వమును

నిష్ప్రయోజనమును ప్రపంచమునకు బుజువుచేసి చూపించిరి. కాని యీనాడు మనశాసనసభా ప్రతినిధులు ద్వంద్వప్రభుత్వమును దోహదంచేసి అభివృద్ధిచేయున్నట్లు కనిపించుచున్నది. శాసనసభలను పూర్తిగా బహిష్కరించవలసినదని నాయొక్క దృఢాభిప్రాయము. అందుచేతనే గతయన్నికలందుగూడ నేను పాల్గొనక తటస్థుడనైయుంటిని. అ. భా. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడును దేశనాయకుడును అయిన శ్రీనివాసయ్యగారే శాసనసభల నిష్ప్రయోజకత్వమును యీనాడు ప్రకటించుచున్నప్పుడు నావంటివాడిప్పుడు స్పష్టముగా ఆభిప్రాయములను వెల్లెబుచ్చవచ్చునని నుద్దేశించితిని.

ఇప్పుడు మీరు యోచించవలసినదేమిటి? ఆ వెనుకటి దేశభక్తి, ఉత్సాహము, త్యాగము పునరుద్ధింపము చేయగలమా? ఉచితముగ శాంతియుతమార్గమే మనకు అవలంబియము. ఇది అత్యంతనూతనమైన అనిధారవ్రతము. దీనికి సంపూర్ణమైన ఐకమత్యముండవలెను. జగన్నాథధర్మమును వేలకొలదిజనము ఒక్కపట్టున లాగవలసినట్లు, దేశమంతా ఒక్కముఖముగా యేకాగ్రచిత్తులై ఒకగురువు ఒకనాయకుడు వేరు సంకోచవిమర్శన ప్రశ్నలు లేకుండా అతనిమాటను శిరసావహించి అగ్నికుండములోనికి ఉరకవలసినప్పుడు అందరను ఒక్కముగ డినిదుమికి చేసినప్పుడే స్వరాజ్యగమ్యస్థానమును చేరగల్గుదుము. అప్పుడే మనము కార్యమును నెరవేర్చగల్గుదుము. స్వరాజ్యము సంపాదించవలెనంటే అందరనుకలిసి మహాప్రయత్నము చేయవలెనుగాని ఎవరో ఏదోచేస్తుంటారు మనకేమని యీరీతిగా కూర్చుంటే ప్రయోజనములేదు. చరిత్రను స్మరించండి. ఐరిష్ వారి విశ్వప్రయత్నముల జ్ఞాపకముచేసికొనండి. 1921 సం॥లో మనముచేసినదే తగినంత త్యాగము, దీక్ష, ఓర్పు, శాంతిముండే చేసినట్లయితే ఇప్పుడైనను జరుగకుండు. ఆ సంవత్సరమునందే తగినంతపట్టుతో పనిచేసియుండినయెడల స్వరాజ్యము రావలసినదే. ధీరులైనవారు మిమ్మరిగిచేసిపోయినను ఎట్టిరీతియల వచ్చినను ధృత్తున్నతోత్సాహాలై తలపెట్టికార్యమును విడిచిపెట్టరు. ఇది ఉత్తముల లక్షణము. చేసినపనినే మళ్ళీచేస్తే తప్పని అనుకోగూడదు. ఐకమత్యముకల్గి అందరను ఒక్కపట్టుగాలేచి మనుషటికంటె ఎక్కువ ఉత్సాహత్యాగములతో యిప్పుడు సహాయనిరాకరణావలంబనము చేసినచో జయముగాంచగలము. అయితే నాయకులలోనే ఆభిప్రాయభేదములు ఏకత్యాగము ఉన్నవేఅని చెప్పుదురు. కాని నాయకులను ప్రజలలోని వారే ప్రజలలోనే ఉత్సాహముండువలెను. అప్పుడు నాయకులు బయల్దేరుదురు. ఎంతమంది మహానాయకులు పోలేరు? క్రొత్తనాయకులు ప్రజలలోని ఉత్సాహోద్రేకమువలననే బయల్దేరుదురు.

అందరిని సమకట్టెట్టునంటిది ఒక్కనిగూర్చి కార్యక్రమమున్నది. మహాత్యాగాధిగారుచెప్పినది ఖద్దరుధారాము, అస్పృశ్యతానివారము, కాంగ్రెసునుబలపరచుచు మున్నగునవి. సహాయనిరాకరణము అవలంబించవలెనంటే, ఏకార్యక్రమము ముందుగ బెట్టుకొనిచేయవలెనో ఆకార్యక్రమము నుండునో ఏ కాంగ్రెసులోనో నిర్ణయించుకొని కార్యరంగమున ప్రవేశింపవలెను. అయితే ముమ్ముందుగా గ్రామగ్రామములలోను ప్రబోధము పూర్తిగాజరుగవలెను. ఇప్పుడు నిజమైన ప్రబోధములేదు శాసనసభలగురించి బోధచేసివారు. తక్కినదిలేదు.

కాంగ్రెసువిషయములో మాస్తే యిప్పుడు ప్రతివారును యితరసంస్థల పుట్టింప సమకట్టుచున్నారు. కాంగ్రెసుగతి యే ముగుటయో తెలియదు. ఒకరు (శ్రీనివాసయ్యగారు) కన్వెన్షన్ పార్లమెంటుకై ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇంక ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క అవసరమేమి? ప్రతిగ్రామమునందును, వ్యవసాయసంఘములు పెట్టవలసినదని ప్రకాశించారు చెప్పుచున్నారు. కాంగ్రెసును బలపరచుటకంటె, యీ నూతనసంస్థలయగత్యము నిర్ణాయము. ప్రయోజనము ఏమో నాకు సందేహము. మనుష్యులందరి దృష్టిని యే ఒక్క సంస్థయందో అగ్నుము చేయవలెను గాని ఒక్కరొక్కరు వేర్వేరు సంస్థలను పెట్టి ప్రజలదృష్టిని భిన్నభిన్న సంస్థలందు ప్రవేశపెట్టితే కార్యసాధనము దుర్లభము. దాదాబాయి నాథోజి మున్నగు మహాభావులు కాంగ్రెసుయొక్క గౌరవమును కీర్తిని కాపాడుటకు ఎంతయో శ్రమపడియుండిరి. దేశదేశములయొక్క దృష్టి కాంగ్రెసు వైపునకు మరలెను. భిన్నభిన్న సంస్థలలన నిష్కలవాదులుగానున్న, పేరుగాంచిన, ఒక్కసంస్థకు నిష్టవముగావించుటకుగా? పునఃప్రతిగ్రామములనను కాంగ్రెసు సంఘముల నిర్ణాయముచేసి జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలను రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీలను ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీని ఏర్పాటుగా యేర్పరచి కాంగ్రెసును బలపరచవలెనని సంస్థగాచేయుటచే ముఖ్యమైనవి.

గ్రామపురినిర్మాణముని చెప్పుదురు. కాంగ్రెసు నిర్మాణమే లేనప్పుడు యేమిటి? పురినిర్మాణము? ఏమిచేస్తారు ఏమి జరుగుతుంది? జ్యోతి ఒకటి పుట్టించవలెనగా? జ్యోతియేలేనప్పుడు యేమిజరుగును? కాబట్టి సహాయ నిరాకరణమే ముఖ్యమార్గము. ముందుగా ప్రతిచోటను ప్రజలకు ప్రబోధముగా వించి లేజనున్న పుట్టించవలెను. గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘముల నిర్మించి జిల్లా, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘముల నేర్పాటుచేయవలెను. 1921 సం॥ లో కంటే ఎక్కువరెట్లు పనిచేయవలెను. ఖద్దరు ఆభివృద్ధి గావించవలెను. ఖద్దరు ఉత్పత్తియందు దివివరలో ంధ్రదేశము అగ్రస్థానము వహించినది. ఇదివరకుయితర రాష్ట్రములకు వివేచనముగా ఖద్దరు యోగునుతి యగుచుండెడిది. ఇప్పుడు యితర రాష్ట్రములలో ఉత్పత్తియగుచుండుటచేత ఖండాసన్నములు తప్ప ముదుకబట్టు యోగములేదు. రైల్వల రూపాయల ఖద్దరు ఉత్పత్తియైనది. అందులో 4 లక్షలు మన ఆంధ్రరాష్ట్రమునందే ఖర్చుఅయినది. మొత్తమునివాద దేశములో మనుషటికంటె యిప్పుడు ఖద్దరు అభివృద్ధి బాగా కలిగినది. డిమాండును బట్టి సరఫరాయుండును. కావున కట్టె వారు ఎక్కువ అగుచున్నకొలదిని వడికేవారికి పనికలుగును. వారు డబ్బు సంపాదించుకొనుటకే వదుకుదురు. ముదుకనూలును తీయుచుండెడివారు యిప్పుడు సన్ననూలును తీయుచున్నారరు. అందుల కుదాహరణము రేపల్లి తాలూకా వర్గరాలు. ఖద్దరును అందరను కట్టి దేశదారిద్ర్యమును దొంగించుటకు ప్రాను కొనవలె నని హెచ్చరించుచున్నాను. మన ఆంధ్రదేశములో యింకను సామ్యుపెట్టి ఖద్దరు ఉత్పత్తి నధికము చేయుటకు వెనుక జిల్లా ఖద్దరుబోర్డులవారిచ్చిన ఆదవుల బాపతు సామ్యుచాల వనూలు కావలసియున్నది. అది విచూలు త్వరగా కాక పోవుచుండుటచేత అధిక ఉత్పత్తికి ప్రతిబంధకముగా నుంటున్నది. ఆబాపతు యివ్వవలసినవారు వెంటనే అంతేయవలసినదని యుపన్యాసకుని ఆభిప్రాయము.

అస్పృశ్యతానివారమును గురించి హెచ్చరించిరి. స్వతంత్రమే జాతికి సమస్తభాగ్యములను గౌరవములను దెచ్చునదనియు కావున అందు నిమిత్తమై గట్టిగా అందరను పని చేయవలసిన దనియు హెచ్చరించిరి. ప్రపంచజనాభా 150 కోట్లమందిలో 5 వంతు జనాభాగల భారతదేశమునకు ప్రపంచములో పలుకుబడియు గౌరవస్థానమును లేకపోవుటకు ఎప్పుడును స్మరించుకొనుచు స్వాతంత్ర్యసంపాదనయనకై ప్రయత్నించవలసిన దని కోరిరి.

సభాగృహమున శ్రీయల్లాజోస్యుల కామేశ్వరరావుగారు చివర మాట్లాడుచు వెంకటప్పయ్య పంతులుగారివంటి నాయకులు తా మిప్పుడు సహాయనిరాకరణావలంబనమును గురించి చెప్పిన ఆభిప్రాయములనే తక్కిన నాయకులకు చెప్పి వారిలో సంప్రదించి దేశమును ఒక్క ముఖమునకు రావించ సమకట్టవలసినదని కోరిరి.

బోంబాయి, ఏప్రిల్ 27:— మైసూరు దివాను మిర్జా ఇక్బులగారు ఉపయము వచ్చి మధ్యాహ్నము సంతానముల మంత్రుల సమావేశమునకై నిర్మా వెళ్లిరి. సంతానముల ఆర్థిక రాజకీయరక్షా స్థితిమును తమరూ వేయుటయే, ఈ సమావేశమునందు చర్చింపవలదు ముఖ్యవిషయము. (ఆ. ప్రె)

నోటీసు

కడప డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కోర్టులో

1926 సం॥ ఆస్సలు నెం 666

వాదులు:—యాదాద్రి రంగమ్మ గ్రామం నామ కామి శెట్టి వెంకటేశం శెట్టి వగైరాలు.

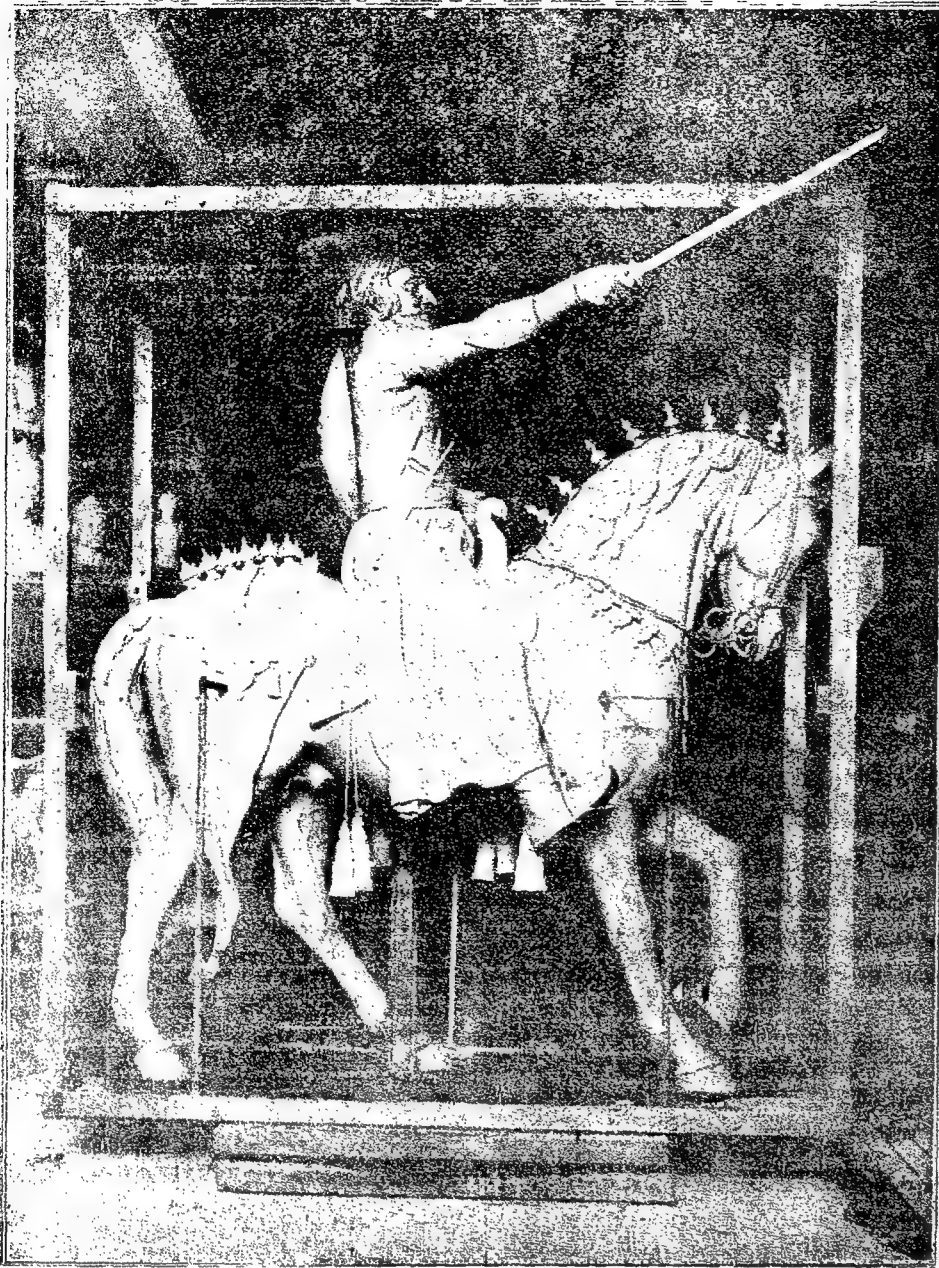
vs

ప్రతివాది:—కడియాల రామచంద్రయ్య.

ఈ దాఖల రంగమ్మ పేర ప్రతివాది రుభిరోద్ధాకా ర్థిక బ 1 (6-12-1923) గ్రామియిచ్చి. ప్రో నోటు ఆస్సలు రు 80-0-0 లు నడి రు 10-12-0 లు చెక్ రు 40-12-0 సవరు రంగమ్మ పేరున బట్టి సవరు రంగమ్మ గ్రామేశ్వరమ్మ అనువాదులు వైసంబరూ దాఖలే చేసి యున్నారు. సవరు నంబరు 9-6-1927 తేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నది. గనుక ఆతేదిన ప్రతివాది కోర్టులో హాజరై తన యెదురువాద మను తెలుపుకొన వంతట యెక్స్ పోజిట్ గా డిక్రి ఆవునది ప్రతివాదికి యింగుద్దార్ తలపపడవైనది.

సి. నరసింహాచార్యులు,

వాసులవారి, కడప.

శివాజీ మహారాజు

శివాజీ త్రిశత వార్షిక జయంతి

స్వాతంత్ర్యముకొరకు ఏకముగండు

గోఖలే హాలులో యుత్సవము ప్రారంభింపబడుట

ది. బి. ఆర్. రామచంద్రరావుగారి యద్వోదనము

శ్రీ చిత్రపతి శివాజీ మహారాజయొక్క త్రిశతవార్షిక జయంత్యుత్సవములు నిన్న సాయంత్రము గోకలేహాలునం దపరిమి తోతానా సందర్భములతో ప్రారంభమయ్యెను. గోకలేహాలు ను భవనములును అంతటను కామయధ్వజములతోడ శివాజీ చిత్రపటములతోడను అలంకరింపబడెను.

శ్రీ శివాజీ మహారాజవంశోద్భవుడును, తంజావూరు కుమారమహారాజును అగు ప్రతాపసింహరాజాసాహెబుగారు, శివాజీ చిత్రపటముల బహిరంగపరచిరి.

నగరమునందన్ని రాజకీయపక్షములవారును, అధికారు లును, సభనలంకరించిరి. గౌ. వి. రామదాసుపంతులు- న్యా పతి సుబ్బారావుపంతులు, సత్యమూర్తి, బషీరు అహమ్మదుప య్యుడు, భక్తవత్సలునాయుడు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఎ. శివరామమీననుగార్లు మొదలగు ప్రముఖులనేకులు సభావేది క నలంకరించిరి. ది. బి. ఆర్. రామచంద్రరావుగారి రధ్యక్షత వహించిరి.

మహారాష్ట్ర భజనమండలివారి భజనలతోడను, సనా తసభ్యులపాఠశాల విద్యార్థుల జాతీయగీతములతోడను కార్య క్రమము ప్రారంభ మయ్యెను.

రాజాసాహెబుగారు

రాజా ప్రతాపసింహరాజుగారు శివాజీ జయంత్యు త్సవముల ప్రారంభించుచు, శివాజీ చిత్రపటముల బహిరంగపర చుచు నిలులనుడిచిరి.

"శ్రీ చిత్రపతి శివాజీ మహారాజయొక్క త్రిశతవార్షిక జయంత్యుత్సవ ప్రారంభోత్సవమును జరుపవలసినదని నన్ను డిగిరి మా రాజకుటుంబము ఆ హవావిధిని పంశమునందే యు ద్ధవించెను ఈ పనిత్రవమును నన్నీ కార్యమునకు నియమిం

చుట, మీకు మాకుటుంబమున గల ప్రేమగౌరవములే కారణము. మన మాతృదేశమునకు శ్రీ శివాజీమహారాజొనర్చిన సేవ మీ యందరకును విశేషమే. అందుచే ఆ వివరముల గురించి నే నిపుడు నుడువ బనిలేదు. ఈ సమయమున మీ రేర్ప రుపబోవు స్మారకచిహ్నము భారతీయులకు చాల ప్రయోజన కరముగ నుండగలదు. అందుచే నీరాష్ట్రమున ప్రతివారును శివాజీజయంతికి తోడ్పడి జయప్రదమైనర్పణ రని నమ్ము చున్నాను. ఈయుధ్వమమును సఫల మొనర్చవలసినదని శ్రీ భవా నీదేవిని ప్రార్థించుచు శ్రీ శివాజీజయంతిని ప్రారంభించు చున్నాను.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షులగు దివాన్ బహద్దరు ఆర్. రామచంద్రరావు గారు సభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు నిలులనుడిచిరి.

శివాజీమహారాజు గొప్పవీరుడు, గొప్పరాజనీతి ధురీ ణుడు, గొప్పదేశభక్తుడు. అట్టిమహామూలీ సంస్కరణార్థ మీ దినమున సహజమైతిమి. అనేక కారణములచే ఈసంవత్సర మున ఇట్టి సంస్కరణకు ప్రత్యేకావశ్యకత గలదు. ఇటీవలివరకు చరిత్రకారులు ఈ మహావీరునిగురించి, విపరీతమగు ఆరోగ్యకథ లను కల్పించి వ్యాపింపజేయుచుండిరి. ఈ భారతజాతీయవీరుని సంస్కరణను నిర్వహించునర్హి భారతీయులయందు జాతీయో ద్యోగము గలుగకుండ నులిమివేయు నుద్దేశముతో వారు బుద్ధిపూ ర్వకముగ నిట్టికల్పలత్నించి వ్యాపింపజేసిరా? లేక చరిత్రకా రులు అజ్ఞానముచే నిలులగావించిరా అనుప్రశ్న మనకిపు డనవస రము. ఏదినిజమైనను, శివాజీని గురించిన నిజచరిత్రము మన యందరకు దెలియనీయలేదు తప్పకమ.గా పీఠాధానవలన గతి లగులాభములను భారతీయులకు గలుగకుండజేసిరి కాని అధు

కచరిత్రకారుల పరిశోధనల ఫలితముగా శివాజీ చర్యలగురించిన నిజమును చరిత్ర మనకే నాటికి లభించెను. శివాజీనిగురించి ఎ క్కున చెబునుకొనిన కాలది శివాజీ నామమును భారతీయు లాబాలగోపాల మొప్పడును స్మరించుచుండవలెనని దోడుచు న్నది భారతీయులకంత మహోత్సాహకార్యముల సాధింప గలిగినదియు, భారతీయుల దేశభక్తికిని సేవాపరతకును స్వాతంత్ర్యోత్సాహిని శివాజీ జీవిత చారిత్రము ఆకర్షణముగనుండగలదు ఆ స్వాతంత్ర్యోత్సాహిని మనదృష్టిపథమునుండి మరుగుపడనిచ్చి స్వాతంత్ర్య తృప్తిను వదులుకొనినయెడల మానవజాతీయందు పే రొక్కనబడుటకు అర్హులగునాడ గోల్పోయెదము పశువులకును మనకును భేదముండదు భారతీయుల చిరకాలము దాస్యజీవిత మునందుండిరి మనదాస్యజీవితాంధకారమున శ్రీశివాజీ స్వా తంత్ర్య భానునివలె ప్రకాశించుచున్నాడు అల్లకల్లోలనంకుల మునుండి ఆరణ్యగోప్యజాతినీ గొప్పసామ్రాజ్యమును సృష్టించెను. శిథిలావస్థయందున్న భారతరాజకీయ జీవితమునందు ను నూతన జీవకళను ప్రవేశపెట్టెను భారత జాతీయోద్యమమును భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రారంభించి కొనసాగించెను స్వల్పకాలమైన ను తనదేశమునకు స్వాతంత్ర్యసందము నొడగూర్చెను. విదేశీయు లీ దేశమునకువచ్చి అధికారమొనర్చుచు దేశీయులను హింసిం చుట ప్రకృతియెడల నపరాధమొనర్చుటయని ఆశించెను అట్టికూరవిదేశీయ నిరంకుశ పాలకులను తనమాతృదేశమునుండి పారద్రోలి తిరిగివదేశమును స్వపరిపాలితముగ నొనర్చుట పర మపవిత్రమని ఆశించెను అతడొనర్చిన సంగ్రామములు అత డువనూలుచేసిన పన్నులు అన్నియు భారతస్వాతంత్ర్యముకొరకు భారతీయుల యొగ జేసుములకొరకు భారతమాతను విదేశీయ నిరంకుశత్వమునుండి కాపాడుటకొరకు. చిరకాలముగా ధర్మ విరుద్ధపరిపాలనచే నణగిపోయి అప్పటిప్రజలు బానిసత్వమునే కాగిరించుకొని సంతృప్తిపొందించుకొనిరి. అట్టిప్రజలందు శివా జీస్వాతంత్ర్యోత్సాహ తరంగముల వ్యాపింపజేసెను. శివాజీ జీవితముందు స్వాతంత్ర్యతృప్తి నే ప్రథమగణ్యముగ నేను భావించెదను అదియేఆతనికార్యములకు మూలకారణము. అదియేఆతనిగురువు లబోధనలను, తండ్రియు తల్లివులనుగూడ నిర్లక్ష్యమొనర్చి దేశ మాతనారాధించునట్లు నొనర్చెను. అదియేఆతనిని గొప్పయు ద్యోగములని రాకరింపజేసెను. స్వాతంత్ర్యము భగవత్స్వరూపము ప్రతిమానవునియందును అభగవత్స్వరూపమునైనవాజునుగ్రహింప యుండును.

శివాజీచరిత్రయందలి గుణపాఠములు

దేశచరిత్రలందుగాని మహాపురుషుల చరిత్రలందుగాని అవిబోధించు గుణపాఠములు ముఖ్యముగ గమనింపవలసినవి శివాజీజీవితచరిత్ర అట్టిగుణపాఠములతో నిండియున్నది రెండు మెక్సికలుగారు వ్రాసినట్లు శివాజీ ఒకతరగతికి సంబంధించినవాడనిగాని ఒకకలమునకు సంబంధించిన వాడనిగాని చెప్పవీ లులేదు. అతడు భారతజాతికంఠకును స్వంతసాత్తు గత 20 సం వత్సరములందును భారతదేశమున వ్యాపించుచున్న జాతీయవికాసమున ప్రతిభారతీయుని హృదయమందును శివాజీ భావస్వరూపము తొండవచుచున్నది

శివాజీ-హిందూమహమ్మదీయ వివాదములు

శివాజీ జీవితచరిత్రయందు గుణపాఠము లనేకముగలవు. కాని అతడు మూడువందల సంవత్సరములనాటివాడైనను ఇప్ప టికిని మనమును ప్రభుత్వమువారుగూడ అనుకరించి లాభము నందగల కొన్ని ముఖ్యగుణపాఠముల గురించిమాత్రమే నేనిపుడించుక నుడివెదను హిందూమహమ్మదీయ వివాదముల నాతడె టలుల పరిష్కరించెనో గమనించుచు ఆతనిసంగ్రామములు మ హమ్మదీయ ప్రభుత్వములపైసే యనువిషయమునిజమే అందు కు కారణములగుట మహమ్మదీయప్రభుత్వము ఎప్పుడు తన సైనికపటాలములచెరుకు, తమసానముల ఒలపరచుకొని, భూ స్వాములను రాజులను అనేకమార్లుములచే తమపై పునకు త్రిప్పు కొని ప్రజాసామాన్యమును హింసింపగడగిరి అందుచే నాతడు మహమ్మదీయ ప్రభుత్వములతో పోరాడవలసివచ్చెను తన ఉ ద్యోగశాఖలందును, తుదకు సైనిక శాఖయందును గూడ మహా మ్యదీయుల నియమించుటకు శివాజీ ఏమాత్రమును సంకోచింప లేదు. అతని సంగ్రామములకును వతనిభేదములకును సంబంధము అనేకమంది మహమ్మదీయులు శివాజీ సైన్యములం దుండుటయే ఇందు ప్రబల నిదర్శనము శివాజీయొక్క కాకాదళమునందుద్యో గులు చాలవరకు మహమ్మదీయులు. అతని నియమించిన మొట్ట మొదటి మిలిటరీ గవర్నరు మహమ్మదీయుడు నిజముగ రాజా వ్య విచక్షులుగావించరాదు ప్రజలకు తమ ఇష్టమునచ్చిన మతము విననగుండుటకు వ్యవస్థ యొనగవలెను. శక్తిసామ్యములు

గమనించి ఉద్యోగముల నొనగఁగెను అను నిధాంతమును శివాజీ అనుసరించెను. శ్రీ శివాజీవంశోద్భవము పాఠము కొల్లాపురమున నిపుడెట్టి పతనము సంభవించినది? మూడు వందల సంవత్సరములనాడు విర్యవంపబడిన ఈ సిద్ధాంతముల నింకను ఆధునిక ప్రభుత్వము లెంత అర్థము చేసికొనవలసియున్నది? శివాజీ మహారాజు చాల ముఖ్యులను విరివిగ విరాళముల నొసఁగెను. మాన్యముల నిచ్చెను. తన శత్రునేనుండి బంధింపగ గైకొనబడిన వైనికులను స్త్రీల యెంత గౌరవముగ నాదరించెనో ఇటీవల మహాసంగ్రామము ను విన్నరాని ఘోరకృత్యములు నొనర్చిన ఆధునిక ప్రభుత్వములు గ్రహించిన యెడల సిగ్గుచే తలవంచుకొనవలసియుండును. ఇట్టి ఆధునిక లే ఇంతవరకును శివాజీని, దోపిడిగాడనియు, బండిపోటుల నాయకుడనియు వర్ణించుటకు వెనుదీయలేదు.

ఇతరమతములపై ఔరంగజేబు తలపన్న విధించినపుడు శివాజీ ఆతనికి ఇట్లు వ్రాసెను. "కొర్రానునందు గూడ భగవంతుడు మనుష్యులందరికిని ప్రభువని యున్నదిగాని ఒక్క మహమ్మదీయులకు మాత్రమే ప్రభువని చెప్పలేదు. మసీదులందైనను, దేవాలయములందైనను ఆతనికి ప్రార్థనలర్పింపబడుచున్నవి. అట్టితరి, మనుష్యుల మతమును గురించి మూర్ఖపుపట్టుపట్టుట, "పవిత్రగ్రంథము"నకు విపరీతముగ ప్రవర్తించుట"

మతసహనము విశ్వమనఁగల సామర్యము అను వాక్యములు ఇరుచియున కేతాబ్దపు ప్రభుత్వము లింకను నేర్చుకొనవలసియున్నది. మన ప్రభుత్వము లింకను తలపన్న విధించుచున్నవి. మరికొన్ని చోట్ల మత విభేదములచేటి మనుష్యులనుండి విద్యాపన్నును వసూలుచేయుచున్నారు. నిజముగా శివాజీ ఈకాలపు వారికి చాల విషయముల నేర్పగలడు.

నాకాదళము-శివాజీ

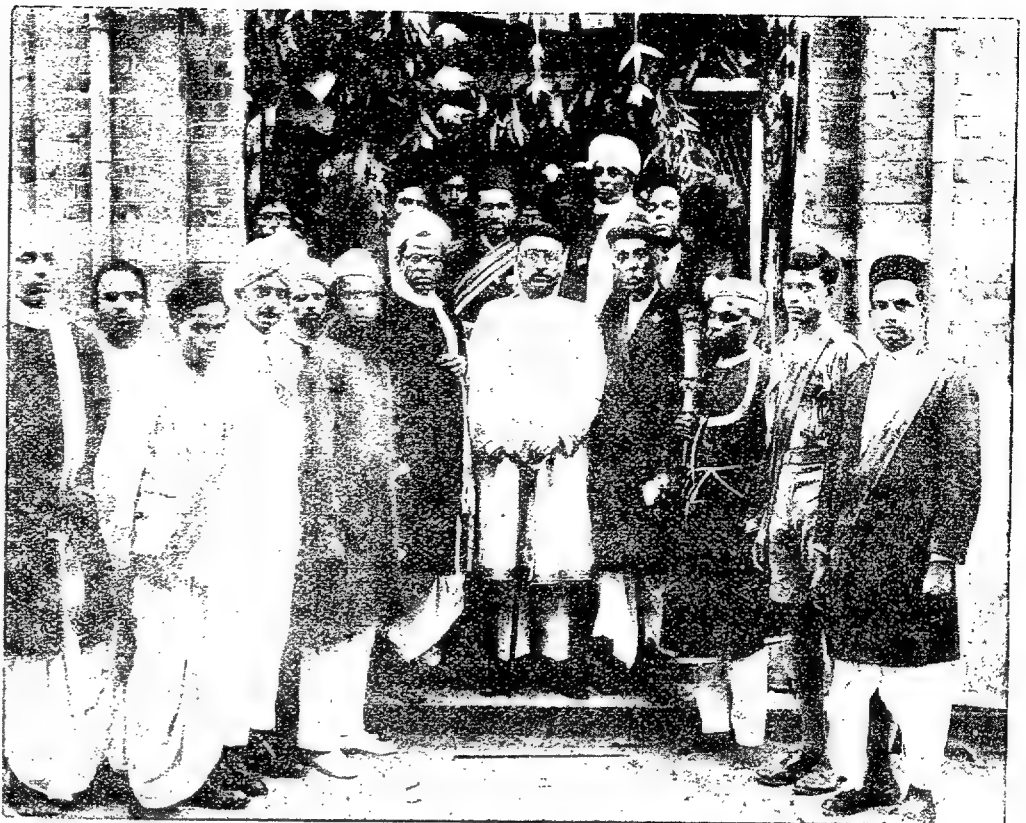
తనసామ్రాజ్యమున సముద్రతీరములకొంతిని గాపాడుటకు గాను శివాజీ ప్రత్యేకముగ నొకనాకాదళమును నిర్మింపవలసివచ్చెను. భారతనాకాదళము నేర్పరుచువిషయమున ప్రస్తుతము భారతప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న చర్యలను శివాజీఅవలంబించిన పద్ధతులను పోల్చిచూచినయెడల నేర్చుకొనవలసిన విషయములు చాలగలవు. అతడివిషయమును విచారించుటకు కమిటీల నియమింపలేదు బుట్టదాఖలుజేయుటకు నివేదికల తయారుజేయింపలేదు. ప్రజాప్రయోజనమును భగ్నపరుచు తలంపులతో సత్వాసత్వవిమర్శలు లేవు భారతదేశమునకు నాకాదళమువసరమని శివాజీ గమనించెను. వెంటనే నాకల నిర్మింపచేసెను. కేతాబ్దులను నాకాదళమును ఏర్పరచెను. అతని నాకాదళము సముద్రము నంతను పరిపాలించుచు తుదకు ఇంగ్లీషు పోర్చుగీసు నాకలనుండి గూడ పన్నుల ననూలు చేసెను. ఆధునిక విజ్ఞానము లేకయే మూడు శతాబ్దముల పూర్వమే శివాజీ అట్టి నాకాదళమును నిర్మింపగలిగినయెడల ఇప్పుడు భారతీయులను నాకాదళమును నిర్మించుట కంటక మేమి? నాకు" దోచినంతవరకొక్కటే భేదముగనుపించుచున్నది. నాకాదళమును నిర్మింపవలెనను ఉద్దేశము శివాజీగలదు. ప్రస్తుతభారత ప్రభుత్వమువారికే లేదు

శివాజీవిజయము లొక్కసంగ్రామములందేగాదు. కాంతి-సమయమున గూడ అతని పరిపాలనాపద్ధతులనుండి ఈ కాలపు ప్రభుత్వములు నేర్చుకొనవలసిన విషయములచాలగలవు. తరువాత కొంతకాలమునకు సర్ థామస్ మన్రోచే మదరాసునందు ప్రవేశపెట్టబడిన వైతువారీసెటిల్మెంటును కనిపెట్టి ఆచరణలో పెట్టినది శివాజీయే. శివాజీ పరిపాలనయందలి రెవిన్యూలెక్కలపద్ధతిని ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునా రుకురించినచో చాల బాగుపడగలరు.

అధ్యక్షులు మునించును శివాజీ జీవితచారిత్రమును గమనించి భారతీయులు తమకే కిగమనించి తమకే సామర్థ్యముల గురించి అవిశ్వాసమును పరశివేయ వలసిన దని గోరి ఇంతవరకును భారతీయులు స్వపరిపాలన కర్హులుగారని చెపులందు మారిపోయి బడుదున్న వాక్యముల దూరముగ పారదోలవలెను భారతీయులు గోరు స్వతంత్ర్యమును తమంతదామే ఇచ్చినయెడల, మనయొక శివాజీ యుద్ధవింది మరియొక విప్లవమును ప్రారంభింపవలసిన అవశ్యకతను తొలగించు కొనవచ్చు నని ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరింపవలెను. భారతస్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకు మన మందరమును ఏకమై కలసి పనిజేయవలెను.

సత్యమూర్తిగారు

లోకముగతానుగతికముగదా. మనోకాలమునలైన యుద్ధనక నందియుండిని జాతిమందుగూడ ఉచ్చదశ నందజాదుల. అందుచేతనే, మనపాలకులు భారతీయులు ముందెప్పుడు

(పె. పి. సర్వీసు)

శివాజీ జన్మదినప్రారంభోత్సవమును గోఖలేహాలులో తంజావూరు యువరాజుగారు నిన్న జరిపిరి. వీరు మధ్యను నిలిచియున్నారు.

ను యుద్ధదశయందుండలేనని చరిత్రలవ్రాయించి ప్రజలనమ్మింపజూచుట కత్తిచిరి. భారతచరిత్ర స్థానీయుడయ్యుతో ప్రారంభమయ్యెననియు కాశ్వత బ్రిటిషుపరిపాలనతో ముగియుననియు ప్రజలు భావించునట్లు విద్యార్థుల కండరకును బోధింపగ దిగిరి. భారతీయులు బ్రిటిషు శాకర్మక రాక్రముల ముందు నిలువజాలరనియు భారతీయులలో నైస్యముల నడుపగల నాయకులే లేరనియు తాము అనమర్థమనియు భారతీయులెంచవలెను. అప్పుడు భారతీయులు తమదాస్యమును మహాపాదముగ స్వీకరించి తలయెత్తుండ పడియుందురు. అందుకొరకై శివాజీ "దోపిడిగాడ"నియు "బండిపోటుల నాయకుడ"నియు నింద్యవర్ణనలతో భారతచరిత్రముల నింపిరి. కాని ఆధునిక చరిత్రకారుల పరిశోధనలవలన, ఆసత్యములన్నియు వెల్లడియ్యెను. నిజముసంగతి బయలుబడెను. శివాజీచక్రవర్తియొక్క మనోహర నిజచారిత్ర మినాటికి మనకందగలిగెను. శివాజీచారిత్రము ప్రతిభారతీయునియందును స్వాతంత్ర్య తృప్త్యను ప్రజ్వరిల్లజేయగలదు. శివాజీనామస్మరణమొనర్చి భారతీయులు మరియొకమారు తమదేశమున దాము స్వతంత్రులుగ నుండవలెను.

శివాజీ నంత ధైర్య సాహస పరాక్రమోపేతునిగనొనర్చి, స్వాతంత్ర్యతృప్త్యను ప్రజ్వరిల్లజేసిన దాతని విరమాతయగు జీజీభాయి. హిందూమాతలు, విద్యావిహితలయ, దుర్బలలయి గావించబడు నిందారోపాల నీమేజీవితచారిత్రము పటాపంచలొనర్చగలదు. దేశాభిమానమునందును, ఉన్నతవిజ్ఞానమునందును హిందూస్త్రీ లెప్పుడును వెనుకబడియుండలేదు. ప్రస్తుతకాలపు భారతీయస్త్రీలకు వీరమాల జీజీభాయి ఆదర్శమై వెలయుగాక. శివాజీగూడ శివాజీగొన్నివిధములకు తగినతల్పి. అతడు బిజాపూరునవాబుల కొలువునందుండగ, శివాజీ బిజాపూరునవాబుతో యుద్ధమునకు ప్రారంభించెను. తండ్రిని హింసించిన పుత్రుడు లాంగుననిభావించి శివాజీని నవాబు అనేకవిధముల హింసించెను. అవీరు డా హింసలనన్నిటిని సహించినాగాని తన బాధల తప్పించుకొనుటకుగాను, స్వాతంత్ర్య సన్నాహముల వదలవలసినదని పుత్రుని ఎన్నడును గోరియుండలేదు. పిదప శివాజీ తనపుత్రునివద్దకు వచ్చినపుడు, అతనివలన తాననుభవించవలసినవచ్చిన బాధలనువివరింపగా "ఆయంపచారములకు తనను శిక్షింపవలసినదని శివాజీగోరెను. అప్పుడాతనితండ్రి" నీవంటి పుత్రురత్నమును గలిగియుండు పరమానందముకలె ఎక్కువ ఆనందము స్వర్ణమునందైనను గలగజాలదు" అని ప్రహ్లాదరమొసగి పుత్రుని గాదాలింగనమొనర్చుకొనెను. భారతయువకుల తండ్రులకు శివాజీని ఆదర్శమై స్వాతంత్ర్య భావముల ప్రేరేపించుగాక. ఆకాలపు బ్రాహ్మణులుగూడ, సమగ్రముగలయుగ సాంఘిక సంఘటితాభిప్రాయములకతీతముగ వైకలేచి, శివాజీని క్షత్రియవర్ణమున జేర్చి సామ్రాజ్యపట్టాభిషిక్తుకొనర్చిరి.

శివాజీ ఆదర్శమునకిప్పుడున్నంత ఆవశ్యకము మరియెప్పుడును లేదు. శ్రీ శివాజీ ఆత్మమాత్మకీరమన నిచ్చుటకువచ్చి

జూచుచున్నదనుట నిశ్చయము. భారతీయులు తిరిగి భారతమాతను దాస్యశృంఖలములనుండి విముక్తి గావించి స్వతంత్ర్యమును సాధించుటకు కృతనిశ్చయము లయ్యెదరని నమ్ముచున్నాను.

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు

పిదప మాటలాడుచు "శివాజీ నామము" ఆచార్యోపాధ్యాయ సదా స్మరించునటు లొనర్చవలెనని నుడివిరి.

ఎ. శివరామమీనమగారు శివాజీ నామమును స్మరించుచు, ప్రజలయందైకృత్యము నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నింపవలెననియు, వికృతలేనిది భారతదేశము భావకాలమునకెట్టి యున్నతదశనుండజాలదనియు నుడివిరి. శివాజీ ఒక విప్లవకారుడేగాదు. బిజాపూరు, డిల్లీ ప్రభుత్వముల శిథిలమొనర్చుటయేగాదు. అతడొనర్చినది. సంగ్రామములందుకంటె అతని సామ్రాజ్యనిర్మాణ ప్రతిభప్రతివారిని ఆశ్చర్యచకితుల నొనర్చగలదు. శివాజీ చారిత్రము నాదర్శముగనొని ప్రజలు తిరిగి స్వాతంత్ర్యసాధన కొర కేకమయ్యెదర గాకయని ఆశించుచున్నాను.

బహదూరు అహమ్మదు సయ్యదుగారు

చెన్నపురి కాసనసభయందు మహమ్మదీయ ప్రతినిధియగు బహదూరు అహమ్మదు సయ్యదుగారు పిమ్మట ప్రసంగించుచు, శివాజీ నాకదళముగనొని, భారతీయులు మత విభేదములను రాజకీయములందు కొరసీయక తామందరమును భారతీయులను వికృతభావముతో ప్రవర్తించవలెనని హెచ్చరించిరి కొంతకాలమునకు పూర్వము శివాజీ చర్యలూరించి చాల అపోహము వ్యాపించియుండెడిది. కాని అతనిపై గావించబడిన ఆరోపణలయందు ఎట్టి యదార్థమును లేదని ఇప్పటికి ఋజుపయ్యెను. వెనుక నా నిందారోపణల గావించిన సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారులే తమతప్పుల నిపుడు సవరించుకొనుట చాల సంతోషకరము. శివాజీ మహావీరుడు, రాజనీతిధురీణుడు వీరుడుగనుక డిల్లీ బిజాపూరుప్రభుత్వములతో పోరాడెను. అతడేడ్డిదాంతముకొరకు, ఏయుద్దేశముతో పోరాడెనను విషయమును మనము గమనింపవలెను. అతడెవరితో పోరాడెనను విషయము ముఖ్యముగాదు. మనవిప్లవము స్వపరిపాలనకొరకు ఏదేనియ పరిపాలకులతో నెలకల పోరాడుచున్న మో శివాజీగూడ ఆకాలపు విదేశీయ పరిపాలకులతో అటులనే తన దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడెను. తన దేశమున తాను స్వతంత్రుడుగనుండవలెనని ఆతని సకల్పము. ఈసకల్పముతో నాకడుమొగలులతో పోరాడవలసినవచ్చెను. మొగలులతో పోరాడినందులకుగాను మన మీనాడు శివాజీజయమును జరుపుచున్నది. భారత స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడినందు గాతని యుత్సవము నీ దినమున జరపుచున్నాము.

మహమ్మదీయులుగూడ చేరవలెను

శివాజీ జయంతి ప్రధమదినోత్సవము "వికృత" స్మరణకుపయోగింప నిశ్చయించుట చాలయుచితముగనున్నది. ఈ యుత్సవములగాంచి మహమ్మదీయు లనుమానించుచున్నారు. మహమ్మదీయు లీయూసుమానములను వదలవలెను. భారతదేశమున హిందువులును మహమ్మదీయులును తాము తేరుతేరిన తెలవదగిన కాలము దాటిపోయినది. హిందువులైనను, మహమ్మదీయులైన

నను, భారతీయలందరూగూడ బ్రిటిషువారి బానిసలే. హిందువులను, మహమ్మదీయులనుగూడ శివాజీ ఆదర్శమునుండి శేర్మకొనవలసినవిషయము లనేకములుగలవు. ప్రస్తుత క్రిష్టియన్ యందు, శివాజీ స్వాతంత్ర్యమరణాంతరముగాని, భారతీయలందరూ నేకముగావలెను. శివాజీ మహమ్మదీయులకు శత్రుడుగాదు. ఢిల్లీ, బీజాపూరు ప్రభుత్వములు విదేశీయ ప్రభుత్వములగుటచే వానితో పోరాడెనుగాని మహమ్మదీయ ప్రభుత్వముగనుక వానిని నిర్మూలమొనర్చుటకు పోరాడలేదు. ఆంగ్లేయులుగాని, తుర్కములుగాని, మహమ్మదీయులేయైనను, వారు భారతదేశమునకువచ్చి పరిపాలించుట విదేశీయ పరిపాలనమే యగునుగాని భారత పరిపాలన గా జాలదు. భారత మహమ్మదీయులకు అది యేమాత్రమును లాభకరముగాదు. బ్రిటిషు పరిపాలన మొట్టిదిదేశీయపరిపాలనయో అగ్గనుపరిపాలన గూడ అట్లులేయుండును భారతమహమ్మదీయులు నిజముగ స్వపరిపాలన మందవలెననినయెడల, తమ హిందూసోదరులతో గలసి భారతస్వాతంత్ర్యమును నెలకొల్పవలెను.

బహిరు అహమ్మదు సయ్యదుగారు ముగించుచు మహమ్మదీయులు శివాజీ వ్యాయామమందెరమున అధికముగ చేరి శరదార్థమును పెంపొందించు కొనవలసినదని హెచ్చరించిరి.

ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు తమిళమున ప్రసంగించుచు దేశమునందైకమత్యముయొక్క అవశ్యకతను వివరించిరి.

శ్రీమతి యామనీపూర్ణతిలకమ్మగారు

తెలుగున ప్రసంగించుచు శివాజీయొక్క మాతృభాషాభిమానమును వివరించి భారతీయులు ప్రథమమున తమమాతృభాషను గౌరవింపవలసినదని నుడివిరి. శ్రీశివాజీ ఛాతీశరీరము చాలకాలమునకుపూర్వమే గతించినను అతని భావశరీర మెప్పుడు ప్రతిభారతీయునియందు ను ప్రవేశించి స్వాతంత్ర్యోత్సవము రగల్కలుపుచున్నది! ఆత్మనశించునదిగాదుకనుక ఏమాత్రమును భయపడక ప్రతివారను ఉత్కృష్టముగ స్వాతంత్ర్యముగొరకు పాటుపడవలెను. ప్రతివారను భారతదేశమును శివాజీ సహస్ర సంవత్సరముగ నొనర్చుటకు కృషిజేయవలెను. శ్రీ శివాజీయొక్క నిరవహూన ధైర్య సాహసములను, పట్టుదలను బ్రహ్మచర్య వ్రత సంపాదితముగ బ్రహ్మలేజన్మ కారణము. శివాజీగూడ మానవమాత్రుడే. కృషిజేసినయెడల శివాజీలగుట కష్టముగాదు. ప్రయత్నము చేసినయెడల శివాజీలమే గాదు. పరమేశ్వరులుగూడ గాగలము.

తిలకమ్మగారు ముగించుచు తాత్కాలికోద్రేకముతో ప్రారంభించి తరువాత విడచివేయరాదనియు చల్లారనటువంటి ఈ ఆశోకముతోడను పట్టుదలతోడను పనిజేయ వలెననియు హెచ్చరించిరి.

హృషీకేశ శర్మగారు తుదకు హిందీ భాషయందు మాటలాడిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు ఉపన్యాసకులు శివాజీ జీవితముందు అనేక విషయములగురించి ప్రసంగించినయందు అందు ముఖ్యముగా రెండు విషయములనుమాత్ర ముదినమునప్రత్యేకము స్మరింపవలసియున్నదనియు నుడివిరి. భారతీయులందరూ ఒకటిగా భావింపకొనవలెనను విషయమందొకటి. భారతదేశము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును సాధింపవలెనను విషయము నుడియొకటి. మనకెట్టి పరిపాలనము గావలెనో నిర్ణయించుకొను హక్కు మనకే యుండవలెను. ఈ హక్కును సార్థకపరచుటకు ఈ సభ ఏమైన తోడ్పడినయెడల శివాజీ జయంతి సంపూర్ణప్రదమైనదని భావింపవచ్చును. మన స్వాతంత్ర్యము నితరులొసగవలెనను స్వభావమును ప్రజలలోనుండి తొలగించుటకీ సభ తోడ్పడినయెడల నీజయంతి సఫలమైనదని భావింపవచ్చును. భారతస్వాతంత్ర్య స్తాపనకు శివాజీచక్రవర్తి 17 వ శతాబ్దమున ఎట్టి పద్ధతుల నవలంబించెనో అట్టి పద్ధతులనే మనము అవలంబింపవలెననిగాని ఆ పద్ధతులకాలమునగూడ సఫలము లగుననిగాని నేనుచెప్పను. దేశకాలావస్థలనుబట్టి ఇప్పటి కాలమున సఫలముగ పద్ధతులను మనకు మనమే నిశ్చయించుకొనవలెను. మన వ్యవహారములను మనమే స్వతంత్రముగ నిర్వహించుటకు మనకు హక్కుగలదు. పైరెండు విషయములను సఫలమొనర్చుటకు శ్రీ శివాజీ జయంతి చాలవరకు తోడ్పడునని నమ్ముచున్నాను.

పిదప శ్రీ చక్రపతి శివాజీ మహారాజునకు జయజయ ధ్వనులు చెలరేగ సభ ముగిసెను.

సూక్ష్మారు, ఏప్రిలు 26:— బాగ్ షివయసందర్శమున ఉదయమున మరి 11 గం. అరెస్టుచేసిరి. మొత్త మితవకకు అరెస్టుయినవారు 22రు. అందరూ జైలులుపై విడుదలచేసిరి.

(శ్రీ వెను)

(వె. ఫో. బి)

శివాజీ త్రిశతాబ్దవార్షికోత్సవము

మదరాసులో నిన్న (27 తేది) ప్రారంభమయ్యెను. జార్జి టవన్ నుండి భజనతో జరిగిన ఊరేగింపు.

శివాజీ జయంతి:— శివాజీ వార్షికోత్సవ సంఘము వారి యాదరణక్రింద రేపటిసాయంకాలము 5-30 ఘంటలకు మైలుపూరులో సాంథోమ్ చర్చియందుటి సమగ్రతీరమున బహిరంగసభ జరుగును. వేయవరపు రామదాసు, ఆర్.ఆర్. భావ్యం అయ్యంగారు, రత్న సభాపతి ముదలియారగార్లు శివాజీ జీవితమునుగురించి యుపన్యసించెను.

శివాజీ జయంతి:— ఈ జయంత్యుత్సవ వారములో ఏప్రిలు 29 తేదీనిగాని మే 2 వ తేదీని గాని జార్జి టవన్ లోని సినిమా మెజెస్టిక్ వారు “శివాజీ తప్పించుకొని పోవుట” యను కథను ప్రదర్శించెదరు. ఈ ప్రదర్శన వారము శివాజీ జయంతి కొర కివ్వబడును.

బల్లారిని ప్రజలందరూ తమ తమ పట్టణములందు పల్లెలందు ఈ జయంత్యుత్సవమును జరుపుటకై పూనుకొనవలెను. వారము దినములు జరు ప జాల ని నోట్ల మే 2 ల 3 తేదీనాడైనను తప్పక జరుపవలెను. భజనము సంగరసంకీర్తనలు శివాజీపటమును ఊరేందుట జరుపవలెను. శివాజీ నొక హిందూవీరునిగా భావింక అఖిలభారతవీరుగ తలపోసి ప్రజలకు ఉపన్యాసముల ద్వారా బహిరంగసభలలో బోధించవలెను. ఈవిషయములో ఒక ముఖ్యమైనసంగతి గమనించవలెను. పట్టణములోనున్న అని పిచ్చిలొరను రాక్షసునివలె విడనాడి ఏకీభవించునట్లుగా చేయవలెను.

సింగరచారి హాలులో (తిరుచిక్కోటి) ఈనెల 30 తేదీ శనివారము సాయంత్రం 3-30 గంటలకు స్త్రీసభ జరుగును. భజన, సంగీతము, ఊరేంపు జరుగును. ముత్తులక్రష్ణకుమార్ రధ్యక్షత వహింతురు.

ఈనెల 29 తేదీ శుక్రవారం నుంగంబాకంలో నాగోజి గోక్లయూనియను హాలుందు సాయంకాలము 6 గంటలకు యస్. విశ్వనాథ అయ్యగారి అధ్యక్షతకు సభజరుగును. యస్. యస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు (తమిళ స్వరాజ్య పత్రికాసంపాదకులు) శివాజీ జీవితమునుగూర్చియుపన్యసించురు.

బొంబాయి, ఏప్రిలు 27:— అరెస్టుపందెపు గుర్రమును కత్తితో పోడిచి గాయపరచినందులకు జి.హెచ్.బి.ను ఖాలజ్ గారికి నెల కఠినపరకము విధించిరి. (ఆ. వె.)

బొంబాయి, ఏప్రిలు 27:— వదోహరీ బానారియను పండ్ల వర్తకుని హత్యగావించి మోటారుకారులో పారిపోయిన 4 రు రాంపూరి మహమ్మదీయులకై పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. ఆకారు డ్రైవరు క్లీనరుల అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. వె.)

బొంబాయి, ఏప్రిలు 27:— అక్వీజింగు— ఓలో శేడు జనీవా నెట్లు చున్నవారిలో అబ్బునాంబు ప్రభువున కపర్దాలా మహారాజిగారు దున్నారు. (ఆ. వె.)

రాజస్థానసంఘ కార్యదర్శి విడుదల

నియమిత కాలమునకుముందే విడుదలచేయుట అశ్శీక, ఏప్రిలు 28:— రాజస్థానసంఘ అధ్యక్షులు బి. యస్. పటేలుగారు జడ్జిని నిర్దోషియని చెప్పెను. ఉదయపుర కుమారరాజువారేర్పరచిన కమిషనువారు 44 మాసముల శిక్షవిధించిరి. మే 10-వ తేదీన విడుదలచేయవలసినవారిని 15 దినములముందే ప్రజలయందు అందోళన కలుగకుండుటకుగాను విడుదలచేసిరి. ఆయనను మీనారలోనికి రావలసినది. ఆయన జైలులో వ్రాసిన 19 పుస్తకములను తిరిగి యిచ్చెనమనిచెప్పి పోలీసువారు తీసికొనిరి. ఏధిలుగారి ఆరోగ్యముచెడినది. ఇప్పుడు స్వస్థత నందుచున్నారు. త్వరలో జైలులోని తన యనుభవముల తెలిపెనమనిరి. (శ్రీ వెను.)

శ్రీ నివాస శాస్త్రిగారి యుద్ధోగము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి), లండన్, ఏప్రిలు 27:— శాస్త్రిగారిని నియమించితిమని ఇండియా కార్యాలయమువారికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారింకను దెలుపలేదట. ఇంతలో పుగనే ముందుగనే శాస్త్రిగారిని నియమించిరన్న సంగతి ఎటులనో జయలుపడెనట, ఇండియాలో దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకు దెలుపకముందుగానే.

పొగాకుపన్ను తగ్గించరు

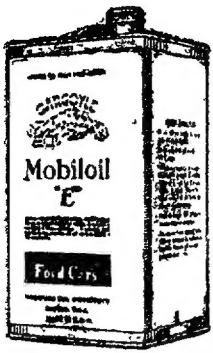
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి), లండన్, ఏప్రిలు 27:— పార్లమెంటులో పొగాకుపన్నును తగ్గించవలెనని కార్మికులుదెచ్చిన సమరం వీగిపోయె పన్నునే విధించుటకు నిశ్చయించిరి.

పెద్దాపురము లిటరరీ క్లబ్ వారు

సంస్కృతభాషా పతనము ఈనెల 26 తేదీని క్లబ్ వారు సభచేసి యాదిగవ తీర్మానములను చేసిరి.

“ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష రెండవభాగములో సంస్కృతభాషా పతనమున కనుబిడ్డవలసినదిగా ఆంధ్రభాషా బోధనావిధాన పరిపాలక సంఘమువారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు చేసిన, సలహా యాదిగవ రెండుకారణములబట్టి చాలా యప్రయోజనకరము.

1. సంస్కృతభాషను తేల్చుటకై ఆంధ్రభాషాపతనము ముఖ్యముగా నవయుగభావ ప్రజుటన కనుగుణ్యమైన ఆంధ్రభాషాసాహిత్య పతనము కఠినంకమై యడుగంటును.
2. రెండవభాగములోని ఆంధ్రభాషాపతనము కఠినతరములనే విద్యార్థుల కభిమానవిద్యగా పరిణమించుట తగ్గి సక్రమమంది విద్యార్థుల నాకర్షించుట తెచ్చుకొల్పును.

Mobiloil
Make the chart your guide

గార్గాయిల్
మోబిల్ చమురు
“ఇ”
ఫోర్డులకుగాను
(అభివృద్ధి చేయబడినది)

నూతన

తృప్తి

ఫోర్డు స్వంతదారులకు గలుగును

గడచిన కొన్ని మాసములనుండి ప్రపంచమునుండి అన్ని భాగములందును ఫోర్డు స్వంతదారులు వారికి ఇష్టమైన చమురు “మోబిల్ ఆయిల్” “ఇ” రకమునందు ఒక నూతనగుణమును కనుగొనియున్నారు.

ప్రత్యేకముగా వారికారులు మిక్కిలి సరళముగా నడుచునట్లును, మిక్కిలి సరళముగా ఓయలు దేరుచునట్లును, మిక్కిలి సరళముగా ఆగునట్లును, కనుగొనియున్నారు. చివుక్కునలాగుట పూర్తిగా అదృశ్యమైనది. “ఇ” రకము మోబిల్ చమురునందు గల గుణములందు గలిగిన ముఖ్య మార్పు వలననే “ఇ” అభివృద్ధి గలిగినది.

ఫోర్డు కారుయొక్క ట్రాన్సుమిషన్ బ్యాండు ఆపరేషన్ కు ఈ మార్పు నూతన సరళత్వమును గలిగించినది.

ఇచ్చట ఒక ముఖ్యవిషయముగలదు:—

అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రశస్తమైన ఫోర్డు లూబ్రికేంటుని ప్రసిద్ధిచెందిన “మోబిల్ ఆయిల్” “ఇ” రకమునందగుల యితరగుణములను మార్చకయే ఈ అభివృద్ధి గలిగినది.

బాగ్యు ఫులుసువాయువుచేరక స్వేచ్ఛగానుండునట్టి సుగుణమునే ఫోర్డు స్వంతదారులు యీ అభివృద్ధి చేయబడిన చమురునందు కనుగొనియున్నారు. ఎక్కువగా ఉష్ణముగాక స్వేచ్ఛగానుండు సుగుణమునే దీనియందు వారు కనుగొనియున్నారు. మరియు ఎందు సరళముగాను, మిక్కిలి బాగుగాను పనిచేయుటను వారు కనుగొనియున్నారు.

ఎందు మరమ్మత్తు బిల్లునందు కూడ ఈ అసాధారణమైన స్వేచ్ఛను వారు కనుగొనియున్నారు. అనేక నెలలు గడచిపోయినవి. క్రొత్తచమురు శ్రేష్ఠత్వము ప్రతిబోధను రుజువు పరచబడియున్నది.

ఇన్ని సుగుణములు ఒకటిగా కూడియుండునది ప్రస్తుతము మోబిల్ ఆయిల్ “ఇ” రకమునందు మాత్రమే నని మేము నిజముగా నమ్ముచున్నాము.

అభివృద్ధి చేయబడిన “ఇ” రకము మోబిల్ ఆయిల్ మోటారు
పరికరములను విక్రయించుచున్న ప్రతియొక్కరినద్దను దొరకును.

Manufactured only by

Vacuum Oil Company

BOMBAY
CALCUTTA

COLOMBO
RANGOON

KARACHI.
MADRAS.

వృత్తాంతలేఖలు

నందూరు

(ఒక విలేఖరి)

ఖద్దరు

రెండు నెలలక్రిందట మా గ్రామమునందు యిదివరకు తీసి వేసిన ఖద్దరు సాపును కోపఆపరేటివ్ సొసైటీ క్రింద తెరచిరి. ఇంతవరకు 400 రూపాయల నెలగల ఖద్దరును విక్రయించిరి. చాల ఉత్సాహముగ నున్నది. మా చుట్టుపట్ల గ్రామములలో కూడా ఖద్దరు ప్రచారముచేయుట కుద్దేశించుచున్నారు.

శ్రీరామనవమి

ఈ సంవత్సరము మా గ్రామమునందు శ్రీరామనవమి ఉత్సవములు చాలా బాగుగ జరిగినవి. ధర్మకర్తయైన అన్నం రాజు వేంకటచలంగారు శ్రీరామనవమికి దేవునియెదుట మేళము వాయించుటగాను భజంత్రీలకు 8 యెకరముల భూమిని వ్రాసి యిచ్చిరి. కరణం శివరావయ్యగారు 17 శెల్లు మాగాణిభూమి మాత్రము సీతాకళ్యాణము జరుగనట్లులగ వ్రాసి యిచ్చిరి.

పుస్తక భాండాగారము.

ఈ గ్రామమునందు షుమారు 10 సంవత్సరముల క్రిందట శ్రీ శేతి హనుమంతరావుగారు బి. ఏ. టి. యల్. ప్రొ. తస్మాముచేత శ్రీ కోదండరామ పుస్తక భాండాగారమును పేర స్థాపించబడినది. గ్రంథాలయము శివాలయములో పడిపోయినది కాని రెండుసంవత్సరములనుంచి యవసరము కొంతమంది ఈ గ్రంథాలయమునకు నూతన జీవశక్తిని కలుగజేసిరి.

ఈ గ్రంథాలయముక్రింద నొక రాత్రిపాఠశాలను సి. ఆర్. దాసు స్వార్థక చిహ్నుముగ స్థాపించబడినది. ఆ పాఠశాలలో యిప్పుడు 10 మంది విద్యార్థులున్నారు యవసరము ఈ సంవత్సరము, రాత్రిపాఠశాలకు, సత్తమునకు గ్రంథాలయమునకు భవన నిర్మాణవిషయములో చందాలు వసూలు చేసిరి. నికటి సంవత్సరము 116-0-0 వసూలుచేసిరి.

ఈ సంవత్సరములో మనరాసు నమాళ్లు రూ 150 సంబరారు రు 80, కాపురారు రు 27, తెనాలి రు 18, గ్రామములు యిచ్చినది 400. ఈ సామ్యులో స్థలమును, మిగత సామ్యుతో యిటుకరాయిని కొన్నారు.

సంచాయితీ యూనియన్

మాతలాకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారైన బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామిగారు ఈనెల 15 తారీఖున మా గ్రామములో పంచాయితీ యూనియన్ స్థాపించుటగాను వచ్చిరి. మా గ్రామములందరికి ఈ యూనియన్ పెట్టుట యిష్టములేదు. కాని కొంతమంది

స్వార్థక పరలు అధికారవాంఛలవారి సహాయముతో కుప్పస్వామిగారు బలవంతముగా గ్రామపు మెంబరుగట్టిరి. మాయూరిగ్రామములకు బాగ్యులివసించి యిష్టములేక, అక్కరలేదని చెప్పలేదు. కాని యాక్టులోనున్న లోపమువలనను, ఏకాభిప్రాయముగల గ్రామములలో, చదువులేని కారణమువలన. ఎన్నికవలన భేదాభిప్రాయములుగలిగి కోర్ట్ లెక్కవచ్చుననిభయముచేతను, యింకవలనకే పన్నుల భారమువలన క్రంగి కృశించుటవలన, యింకను పన్నులకమైన ప్రజలసీతి దుర్గమగుననియు దలచి పంచాయితీ యూనియనును అక్కరలేదని చెప్పిరి. కాని కుప్పస్వామిగారు గ్రామముల మొర అడవికోడనగ దలచి తొమ్మిది మంది స్వార్థకపరులు, అధికారవాంఛనీయులును సభ్యులుగా నేర్పించి తమ పంతమును క్షేపించుకొనిరి. నామినేషన్ కాగితములు మీద యీ తొమ్మిది మంది సభ్యులలో వొకరి నొకరు నెకండు చేసికొని పంచాయితీ యూనియన్ గ్రామమును ధిక్కరించి సభ్యులైరి. ఈ విషయగ ప్రజలకు బలవంతముగ గట్టుటవలన కుప్పస్వామిగారి యదృష్ట్య మేమియో తెలియకుండానున్నది.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూ దేశమునకు ముక్తి గలదా?

ఏప్రిల్ 25:—ఈ హంశము మొన్నటి నెలమున పురపంచీరమువద్ద పలువురు వక్తలచే నిర్దిష్టపబడినది. ఆనెల

శ్రీరామకృష్ణ వి. రామస్వామి అయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. వక్రలలో కొంతమంది ముక్తికి ప్రస్తుతము కాశ్యపు శేషయ్య కానవచ్చుచు లేదనియు, మరికొందరు తప్పక ముక్తివిన్నములు కానవచ్చుచున్నవనియు వక్కాణించిరి. చెయ్యదితరగతివారు ప్రస్తుతపు హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాట భావకవంకను, హిందువులలోనే బాబాబాబి బ్రాహ్మణేతర పహస్య యింకొకవంకను అడ్డును వచ్చుచున్నవని పలికిరి. పెగా కాంక్షానువిధానమును నిరసావహించి శాసనసభలలో అవలంబించినవారిలోనే ఐకవత్సము కుదురలేదని మాడ చెప్పిరి. ప్రతిభానుజు తన ఉదరవాషణార్థమే లోజంతయు గడుపుచుండేనే కాని శక్తియునుగలది గానిదైవము గలదిగాని జగ్గనిమిదును త్రవ్వినను చింతించుట లేదు గాన దేశమునకు ముక్తివాదముల నింపమాత్రము కాననగుట లేదని తెలిసిరి. ఇక రెండవపక్షమువారు పైన జెప్పబడిన కలహములు అంతగా గణించవలసివి కావనియు పూర్వ మొకానొకప్పుడు ఇంగ్లాండు దేశములో కాశ్యపునున్న ప్రోప్రెస్టాంటులకున్నా ఘోరవైరము జరిగెననియు, ఈవైరములు దేశాభివృద్ధికి అడ్డుపడలేదనియు అందుచే హిందూదేశమున ప్రస్తుతము ఆనిరించిన కలహములు లెక్కను రావనిరి. చిట్టచివరకు అగ్రాసనాధిపతిమొదటి పక్షమువారిలోనే శక్తిభరింపుటకు తగినంత కార్యము కనబడుచున్నవని దెబ్బిరిగాని ధియముచేంద నవసరము లేదనిరి. శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు, పండితమాలియా, లాజపత్తాయ మొదలగు మహానీయు లెందరో దేశమునకై పాటుపడుచున్నార గాన మనదేశమునకు తప్పక ముక్తిగలుగునని దైర్యము జెప్పిరి. ఈ దర్ప పురజనులలో చాల ప్రోత్సాహమును గలుగజేసినది. ఇట్టి వింకను పురమందెరమునంద జరుపబడిన, పురజనులకు లాభకరముగా నుండునని వేరుగా చెప్ప నవసరము లేదు.

లిటరరీ అసోసియేషన్

లైటరరీ అసోసియేషన్ సంబంధించిన లిటరరీ అసోసియేషన్ మొదలుకొని వార్షికోత్సవము ఈమధ్య వాపలుజిగ్జిగారగు రామారావుగారి ఆధిపత్యమున జరుపబడినది. కాని ఆనాడు బాలురు బహుస్వల్పముగా హాజరైరి. పరీక్ష లైపోవుటచేత మార్గో సైన్తోవారు గ్రామమును విడిచి స్వగ్రామములకు బోయిరి. ఇతర బాలురు పరీక్షకై నడుపుకొనుచుండిరి. అందుచేతనే స్మిత్తు దొరగారున్న శ్రీయుత వేపా వరహావరసింహం గారున్నా యిచ్చిన మహాోపన్యాసముల ఫలితమును లైటరరీ అసోసియేషన్ బాలురు సాంద్రతే పోయిరి.

ప్రాథమిక పాఠశాలలు—ప్రతికావశ్యకత

ప్రపంచవర్తమాన దినదినము మార్పులు నొందుచున్నవి. జాతులు, సంఘములు, దౌన్యత్వమును ప్రకటింపుటకై, ప్రయత్నములగుచున్నవి. హిందూదేశమున్ని విధముల పీన ధియందుండితిరిగి తన పూర్వపు దౌన్యత్వమును ప్రకాశింపజేయుటకై నాయత్త సమచున్నది. ఇట్టితత్వ మాతృదేశాభివృద్ధికై, నుపాధ్యాయులు ప్రధాన సాధకులనియు, దేశభావిభాగ్యోదయమునకు పునాది యుపాధ్యాయు లనియు, ప్రాజ్ఞులు నుడువుచున్నారు. ఈపరిస్థితు లీధముగనుండ, తమదేశపరిస్థితులన్నియో దేశచారిత్రమున, తమసానమేరికగనున్నదో, తాముచేయులన విధులన్నియో, తెలియనేరక మాపస్థ మందూకమునలె బాలురకు పుస్తకమందున్న విషయము బోధించుచు, జీవితములను గడపుచున్న నుపాధ్యాయులెందరోగలరు. ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయు లిట్టి మాధో యవస్థయందుండుటచేతనే, తాలూకా జిల్లాసభలు జరిగినపుడు, ఎక్కువసంఖ్య రాకపోవుటయు, కార్యక్రమమునకు తోడ్పడకుండుటయు, తటస్థించుచున్నది. దీనికంతకు మూలకారణము వీరలకు ప్రతికా పసనము లేకపోవుటయే యని తెలుచున్నది. ఏదేశ భాషావారప్రతికయైనను, ఆ పాఠశాలయందుం డుపాధ్యాయుల, చందావేసికొని తెప్పించుటకు యత్నించినను, చారు తరుచు పాఠశాలలనుండి మారుచుండుటచే, ఈప్రయత్నము కొనసాగ నేరకున్నది. అదియుగాక, కొద్ది జిత్తులుగా వీరలు ప్రతికలు తెప్పించుటయు పీలులేకయున్నది. కాన, నుపాధ్యాయుల కుపకరించు, నొకప్రతికను సానిక సంఘములవారు ప్రతిపాఠశాలకు పంపుట అవసరమైయున్నది. పాశ్చాత్యదేశములలో ప్రతియుపాధ్యాయుడును ప్రతికాపతనము తప్పక చేయుచుండునని తెలియుచున్నది.

కొన్ని సానిక సంఘములవారు ముఖ్యముగా బెజవాడ తాలూకాలోగలవారు ప్రతిపాఠశాలకు, నొక ప్రతికను పంపించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తదితరసానిక సంఘములవారును ఈ విషయమునగమనించి, ప్రత్యేకమొక ప్రాథమిక విద్యా సంబంధమేగాక, తదితర ప్రపంచకచరిత్ర విషయములను తెలుపు నొకదేశభాషాప్రతికను పంపు ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా, ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచు, ఉపాధ్యాయ సంఘములు రాష్ట్రీయ సంఘసభలు జరిపినపుడెల్ల నీతిర్మానమును ప్రవేశపెట్టుచు తగుప్రయత్నము వెంటనే సలుపుదనని నమ్ముచున్నామును.

చెందులూరు, తల్లాప్రగడ వెంకటేశ్వరరావు.

హోమియోపతిక్స్ వైద్యమును కనిపెట్టిన శామ్మ్యూలు హనిమానుగారి జన్మదినోత్సవము

కలకత్తానగరములో శ్రీ శామ్మ్యూలు హనిమానుగారి జన్మదినోత్సవమును ఆక్రడ నున్న, వేలకొలది వైద్యు లందరునుకూడి, యీసంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 10 వ తేదీ ఆదివారమున మిక్కిలి యద్యుతముగ అతియత్సాహముతో జరిపిరి. ఆక్రడను (ప్రసిద్ధిచెందిన వైద్యులలో నొకరైన, డాక్టరు డబ్లియు. యూనెక్, ఎమ్. డి. గారు, ఈ సభకు అధ్యక్షత వహించుచు చెప్పినవంగతులు—హనిమానుగారు, జర్మనీ దేశములో జన్మించి ఎల్లోపతిక్స్ (ఇంగ్లీషు) వైద్యవిద్యలో, ఎమ్. డి. పరీక్ష వియ్యన్నాపట్టాములో కృతార్థులయి జర్మనీదేశములోనే కొంతకాలము వైద్యముచేసి ప్రసిద్ధినిపొంది, పిమ్మట ఆవైద్యము శాస్త్రప్రపథనమునరించి నడచుటలేని ఆవైద్యమును మాని వేసి స్వాభావికమయిన శాస్త్రప్రపథతిని కనుగొందమని వారికాల మంతయు పరిశోధనలో గడపిరి. తుదకు, ఏమందు ఏనూములను పుట్టించునో అమందు ఆమాదిరి నుణములనే నివారణ చేయును, అనగా “ఉష్ణం ఉష్ణేన ఆరోగ్యం” అనేశాస్త్రప్రపథతిని కనుగొనిరి. ఇంతేకాక ప్రతి నూలశరీరములోనున్నా శాశ్వతమయిన కీక్తి నూత్నమయినది యొకటికలదనియు, రోగక్షేమాడ శాశ్వతమయినది, నూత్నమయినది యొకటికలదనియు, ఈ నూత్నకృత్యులొదను పనిచేయుటకు మందుల మోతాదులు మాడ బహు నూత్నముగానే యుండవలె నని యూహించి, మందులను ఆలాగున తయారుచేసి వాడుటమన అద్భుతములయిన నుణములు వారి కగుపడెను. ఆరోగ్యముగా నున్న మనుష్యునకు ఏదయిన నొకమందు యిచ్చినపుడు, అది మూడురకములయిన దుర్గమములను పుట్టించుచున్నది. 1. నూలసంబంధము (Physical) లయినవి, 2. మనో సంబంధము (Mental) లయినవి. 3. నీతిసంబంధము (Moral) లయినవి. కనుక రోగిలో, వైమాణింటిలో ఏమాదిరి దుర్గమము బున్నప్పటికి ఈ హోమియోపతిక్స్ మందులు వాటిని నివారణచేయగలుగుచున్నవి. వైవిషయములో మతభేదములు, ఆశ్చర్యపడవలసిన పనిలేదు. మనో నీతిసంబంధములయిన దుర్గమములకల రోగులలో, చాలారోగులకు సరియయినమందులు యివ్వనియెడల వారిరోగములు నివారణకావు. వైవిషయములలో నమ్మకము లేనిమనుష్యుడు, ఎల్లోపతిక్స్ వైద్యులు, ఎవరున్నా వైవిషయములు బాగుపడునని ప్రగల్భములు పలుకరిని వాదించవచ్చును. కాని హనిమానుగారు చెప్పిన సంకర్షయేమన, ప్రపంచములోనున్న గొప్పమతములన్నియు, రోగము, రోగియొక్క నూలశరీరములోగాక, నూత్నకృత్యములోనే యునికి, అని నిర్ధారించేయిన్నారనియు, గనుక రోగములు నివారణయగుటకు మూలకలతయారీయున్నా, మోతాదులున్నా, నూలప్రపంచము (Physical plane) లోనంది, నూత్నప్రపంచము (Spirit plane) లోనికి మార్చినకాని, రోగనివారణకాదనియు, క్రైస్తవమతగ్రంథములు నూలనూత్నకృతీర జబ్బులసంబంధమును తెలిపియున్నవనియు క్రైస్తవమతోధారకుడు ఆయనవద్దకువచ్చిన రోగులలో, “హోమియోపతిక్స్ పాపముచేయకుము” అని చెప్పి వారిరోగముల నివారణచేసిననియు చెప్పిరి. హనిమానుగారిశిష్యులు హనిమానుగారిలో, మీరు కనిపెట్టిన యేమందు ఏనూములనుపుట్టించునో అమందు ఆమాదిరినుణములనే నివారణ చేయును. (Law of Similars) అనే శాస్త్రప్రపథతినుసరించియే మేము రోగములను నివారణచేయుచున్నాము. గనుక యీమహత్తు (Glory) అంతయు, తమదేలని అన్నప్పుడు యీశాస్త్రప్రపథతి భగవంతునిది గనుక యీమహత్తంతయు భగవంతునిదేగాని, ఆయనిది ఎంతమాత్రమున్ను కాదనిచెప్పుటకు ఎన్నడున్నా వినుగుజెందలేదు. ఈవైద్యపు మంచిచెడ్డలు, గవర్న మెంటువారికి తెలిసియేయున్నప్పటికి వారివలన రికగ్నైజికాబడనందుకు, అధ్యక్షులు మొదలగు గొప్పదొడ్డు, వారివిచారమును తెలియజేయుచున్నారు.

బుద్ధిరాజు శ్రీరాములు.

కళావంతుల సంస్కరణ గోడు

వివిధతాలూకా సంవేగడ్డగ్రామ కాశ్యపురాలునగు నేను కళావంతుల సంస్కరణ తీర్మానముల ననుసరించి సంఘములో సభ్యురాలుగాచేరితిని. 26 సంవత్సరమున జరుపబడిన సభ 10 వ ఏ తీర్మానప్రకారము ఆవరించవలెనని వుద్దేశపడి నాచెల్లెలను వివాహముచేయుటకు పట్టుదలతో వుండి నేను మేళములు మానితినిగాని నాతల్లిదండ్రులు నాతమ్ముడున్న రేపల్లి తాలూకా కళావంతుల కార్యనిర్వాహక సభ్యుడున్న నామామయగు అమ్మల శ్రీరాములు నన్ను అడ్డించి నాప్రయత్నముకు భంగముగలిగించి నన్ను చావమోకి కట్టుకుడ్డతో నావంటనున్న కార్లకడియములు మరుగులు పుడకలు తీసుకొని అదివరకు యింటిలోనున్న పెట్టె బద్దలుగొట్టి అందులోవున్న కంఠ గడియారపుగొలుసు గజ్జుపట్టెవతోడు నాను నాగరము పుంగరము ఘూమారు 1000 ఖరీదుగల వస్తువులు అవహరించి యొకవస్త్రప్రేమగా నన్నను జాలిపడక యింటినుండి వెళ్లగొట్టిరి. అప్పుడు నేను యింటికింద బాకీచేసిన 500 రూపాయలకుగాను డాక్టరు గుంటూరు కుబ్బారావుగారు ఆదివరకే సవరు శ్రీరాములుయింటికి వచ్చియుండెను. వారుకూడ యిది తెప్పలని వాదించగ వారి మనస్సుకుమాడా కష్టము గలంగజేసిరి. ఈకథయంతయు విని సర్కారుప్రధ్యక్షులు చ్యోపుచ్చు కొనుటకు సిద్ధమగుసరికి నాకు భాగముయిచ్చెదమని శ్రీరాములును పంచాయతీదారుగా బిచ్చుకున్నట్లు అట్టి నాతల్లిదండ్రేత శ్రీరాములే యిప్పించినాడు. నాకు 6 ఏండ్ల పిల్లవాడుకలడు. వానిని నావద్దకురానివ్వక కనబడకుండాచేసిరి. నాదీనితీమాచి తోడ్పడుటకు అగ్రామ స్వసంఘములు అప్పత్తి కావలెనను వారే ఇతరులన్నో పూర్వచారపరాయణులు కావుప్రజలు నాపూర్వశ్రమమందు మేళములుచేసి మెడబాసాండతిని. అప్పత్తివలన నేను వెయ్యిరూపాయల నగలు ఆదివరకు ఋణముల పాలై పోవుచున్న ఋణములతీర్చి 3 యొకరములు మాగాని యిల్లుపాటిసలము నిజిపి త్రొకుటకుచెంబు తినుటకు అన్నము లేనిస్థితిలో సంతారముపైసిడుకొని 12 సంవత్సరములు కార్యభారము వహించితిని. శ్రీరాములు నాపెద్దచెల్లెలను వెంపుడుకుతీసుకొని పెండ్లిచేస్తాననిచెప్పెను. కన్నెరికము చేయించినాడు. ఇప్పుడు నాచిన్న చెల్లెలను రజస్వలకానిదే నా పినత్తి కూతురు మనోస్మృతి అను సానికి కన్నెరికముచేయించవలసినదని సలహాయిచ్చుచున్నాడు. నేను అన్నములేక పువవాసముచేయుచుంటిని. సానుల దొర్భాగ్యముగూర్చియు గ్రామములవెంబడి బోధించవలయునని నాయాశయము. సంస్కరణప్రకారము వుండెదమన్న అన్నములేకున్నది. మామూలు వృత్తిచేయుటకు యిష్టములేదు. సంస్కరణపెద్ద లెప్పటనుండిరో తెలియదు. దావాచేసి నాస్వార్థితపుఆత్తి పొందెదనన్నచేత దమ్మికిలేదు. దిక్కులేనిపక్షిగానున్న పుడు బాకీదార్లు బాధపెట్టుచున్నారు. అజలనగు నన్నురక్షించువారు తిరా? ఓ భరతమాతా! శ్రీమై నేనేల పుట్టవలె! వ్యక్తినగు నాగతియేమి? ఓ దేశభక్తులారా! వెనువెంటనే నాఆత్తిని నాపిల్లవానిని నాకు వప్పగింపజేయుడు. ఈలోపుగా నాఆత్తి పాడుచేసినచో సవరు శ్రీరాములే జవాబుదారిగాన ప్రతికద్యారా బహిరంగపరచుమంటిని. స్వసంఘ శ్రీలు యికనైనను పెండ్లిచేసుకొందురు గాక.

అమ్మల లక్ష్మీబాయి, సంవేగడ్డ.

D. G. GORE-BOMBAY 2.

ఆత్మరచేయువారికి, సబ్బులు చేయువారికి కావలసినట్టి అపకృతస్తువులు అనగా సారముగల వస్తువులు, సువాసనలు, రసవాదసంబంధమైన వస్తువులు, రంగులు, సారములు, యితర వస్తువులు, అగరువత్తులు, పొగాకునస్యము,వరబత్తులు, ఔషధ వస్త్రము మొదలగువాటికి కావలసినవస్తువులు, నుప్రసిద్ధమైన హీకో ఆత్మరులు మొదలగునవి మానవద్ద చాల సరసమైన రప్రకారము విక్రయించబడును. ధరల జాబితా యీనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఉత్తరములు అంగ భాషయందే వ్రాయవలెను. 8581

డి.జి.గోర్, 31, మంగల్ దాస్ రోడ్డు, బొంబాయి నెం.2

కామచిందు (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఇది బోగొట్టుకొనిన యావనమును 15 నిమిషములలో తిరిగియచ్చును. గాన మీరు నవయావనమును ప్రపంచగుళుమున పొందగలరు. 24 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రు. 1-0-0. కామచిందు ఫార్మసీ, 2/39 చెంగల్వరాయ మొదలిపిడి, తిరువళ్ళిక్కేటి, మద్రాసు.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా గ్రామోద్యోగస్తుల సభ

1927 సం॥ ఏప్రిల్ 24 తేదీ ఆదివారమున నిడదవోలు లో మ. రా. రా. శ్రీ దండునారాయణరాజుగారి యాధి పత్యమున జరిగినది. ప్రస్తుతము మార్చి నెల గెజిటిలో ప్రచురము కాబడిన 1894 సం॥ నె 2రు ఆర్డరునందలి సవరణగోదావరికృష్ణ జిల్లాలకు అన్వయించదనిన్ని తదితర జిల్లాలలో నిదవరకు తక్కువగా నుండిన జీతముల సభివృద్ధికోరకె యీ సే-లు యేర్పాటు కాబడినవని అందునుగురించి చర్చ అవసరంలేదని ప్రకటించి గారు నుడిచిరి. సభయందు యీ దిగువ వివరించిన తీర్మానములు దేశగ్రీవముగా తీర్మానింపబడినవి.

1. (ఎ) ది మార్చి 1927 సం॥ 14 తారీఖున మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభలో గ్రామమునసబు కరణములకు అసిస్టంటు కరణములకు నెలకు రూ 15లు చొప్పునను గ్రామనపుకరులకు నెలకు రూ 10 లు చొప్పునను డి 1-4-27 తేదీనుంచి (జీతములు) యివ్వవచ్చునని చేయబడిన తీర్మానము తృప్తిగా లేదనియు,

(బి) రైతువారీ గ్రామములను జమీందారీ గ్రామములకునుకూడ గ్రామమునసబు కరణములకు, అసిస్టంటు కరణములకు నెలకు రూ 30 లు మొదలు రూ 40 లు వరకును, గ్రామనపుకరులకు నెలకు రూ 15 లు చొప్పునను (జీతములు) ఇవ్వవచ్చునని అవసరమనిన్ని,

(సి) గ్రామోద్యోగస్తుల జీతము వృద్ధిచేయు విషయము లో ప్రభుత్వమువారు వుపేక్షచేయక వెంటనే మోపుచేయించి అమలులోకి తీసుక రావలసినదనిన్ని

యీ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

2. సర్కారుపనిమీద గ్రామోద్యోగస్తులను గ్రామమునకు 5 మైళ్ళ దూరమునకు మించి పిలవినప్పుడు రోజుకు రూ 0-12-0 లు చొప్పున భత్యమును మైలు 1 కి రూ 0-2-0 చొప్పున మైలేజీ యున్న గ్రామనపుకర్లకు రోజు 1 కి రూ 0-6-0 లు చొప్పున భత్యమును యిప్పించుననెని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

3. నిలిత్ క్రిమినల్ కోర్టులకు గ్రామోద్యోగస్తులను సమనుచేసి పిలిచినప్పుడు రెండవతరగతి బేటాతీయలకు అర్హులని వుత్తర్యులు యిప్పించవలసినదిగా యీసభవారు కోరుచున్నారు.

4. గ్రామోద్యోగస్తులలో పరంపరాహక్కు కొందరికి మాత్రముంచి కొందరికి లేకపోవుటకంటే మునసబు, కరణం, అసిస్టంటు కరణం, మనీగారు, తలియార్లు, వెట్టియార్లు అను అందరికిని వంశపరంపరా హక్కుంచవలసినదని ఆర్డరు సవరించవలసినదని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

5. గ్రామ మాన్యులులో కరణము మునసబువద్ద గుమస్తాయనియు మునసబుకు సబార్డినేటు అనియు గ్రాసినవాక్యమును తీసివేయించవలసినదిగా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

6. గ్రామమేజిస్ట్రేటు క్రిమినలు కేసును విచారించుటలో పంచాయతీ కోర్టులకుగల అధికారమునే కలిగియుండునటు 1816 సం॥ 10, 11 రెగ్సు లేవచ్చు 1821 వ సం॥ 4 వ రిజల్యూషను 6 వ సెక్షను సవరణ చేయించవలసినదిగా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

7. శాసనసభలోను లోక్ సభలోను మునసబులతోపాటు గ్రామకరణములకూడ మెంబరులుగా నుండువచ్చునని సవరించవలసినదిగా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

8. గ్రామోద్యోగియులకు వై ఉద్యోగస్తులు వ్రాయు తాఖీదులలో చాల అగౌరవముగా వ్రాయుచున్నారగున అట్లు వ్రాయకుండునటుల వుత్తర్యులు యిప్పించవలసినదిగా గవర్నరు మెంటువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

9. పారంబోకులలోనుండు చెట్లయొక్క హానివృద్ధులకు గ్రామోద్యోగస్తులకు యెట్టిజవాబుదారీ లేదని యెంచవలసినదిగా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

10. గ్రామ సివిలు లెక్కను తనిఖీమిత్తం సివిలుయిలా కా వుద్యోగస్తులు పిలవినప్పుడు రెండవతరగతి బేటా యిప్పించవలసినదని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

11. గ్రామోద్యోగస్తులకు జరిమానా విధించు అధికారము తహసీల్దారులకు తగ్గించవలసినదని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

12. గ్రామోద్యోగస్తులు వై అధికారులకు తెలియపర్చుకొని దఫాకు 7 రోజులు క్యాబుల్టీపు ప్రయోగ పర్చుకొనవచ్చునని వుత్తర్యులు యిప్పించవలసినదిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

13. ఒకదఫా సర్వీ ట్రైయినింగు అయిన గ్రామకరణమును తిరిగి ట్రైయినింగుకు పంపకుండునటుల వుత్తర్యులు యిప్పించవలసినదని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

14. అసహాయోద్యమములో వుద్యోగములు వకలివేసినట్టిన్ని సర్కారువారు తగ్గించినట్టిన్ని గ్రామోద్యోగస్తులకు తిరిగి వుద్యోగములు యిప్పించవలసినదిగా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

15. గ్రామోద్యోగస్తులకు కావలసినంత ప్రేషనరీ యిచ్చుటలేదు. కాబట్టి గ్రామమునకు అవసరమయినంత ప్రేషనరీ యిప్పించవలసినదిగా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

16. ఈసంఘము 1890 సం॥ నె 21 రు ఇండియన్ ఆర్డరుకారం రిజిస్టరీచేయించుటకు రాజధానిసంఘముకు ఉపసంఘముగా చేర్చుటకు తీర్మానించుచు మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ సంఘ నిబంధనలకు యీసంఘనిబంధనలను నడిపి అవసరమైన మార్పులుచేసి రిజిస్టరీచేయించుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గముకు అధికారమివ్వడమైనది

(సం) దండు నారాయణరాజు,

(ప్రసిడెంటు.

తొలూకా వ్యాయామములు (తెనాల్లి)

వెనుక ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురింపబడినట్లు ఈ సంవత్సరమున కొన్ని అసందర్భములవల్ల నందివెలుగులో జరుగుటకు మాగు తెనాల్లిలో జరుప ఏర్పాటు జరుగుచున్నది. బోర్డు పాఠశాలలకు మేరెల సెలవుదినములగుచే జూన్ నెలలో జరుగ గలవు. కరపత్రములలో దరఖాస్తులు ఏప్రిల్ 28 వ తేదీకి కార్యదర్శికి చేరవలెననియున్నది. దరఖాస్తులు మేరెల 5 వ తేదీలోగా కార్యదర్శికి పంపుటగా ఆహ్వానసంఘమువారు కాలవ్యవధియిచ్చియున్నారు ఆబులసన్న ప్రతిపాఠశాలకు భోజనాది సదుపాయములకొంద గ. 2-8-0లు ఇత్తురు పిలువబట్టి ఆ సమయమునకు ప్రతిపాఠశాలకు గ. 2-0-0 లుగూడరావచ్చును. రు 10-0-0 లు ఇచ్చువారు ఆహ్వానసంఘసభ్యులగుదురు. ఇప్పటికి పేర్కలపూడి, చినపరిమి, పెదపూడి కూచిపూడి బోర్డుపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు ఆహ్వానసంఘముగా నేర్పడికరపత్రముల ప్రచురించిరి ఇక ముందు చేరవలనుకొన్నవారు కరపత్రములలోని నిబంధనలకు అనుకూలరుగా నేయుండవలెను. రు. 5 మురు 10-0 0 లు మేరెల 5 వ తేదీలోగా కార్యదర్శికి చేరవలెను అభిమానులు ఆహ్వానసంఘములో వెంటనే చేర ప్రార్థింతులు ఉపాధ్యాయులు మేరెల 5 వ తేదీలోగా దరఖాస్తులను పంప గోరెదను. విశేషములు కార్యదర్శికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును.

అ. రామకోటి శాస్త్రి

కూచిపూడి

కార్యదర్శి.

ది కృష్ణా జూలు అందు కాటన్ మిల్సు కంపెనీ,

లిమిటెడ్ (ఏలూరు)

ది కృష్ణా జూలు అందు కాటన్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ (ఏలూరు) తొలూకా, జనరలు మీటింగు యీనెల 30వ తేదీ శనివారము, మధ్యాహ్నం రెండుంటులకు పిలువబడినది, గత రెండుపర్యాయములు, దేశగ్రీవముగా పేరు 1-కి రు 9 తొమ్మిదిరూపాయలు లాభము పంచిపెట్టినవలసిన దని చేసిన జనరలు మీటింగు తీర్మానము ప్రోసిపుచ్చి, యిప్పుడు, తిరిగి జనరలు మీటింగు ఆమోదమునిమిత్తము రు 1,85,967 ఒకలక్ష ముప్పయి అయిదువేలపై చిల్లరరూపాయలు నష్టముగల బ్యాంకు పీటుమాడ, పేరు హోల్డర్లకు, అసంతృప్తియు, ఆగ్రహమునకు గురియైనది. ఇందునుగరించి, ప్రతివోటు అనేక విదములుగ చెప్పుకొనుచున్నారు. రెండుదఫాలు సభ్యులకోరిక నెరవేర్చక లాభము పంచిపెట్టక పోవుటవల్ల, పేరుహోల్డర్లను అగౌరవపరిచినట్లు ఎంచుచున్నారు. అట్లు అగౌరవపర్చుటకా తిరిగి మీటింగును పిలుచు? లేక ఎవరికోరిక నెరవేర్చుటకు? లాభము పంచిపెట్టినతర్వాత మీటింగు పెట్టవలెగాని యీలోగా అవసరములేదు గాన, తిరిగి వాయిదా వేయవలసినదని గోల పెట్టుచున్నారు. అట్లు గానియెడల మీటింగుకు ఎవరము వెళ్లమనియు, ఆ బ్యాంకును పీటుకు సంబంధము లేదనియు, ఒకవేళ మీటింగే జరిగి యెవరయిన వెళ్లినను బ్యాంకును పీటు అంగీకరించక లాభము పంచేవరకు వాయిదా కోరవరకును చెప్పుకొనుచున్నారు. ఏది యెట్టులయినను, గ్రంథములోనికి దిగనివ్వక నెక్రటరీలు బాగుగ ఆలోచించి, వెనుక తీర్మానము ఆచరణలో పెట్టి (లాభము పంచి) తర్వాత మీటింగు పెట్టుట శ్రేయస్కరము.

(ఒకవిలేఖరి)

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

BOMBAY & MADRAS.

శ్రీ కాళహస్తి

2118

కంఠిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల

చంద్రమౌళీశ్వర శాస్త్రి వృష్టిపూర్తి

ప్రభవ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౮ శ్వతి భానువారం 15-5-1927 జరుగను. వారి గ్రంథములన్నియు 7 సంపుటములుగా అచ్చు ప్రారంభించిరి ఆ 7 సంపుటముల నెల 20 రూపాయలు. చందాసము అడ్వాంసుగా పంపవలెను. ఒకేసారిగా పంపలేనివారు దరఖాస్తుతో 5 రూపాయలున్నా మిగత 15 రూపాయలు నెల 1-కి 8 రూపాయలు చొప్పునను 5 వాయిదాలుగాను చెల్లించవచ్చును. మనియార్లర్ల ఖర్చులు చందాదారులే భరించవలయును. మొదట రిజిస్టరు చెసుకొనే 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులు వారే భరించి 7 సంపుటములను పంపబడును. కొద్ది ప్రతులే అచ్చుకు ఆరంభించిరి గనుక చందాదారులు త్వరపడవలెను.

1 సాలగ్రామ లక్షణవర్ణనము.

2 సర్వమత సారావళి

3 శేషేశ్వర సంవాదము.

4 కలిమాహాత్మ్య సంగ్రహము.

5 హిమాలయ యాత్రాప్రదర్శి.

6 అష్టేశ్వర కరపూజాపద్ధతి.

7 లక్ష్మీ నృసింహేశ్వర నిత్యపూజాపద్ధతి.

దరఖాస్తులు మనీ హార్డరులు పన్నె రాలకు చిరునామా పంజిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల చంద్రమౌళీశ్వర శాస్త్రి శ్రీ కాళహస్తి, చిత్రూరుజిల్లా అని పంపవలెను.

వృద్ధులారా

1 లోలోన ఏల చహించెదరు? మీకు నురిల పూర్తి యైన బలము, మదము, కావలెనన్న నా “వృద్ధ బాంధవు” ని నేవెంపుడు.

2. ఈ నా “వృద్ధ బాంధవుడు” ఇంగ్లీషుమందువలె ఒక్కసారి తక్కువైన మరునాటికి మాయమగునదికాదు. దీనిబలము 100 సం॥ వరకు యుండును.

3. ఇది హిందూదేశమున జనించిన సిద్ధులవలన అనుగ్రహింపబడినది.

4. ముసలివారికి ఏనై దుడ్డున్నా మందుపట్టునని చెప్పి తలదాచుకొనును. ఈ “వృద్ధ బాంధవు” చట్టి పిరికిపంద గాదు.

5. “యత్ జరా, న్యాధి, నాశాయ, తద్రసాయనం” అని ఎరుంగుదురు. ఇది అట్టిది.

6 యీమందు అన్నితత్వములవారికి చక్కగా పనిచేయును.

7. (0-6-0) అరుజణాల తపావిల్లలు పంపన వారములోగా, 5 రోజులకు ముందు సాంపిలు పంపుదును. 41 రోజుకు ముందు ప్రస్తుతము రు 15 లు మాత్రమే.

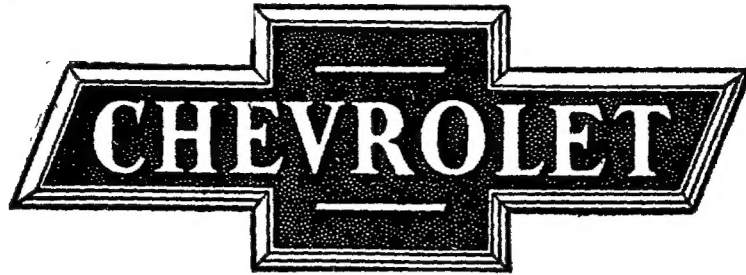
8. నలయువారు రిస్టులకార్డు వ్రాసిన జాబును, తపాల బిళ్లలుపంపిన మచ్చుముందును బడయగలరు.

చిరువోలు రామచంద్రరావు,

అపూర్వచికిత్సాపరిశోధకుడు, కవుతరం, కృష్ణాజిల్లా.

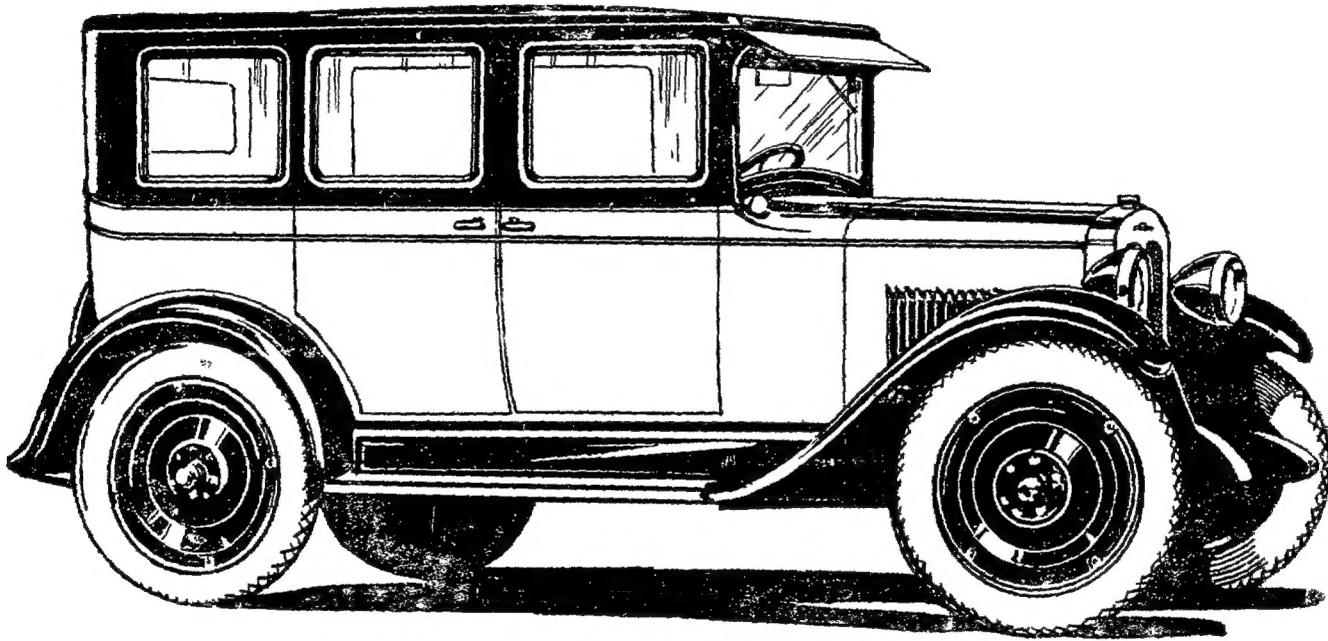
అతిసుందరమైనది
మెకానికల్ శ్రేష్ఠత్వము
నూతన

for Economical Transportation

చివ్రొలెట్టును అలంకరించుచున్నది.

ది వ్యూమెన ఎంజినుగల ఛాసిస్

ధరలు

5	గురు ప్రయాణీకులకు తగిన	సీడాన్	రూ	3350
5	"	" టూరింగు	"	2550
$\frac{1}{2}$	టన్ ఛాసిస్	"	"	1800
1	"	"	"	2200

క్రొత్త రకములు ప్రస్తుతము సిద్ధముగా నున్నవి.

సింపున్ అండు కోలిమిటేడ్

మదరాసు

తక్కువ ధరకు శ్రేష్ఠమైనది కొరకును.

డెడకమండలం.